

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2555

నంపుటము ౧౬ } చెన్నపట్టణము 1928-వ సం॥ ఆగస్టు 20-వ తేది సోమవారము

Vol. 16

శ్రీ విభవనామ సంవత్సర నిజశ్రావణమాస శుద్ధ పంచమి

{ సం॥ 1250
{ సం॥ 1900

ఆమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారితో వేలవేలు
జ్యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొవ్వుల మాన్యును. వాయువు పోట్ల
బాపును. సర్వజ్వరనొవ్వుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
బాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

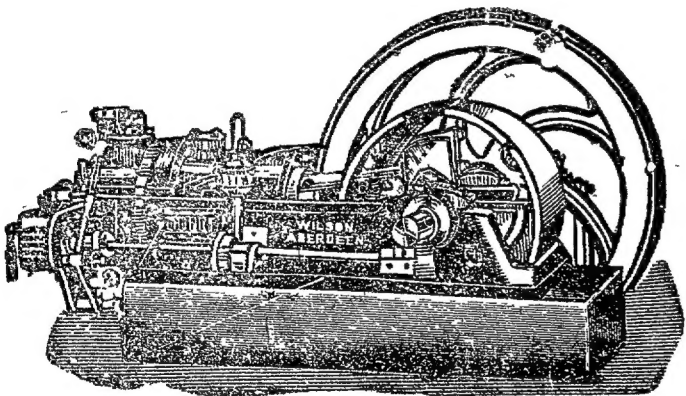

ఆమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు
నొవ్వులకు సంచనిద్రుంబు.
పంచభాష చీటి మాన్యును.
మోసము గలుగజేయదు.
చక్కని డబ్బితో నవ్వనీసే 1-కి 0-1-0
డబ్బన్ 1-కి రు 0-1-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా వుండవలసింది.
ఆమృతాంజనం ప్రకాశం
6, 7 తంబులెట్టివీధి, మద్రాసు
109, ఫ్రేజిరోడ్డు, భోక్టూ, బాంకూరు

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రాడాయిలు యింజనులు

సులభమైన సేవకానిజను.

వేవరైజరులేదు త్వరలో సారగును.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు ఏజంట్లు

యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగిచెట్టివీధి, మద్రాసు.

బ్రాంచిఆఫీసు, బెజవాడ.

యా యింజనులు శ్రేణిలో లైపు
లోను, లోలు సారంగ లైపులోను 7
గురములు వోల్టు పవరుమొదలు 50
గురముల వోల్టు పవరువరకు యెల్లప్పు
డున్న స్థానంలో సిద్ధముగా నుండును.
అన్ని సామానులు చాలా బలముగాను,
తెంపరు గలవిగాను వుండును. క్రూ
డాయిలు ఖర్చు అతిస్వల్పము. యెంక
మట్టి చమురుతో నైనను అతి కృత్రిక
ముగా పనిచేయును. భరలు అతి
పరపము.

4867

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp Apply to: Imperial Telegraph College, Nai Sarak, Delhi, 3108

మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్
జ్యూడికేచరులో ఆర్డినరీ జరిజనల్

సివిల్ జూరిస్ డిక్షన్

C. S. నెం. 231/1928

9000 నెం. తెల్ల ములులు

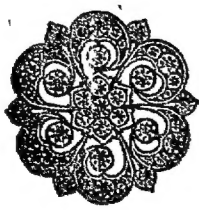
వాడులు: టి. పి. కైలర్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్, ఎడిరి

ప్రతివాడులు: యమ్. రాజమన్మోర్ కెల్లెల్లయ్య అండ్ సన్.

తైన తెలుగుపదిన వాడులకంపెనీ లిమిటెడ్ వారి వద్దను
దిగుమతి యొనర్చుచున్న నెం. 9000 9999 నెం. తెల్ల ములులు
నుగాని, లేక పదహారం తెల్లలో 41వ 2 అంకెలను గల
లేక 6000కు సంఖ్య పోలికనువచ్చుచున్న వాడులకంపెనీ లిమిటెడ్
టి కెల్లెల్ల ముదలను గాని దానికి సమానమైన వాడులకంపెనీ లిమిటెడ్
గాని పదహారం ప్రతివాడులు; వారి ప్రతివాడులు; వారి ప్రతివాడులు
దలసవారు వాడి, అట్టి వాడులను అమ్మి ముదలను
యితరుల కిచ్చుటకుగాని, అమ్మి ముదలను అమ్మి ముదలను
తమకు యింజంక్ కో ఆర్డిన్గ్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వారి వద్దను
రు. పదహారం ప్రతివాడులుగాని, వారి ప్రతివాడులు సమానమైన
దుల కంపెనీలవారు అమ్మి 9000, 9999 నెం. తెల్ల ములులు
పోల్కుల ఏజంట్ల నెంబరుగాని నువ్వోయి గాని వారి వద్దను
గాని, లేక పోలికగల యిమ్మిటెడ్ ముదలను, అమ్మి ముదలను
అమ్మి ముదలను సిద్ధపరచుటగాని, వీలులేకుండును
1928 మే నెం 9వ తేదీన ప్రతివాడుల పన్నుచేల్చి వారి వద్దను
పొందియున్నారు.

ప్రతివాడులు పదహారం 0000 నెం. తెల్ల ములులు
సంఖ్యలలో కొన్ని నూలులెట్టివీధి 0003 నెం. తెల్ల ములులు
నట్లును, పదహారం నెంబరుకు తలక్రిమిగ త్రిప్పి చుట్టిన. 9000 నెం
సరిసాల్పునట్లు మార్చి చెల్లి.

యిదివరలో మాతో
లావాదేవిచేసినవారంద
రును తృప్తిచేంది
యున్నారు.

మీరును ఒకసారి మాతో
ఒక బేరము చేసిన
నిజము తెలియును.

బీదలకు, సామాన్యలకు, ధనవంతులకు, తగినట్టి బంగారు, వెండి, వువ్వరాగములు, కంపులు, సీమకమలములు
మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన నగలుఅమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నవి.
అక్కరలేనివి వావను పుచ్చుకొని, మరియొకనగ యివ్వబడును. మావద్దలేనివి
ఆర్డరిచ్చిన సకాలపునందు తయారుచేసి యివ్వబడును సవరంబంగారుకు,
సీమవెండికి పూచీనిచ్చెదము.

ఉమ్మడి బంగారుకెట్టి అందు నన్ను,

(2977)

నగలవర్తకులు, 28, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పరచబడ్డ రెట్టింపులాభములవద్దతి సూక్ష్మ నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చువద్దతుల యొక్క వివరములు.

యీ దిగువవారికి వ్రాసికనుగొనుడు.

హిందూదేశములో యిట్టిలాభములను చూపు కంపెనీ యిదితప్ప మరియొకటిలేదని సమ్మతమునా మని స్టేట్సుమెంట్ పేరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించియున్నారు.

బ్రాంచి కెకెటెరి:-సి. ఎఫ్. మాధవరావు, నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, 117 ఆర్మీవియంస్ట్రీట్, మద్రాసు.

శీఫ్ ఏజెంట్:-టి. వి. రాఘవయ్య, కార్పొరేట్ న్యాయస్థానం, రెజిస్ట్రార్.

"అయిల్డ్ మెన్ తరగతి" "మెచ్చదగిన విషయము"

కుంభకోణం శీకన్యకావర మేల్వరి దేవస్థానజీరోధారణ లాటరీ

ఒక్కొక్క టిక్కెటుపై ఒకరూపాయ మాత్రమే లాటరీ తొలిఫు 1928 సెప్టెంబరు 20 తేది.

ఒక్కొక్క యాభైవేల ఒక్కొక్క రూపాయ టిక్కెట్లకు ఏ 33,000 లు

3888 బహుమతులుగా ఇవ్వబడును

బహుమతుల వివరము

ప్రథమబహుమతి రు 5,000 ఇవ్వబడును

చెల్వకలములోని ప్రతినిధులు, వృద్ధులు, యువకులు, భరితలు, బీదలు, స్త్రీలు పురుషులు, కుంభకోణములో జీర్ణించి యొన్న శ్రీకన్యకావరమేల్వరి దేవస్థానమున పునరుద్ధారణ చేయటమిది మహిమ చేయుట తమకు విధాయకముని తలచి, తమ కిక్కిరిసిన విధమున సహాయపడి, అమ్మవారి కరుణకు పాత్రులగుదునని మేము మరల విన్నవించుచున్నాము.

తమకు యుక్తమని యీ చిన్న కిక్కిరిసిన టిక్కెట్లు కొని, యాభైవేలరూపాయల కొనసాగించెదరని సత్యాలను కొరచుచున్నాము.

సమృద్ధమైన ఏజెంట్లు కావలెను. మాలో మనవరలన నిర్భాన్యు చేయబడినవారు ఏజెంట్లుగ నియమింపబడుదురు. అట్టి ఏజెంట్లకు నూటికి 8 వంతున అనగా ఒక్కొక్క టిక్కెట్ల పునరుద్ధరణకు రు 200 చొప్పున కమిషను ఇవ్వబడును.

అలాగే విశేషములు తెలియగోరువారి కుంభకోణం, పెద్దపెద్ద రంగులసహాయమునందు కార్యదర్శి రాజశ్రీ వి. వి. వెంకటేశ్ చెట్టిగారికి రిఫ్టెక్టర్లతో వ్రాయవచ్చును.

లింగం అడ్వైజరు-రాజశ్రీ టి. ఆదినారాయణ్ సెట్టి గారు

ఎం. ఎల్. సి. కార్పొరేట్ నేలము.

మాన స్థానిక సినిమాత్రాలు

30 మాత్రాలు 0-10-0 (పది అణాలు)

మాన స్థానిక! (హాస్యభర్తలు ప్రత్యేకము) గురుమధికము!

శీర్షికలో ఉన్నాధికముచే కలిగిడి ప్రత్యేకాకల సినిమాత్రాలు దివ్యాత్మకము. ఆశ్చర్యము, అరుచి, అపులించుట, అగ్నిమాంద్యము, ఆదిదాహము, ఎక్కిర్లు, సర్వంగముల యందు బలమయము, పిక్చర్లు, పార్వములు, శిరస్సు, ప్రేమ, అనుభవము మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను చూపిస్తే దేహమును మంచి ఆర్యమునకు చేర్చును.

ఈమాత్రము మహానాటకనొప్పులను నంటనేమాన్యును. ఇందు ఆశ్చర్య పీఠములు చేరెనవి. అనుభవముగల జీవన ప్రయోగములను పరమసాంస్కరియ యని చెప్పవచ్చును. బిల్డర్ల వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

యనామా:- (1078)

30 రోజుల వేద్యనిలయం,

హాస్య నిమిషాలు, ఎలక్ట్రు, శృంగారము,

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ ఆగస్టు 20-వ తేది సోమవారము

Table with market prices for various goods in Chennai. Columns include item names (e.g., rice, oil, sugar), quantities, and prices in rupees and paise.

ఖా దీ గై దు

3

ఇకనుండు రాష్ట్రములవారీగా వివరములు తెలిపెదము.

1. అజమీరు రాష్ట్రము

ఇక్కడ ఖద్దరుకు అవకాశములు మెచ్చుగా గలవు. 1926 నుంచి చర్మ పంపుకాని యేర్పడి, 11 మంది ప్రచారకులతో పనిచేయుచున్నది. వీరిలో 7 కు అసహాయవాదులు, 888 శేతవాదు, 2600 వడుకువాదు, 500 చామవాదులు పనిచేయుచున్నారు. శేతగాండ్ల రాటపునూలు కొని, బట్టుననేసి, సంతలలో నమ్మెదక. ఈ సంతలలో నూలుగూడ దొరకుచున్నది. మాడి విడిగాకొని నిల్వచేయనక్కరలేదు. ఇచ్చటి నూలు 7 మొదలు 18 నంబరువరకు నుండును. తెలకు 7400/ ఖాదుగల ఖాదీ తయారగును. కాని 80 అంగుళముల వెడల్పు విందియందదు. అట్టి ఖాదీ X 1 కి 0-7-0, 0-7-6 చొప్పున గిట్టును. ఇచ్చట 6 ఉత్పత్తిస్థానములు, 3 విక్రయశాలలు గలవు. కేంద్ర కార్యాలయము అజమీరులోను, శాస్త్రవైద్యశాలయు జయపూరులోను గలవు. మనోహరపూరు ఉత్పత్తిస్థానములో నెలకు 2100/- నెలకు ఖాదీ తయారగును. జయపూరులో నెలకు 5000 ఖరీదుకు అమ్మెదక.

విజ్జోలియా గ్రామములో జెకాలాద్ గోవిందజీగారు 2 ఏండ్లనుంచి ప్రత్యేకముగా కృషిచేయుచున్నారు. 1926 లో ఆ గ్రామ నివాసులు కృషియముగా వడికిన నూలు నుండి 78000 కు జాల బట్ట నేయించి కట్టుకొనిరి. 1927 లో ఇట్లే 100000 కు జాల తయారయ్యెను. కొలదికాలములో జనులందరికి కాలవీసినబట్ట కంతయు నూలు పడికెదక.

మఖ్యప్రచారకులు నేటు జమ్నాలూగారి ద్రవ్యవహాయుతో అమాత సహాయకమండలి స్థాపించిరి. 100 మంది అమాత కిలలకు 3 బడులు పెట్టిరి. వందు లుచిముగా పంచిపెట్టుదురు. బావులు త్రవ్వించెదక.

2. ఆంధ్రరాష్ట్రము

1921, 1922 లో నుండియు ఖాదీపని సాగించుట కిది మొదటిరాష్ట్రము. భారతదేశమున కంతయు ఖాదీని పంపుచుండిరి. చర్మ పంపుసంస్థలుగా కి, 30 స్వతంత్ర ఖాదీసంస్థలు గలవు.

అన్నిరకముల ఖాదీ తయారగును. స్వతంత్రసంస్థలు మెచ్చుఖాదీపని చేయుచున్నవి. చర్మపంపుక్రింద 3 ఉత్పత్తిశాలలు, 11 విక్రయశాలలుగలవు. తురి ఉత్పత్తిశాల పెద్దది. 60 అంగుళ వెడల్పువరకు నేయుదురు. నూలు 8 మొదలు 14 నంబరువరకు ఉండును. ధరలు చాకి. పీకనకపూరు ఉత్పత్తిస్థానములో సన్ననూలు తయారగును.

గంజాం విభాగకట్టణంజిల్లాలో అత్తుత్తమమైన ఖాదీ తయారగును. భారతదేశమున కంతయు, ఇది యెగుమతి అగుచుండును. చర్మపంపుమువారు ఇద్దరు తనిఖీదార్ల నియమించి వుద్ధ ఖద్దరని ప్రవహించుచుందురు.

చర్మపంపుక్రింద 2878 వడుకువాదను, 255 శేతపాదను, 26 గురు పీకనాదను, 40 మంది ప్రచారకులు పనిచేయుచున్నారు. ఈ ప్రచారకులలో అశీసులు అసహాయవాదులు. తురిలో నెలకు 1750 విలువగల ఖాదీ తయారగును. గుంటూరులో 4000 ఖరీదుకు అమ్మెదక. శిషా ఉత్పత్తిస్థానములో నెలకు 3000 ఖరీదుగల బట్ట తయారగును. తురిలో 88 అంగుళ వెడల్పు గడ్డ X 1 కి 0-6-0 గిట్టును.

3. అస్సాంరాష్ట్రము

ఇప్పుడీ పనిసాగుచున్నది. బాద్లూలుగారు పడిపించుచున్నారు. ఇక్కడ ప్రతికటంబులలోను ఏకుట, వడుకుట, నేయుట, తెలిసియున్నది. ఎవరయినను ప్రతియచ్చియెడల, ఇత్తుతీసి, పికి, వడికి, నేసి, సన్నముట్టు తయారుచేసి, తిక్కినపగము ఖామందుకు ఇచ్చెదక. గోతికొంగెనుకు కావలసిన ఖాదీ అంతయు ఇచ్చటనే తయారయ్యెను.

4. బీహారు రాష్ట్రము

ఇక్కడ ఖాదీకి అవకాశములు మెచ్చు. పనియంతయు చర్మపంపు కాబట్టగా జరుగుచున్నది. శాంధికటిరమును స్వతంత్రసంస్థ యుండెను. కాని ఇప్పుడు చర్మపంపుములో చేరియున్నది. అన్నిరకముల తయారగును. నూలు 8 మొదలు 12 నంబరుకు పరిపోవును. సన్ననూలు కొద్దిగా తయారగును. 68 అంగుళ వెడల్పువరకు నేయుదురు. కొక్కియను రంగు పత్తి గలదు. దానితో సన్ననూలు తీయుదురు. అరంగు ఉరికినను ఖాదు. 26 అంగుళ వెడల్పుగల గడ్డ X 1-కి 0-6-0. సన్నములో X 1-కి 0-12-0 కొక్కిలో X 1-కి 1-2-0 మొ॥ 3-8-0 వరకు గిట్టును.

శేంద్రకార్యాలయము, శేంద్రనస్థాలయము, ముజఫర్ పూరు లో నున్నవి. ఈ శాస్త్రమునకు ఉత్పత్తికాలము 11, విక్రయకాలము 14 గలవు 86 ప్రచారమును పనిచేయుదురు. 58లో 13 అసహాయములు, ముగ్గురు గాంధీ నేతానంధులభ్యులం.

హిందూ ఉత్పత్తికాలము నెలకు 5400 ఖరీదుగల ఖాదీ తయారగును. ముజఫర్ పూరులో 8600 ఖరీదుకు అమ్మెదరు. అన్ని ఉత్పత్తికాలములో తయారగు ఖాదీని ముజఫర్ పూరు తెప్పించి ఖరీదులు నిర్ధారించేసి, రంగులు వేసి, విక్రయకాలమును పంపెదరు.

5. బెంగాలు రాష్ట్రము

ఇచ్చట 1938 మం. ఖాదీ ఉత్పత్తి లేనేలేదు. దర్మిలా స్వతంత్రసంస్థను ఏర్పడి అభివృద్ధి తెచ్చినది. ఇప్పుడు బెంగాలు రాష్ట్రము భారతదేశ మొత్తములో 3 వ స్థానము శాక్రమించుచున్నది.

ఖాదీ ప్రతిష్ఠా కలకత్తాలోను, అభయశ్రమము కొన్నిచోట్లను, విద్యాశ్రమము ఏలైలులోను, ప్రవర్తకసంఘము చంద్రనాగూరులోను పనిచేయుచున్నవి. ఇంక 2 చిన్న ఖాదీసంస్థలు కలవు. ఇక్కడ తయారగు ఖాదీ అంతయు ఒక్క గజమైనను ఎగుమతి కాకుండ యీ రాష్ట్రములోనే అమ్మెదరు. ఈసంస్థలకు చర్రాసంఘమువారు అప్పు లిచ్చుచున్నారు.

ఖాదీ ప్రతిష్ఠా క్రింద 12 ఉత్పత్తికాలము 25 విక్రయకాలముగలవు. దానికింద 475 శేతవాడును, 8800 వ డుకు వారును గలరు. నూలంతయు 10 మొదలు 14 నెంబరులలో నుండును. 86 అం. వెడల్పుగల బట్ట 1 కి 0-6-9 చొ. గిట్టును. మాజిక్కులాంతరు పటుములు తయారుచేయుచున్నారు. ప్రత్యేకప్రచారకాళ కలదు. అనేకపుస్తకముల ప్రచురించిరి. ఖాదీమాన్యుయల్ అను నది ముఖ్యగ్రంథము.

సోదేపూరులో నొక ఆశ్రమముపెట్టి ప్రచారకలను తర్ఫీదుచేయుదురు. అక్కడనే రంగుల కార్పానా నేర్పరిచిరి. 160 మంది ప్రచారకులు గలరు. నెలకు 10,000 ఖాదీ తయారగును.

అభయశ్రమమునకు అధ్యక్షుడు శురేశచంద్ర బెనర్జి గారు. వారికింద 9 ఉత్పత్తికాలము, 12 విక్రయకాలములు గలవు. నెలకు 9000 ఖరీదుగల బట్ట తయారగును. 86 అం. వెడల్పుగలది 1 కి 0-6-8 మొదలు 0-8-0 వరకు ధరగలిగియున్నది. నూలు అంతయు సంతలలో కొనుదురు. మహమ్మదీయ స్త్రీలు వడికెదరు. 8 మొదలు 15 నెంబరువరకు సరిపోవును. 250 మంది నేతగాళ్లు పనిచేయుదురు. ఖాదీగాక ఇతరవిధముల సంఘసేవ చేయుదురు.

విశ్వాశ్రమములో శేంద్రనాథదాసుగృహుడు 17 మంది ప్రచారకులతో పనిచేయుచున్నారు. నేతవాళ్లు 40 మంది, 500 వడుకువారు, 8 విక్రయకాలము గలవు. నెలకు 1000 రూ. వరకు తయారగును. 88 అం. వెడల్పుగల గడ్డ 1 కి 0-8-0 చొప్పున గిట్టును.

ప్రవర్తకసంఘములో మోతీలాలు శేగారు 8 మంది ప్రచారకులతో పనిచేయుచున్నారు. 110 నేతగాళ్లు 750 మంది వడుకువారు, 2 ఉత్పత్తికాలము, 3 విక్రయకాలము గలవు. నూలు 8 మొదలు 15 నెంబరువరకు ఉండును. నెలకు 1800 విలుగల బట్ట తయారగును. 86 అం. వెడల్పుగల గడ్డ 1 కి 0-6-4 మొదలు 0-7-4 వరకు ధర యుండును.

ఆరంభాగులో సలివకు 4000 ఖరీదుగల ఖాదీతయారగును. దేవద్రుడు జాతీయపాఠశాలలో తక్కిలా వడుకుల ప్రత్యేకముగా నేర్పుచుచేసిరి.

6. బాంబాయి రాష్ట్రము

ఇక్కడ శ్రీయంత జెరాజాసీగారి అధికారముక్రింద నొక ఖాదీభాందార్ కలదు. అన్నిరకముల ఖాదీ అమ్మెదరు. ముతకపరకును, పొందూరు సన్నబట్ట 120 నెంబరుకు సరిపోవు నదిగూడ ఇచ్చట దొరకును. నెల 1-కి 24000 ఖరీదుకు అమ్మెదరు.

శ్రీమతి మితిబెక్ పెటిబోగారునడుపుచున్న రాష్ట్రీయ స్త్రీసభవారు, పొందూరు వస్త్రములమీద జరిపట్టులతో కట్టు పనిచేయుచున్నారు.

7. బర్మా రాష్ట్రము

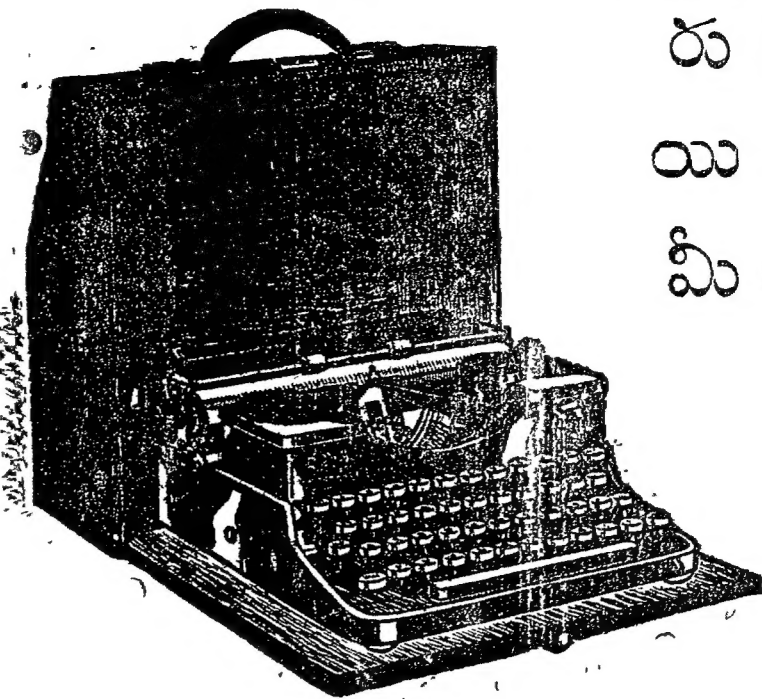
ముఖ్యస్థానమును రంగునాలో నొకవిక్రయకాల గలదు. నెలకు 2100 ఖరీదుకు ఖాదీ అమ్మెదరు.

8. ఢిల్లీ రాష్ట్రము

ఇచ్చట నొకస్వతంత్ర ఉత్పత్తికాలకలదు. నెలకు 1800 ఖరీదుగల ఖాదీ తయారగును. నూలు 6 మొదలు 15 నెంబరు వరకు నుండును. 88 అం. వెడల్పుగల గడ్డ 1 కి 0-7-0 గిట్టును.

రెండు విక్రయకాలము గలవు. ఒకదానిలో నెలకు 250 ఖరీదుగల బట్ట అమ్మెదరు. రెండవది స్థాపించి కొద్దికాలమైనది. (సశేషము)

శేషం. గొల్లపూడి నీతారామశాస్త్రి.

ROYAL

నెవ్వెంబరు మాసాంతము వరకు.

రు 12/- మొదట చెల్లించి తదుపరి వాయిదాకు రు 12/- చొ॥ 17 వాయిదాలో చెల్లించిన రాయల్ పోర్టబుల్ టైప్ రైటరును పొందవచ్చును. మొత్తం రు 216 అగుచున్నది. పైనిర్ణయ తేదిలోగా కొనిన వారలు రు 20/ ల లాభమునకు కొనినవారగుచున్నారు.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజిఖర్చులు ఉచితము.

రాయల్ కొనిన వారలకు యీ తక్కువ ధరలుతోబాటు ఒకమంచి ఫౌంటెన్ కలమును బహుమతిగా నివ్వగోరుచున్నాము. ప్రతి కలముతోకూడ, సెప్టెంబరు 30 తేదిలోగా రు 200 బహుమతిని, పొందు విధమును తెలుపు వివరములు పంపబడును.

మీరు దీని విషయమై ఎక్కువ వివరములు

ఏల కనుగొన కూడదు ?

యక్కడచిందు.

అడిసన్ ఆండు కో లిమిటెడ్.

మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

రాయల్ పోర్టబుల్ టైప్ రైటరు విషయము తెలుపు పూర్తివివరములను, సెప్టెంబరు మాసాంతము లోపున రు 200/- గడించుపద్ధతిని తెలుపు పత్రమును దయచేసి పంపగోరెదను.

పేరు.....

అడ్రసు.....

మీరు యీసంగతులన్నియు మీ స్నేహితుల కెవ్వరికైన తెలియజేయవలెనని వారిపేరును అడ్రసును వ్రాపింపింపవలెనని, విషయమంతయు మేము నిర్వహించగలవారము.

అ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యవధము. పరియింపు నుండదగినది. అన్ని సాపులలో దొరకును.

యన్. వెంకట్రావణ్ గారు తీర్మానము నెదిరించుచు యిటుల ముచ్చటించిరి.

ఆంధ్రులలోగూడా చక్కగ తెలుగుభాషలో బోధించ గల ఉపాధ్యాయులు దొరకుట దుర్లభము. గొప్ప వక్తలే మాతృభాషలో యుపన్యసించవలసి వచ్చినప్పుడు తాము రగుల చూచుచున్నాము. ఇప్పుడు ఈ విధానము నంగీకరించుట వలన నష్టము తప్పక కలుగును.

పి. పట్టాభిరామయ్యగారు తీర్మానమునకు ఆనకుల ముగా మాట్లాడిరి.

ప్రస్తుతవిద్యావిధానమువలన మనవిద్యార్థులకు ఇంగ్లీషు మాటలువచ్చుచున్నవిగాని జ్ఞానమలవదులేదు. అన్యభాషలో చదువుచేప్పుట అన్యభాషాజ్ఞానులు. విద్యార్థులకు ఇందువలన జని సత్వములుడుగుచున్నవి. చదువు అంటుంటేదు. విజ్ఞానాభివృద్ధి మాతృభాషలో బోధచేయబడినపుడే కలుగును. మాతృభాషలో శిష్యులొసిన చదువు రాజీంచగలదు. గట్టి పాండిత్యముకలుగును. ప్రస్తుతకాలమున చదువుకువారికి వాలిబంధువులకు సంబంధ ము విడిపోవుచున్నది. సంఘము చిటికిపోవుచున్నది. అన్యభాష లో శిష్యులొసిన చదువును ఇతరుల కుపదేశించుటకు వినయోగింప జాలకున్నాడు. అందువలన అది నిష్ప్రయోజనమగుచున్నది. కాబట్టి యాతీర్మానమున గీకరించవలసినది కోరచున్నాను. టి. సూర్య నారాయణ గారు యె డి రిం చి రి. ఈ విషయమై యుపన్యసించుట ఆన వసరము. మాత్రమును యెల్లరంగీకరించివారు. కాని ఆచరణ లోనికి వచ్చుసరికి ఉత్సాహము అడుగంటునని నా అభిప్రాయము. విద్యార్థులంగీకరించరేమోయని నా సందేహము.

కొంతి పురషోత్తముగారు బలపరిచిరి. మనలో ఇంగ్లీషు వచ్చినవారు నూటికి ఒకడుగూడ లేడు. గనుక మనము మాతృభాష మూలమున విద్యను గరభదుమేని యితర రాష్ట్ర ములకును మనకును పోతువిడిపోదు. మరియు మనలో చదువు కున్నవారికిని చదువుకొనివారికిని తలసమానిన వియోగము ఈ విధానమువలన అంతరించగలదు. మనము అన్యభాషలో శిష్యులొన్న అభిప్రాయములను మన సోదరులకు తెలియజేయున మాతృభాషలో ప్రకటింపజాలకున్నాము. అందువలన మనయొక్క అభిప్రాయములు సిద్ధాంతములు వ్యాపింపజేయబడుట మా తృభాష ప్రధానస్థానము నలంకరించవలయును. ఈ తీర్మానము అవసరముగా ఆచరణయోగ్యముగా నున్నది.

బి. ఆర్. కుమార్ గారు బలపరిచిరి. ఈ విధానమునకు వ్యతిరేకులైనవారి ఆక్షేపణలను పరిశీలించితిమేని వారెల్లరు సూత్రము నంగీకరించినవలె స్పష్టము. అయితే యెబ్బండి లాన్ని వనెదరు. అవి ఇంకా ఆగినకొలది హెచ్చునగాని తగవు. కష్టములు లేకుండా అయ్యెడి పని. ప్రపంచమున నొక్కటియు లేదు. కేవలము యెబ్బందులమీదనే యేకాగ్రమున మారారు. ఇంగ్లీషువారు తమదేశమునందుండి ఈదేశ మునకు వచ్చుటకుమందుగా దాటవలసిన మహాసముద్రములను గురించియు అనుభవించవలసిన కష్టపరిపరలను గురించియు చేతులుముడుచుకొని భయముతో ఆలోచించుకొనుచుండిన కొనుడి. వారు అట్లు ఆలోచించుచుండినచో యానాప్రభావము నకు అధిగతు లయ్యెవారే? టర్కి, జపాను, ఫ్రాన్సు, రష్యా వై నా, అమెరికాదేశీయులు కష్టములనుభవించిరి గనుకనే నుభవదుచున్నార. మనము ఈస్వల్పకష్టమునకై భయపడుట నిచారకరము.

దేశభాషలో చదువుచెప్పినచో యిచ్చటి విజ్ఞానము ఇతరదేశీయులకు వ్యాపింపదని కొందరి భయము. జర్మనీ ఫ్రాన్సు దేశముల విజ్ఞానము మనకు వ్యాపించలేదా?

మనదేశమున అనేకభాషలు గలననియు మనవిధానము జాతీయతకు అడ్డునచ్చుననియు ఒక ఆక్షేపణ బయలుదేరినది. ఇది పొరబాటు అభిప్రాయము. అమెరికా దేశములోనున్న తెగలు భాషలు వర్గావోట లేవు. అట్లయ్యును అదియొక మహాపాతిగా ప్రసిద్ధికెక్కినది. మనదేశములోవున్న ఇతర ఆటంకములు తొలగిన జాతీయత అభివృద్ధి చెందగలదు. ప్రతిభాషలోను విజ్ఞానాంతరములు నిర్విగ వ్యాపించినచో అప్పు డన్ని భాషలవారిమధ్యను పవిత్రమైన ఆదర్శప్రాయమైన సంఘీభావము కుదురును. అన్యభాషలో మనము చదువునేర్చుకొనుటవలన మనకు మనసోదరులకు సంబంధము బోవుచున్నది. మనము మాతృభాషలో నేర్చుకు న్నట్లుచువును మనసోదరుల అధిక రాజకీయ సాంఘిక నైతికాభివృద్ధికి వినయోగింపగలుగుదుము. అన్యభాషావిధానమువలన మనసంఘము పీల్చి పిప్పిచేయబడుచున్నది. అక్కరకుమాలిన విద్యావిధానమువలన మనవారు యెందుకు పనికి రాకుండా చెడి పోవుచున్నారు. బి.యె. తరగతిలో మాట్లాడు విద్యార్థిని పరిశీలించితిమేని అతను అక్షరాల తరగతికి మాత్రమే అర్హుడుగ నుండును. అతనికి అన్యదేశ భాషాపదముల యుచ్చారణము క్రమే కొద్దిగా లభించినదిగాని పాండిత్యము అసలు కుదరలేదు.

ఉపాధ్యాయులు పవర్ధితవారు ధోరణిని ఆక్షేపణ ఇప్పుడున్నవారు పనికిరారని భయమైనచో వీరు వెల్లిపోవచ్చును. వీరిశతముల నిమిత్తము కొంతవిధానము నడ్డుపెట్టరాదు. మొట్టమొదట ఇంగ్లీషువిద్య ప్రారంభమైనపుడు ఈప్రశ్న

తరుణముమించి పోవకమునుపే మీతల వెంట్రుకల గురించి తగవ్రధ్ధ వహించుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వనలో పూడిచుచునంతరకు ఆలసింపకము వెంట్రుకలు చెడిపోవుటకు అదిఅంత్యదో యనిగ్రహించుదు

కామినియాఆయిల్ రిజిస్టర్డ్ ను నేటి నుండియే వాడుటారంభించుదు.

తలవెంట్రుకల బాధలన్నింటికి

దివ్యామృతము

వెంట్రుకలను కాంటివిహీనముగాను, చిటిపోవుట వీరు నుగానుండుటనుండి రక్షించి వట్టుకుచ్చుట, తుమ్మెద రక్కలనలె నిగనిగలాడించును. ఈసులభపదవిని నేజే వరీషీంపుడు. మీవెంట్రుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించు నో గమనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీవెంట్రుకలకు నెట్లు అధిక త్వరగఅంగజేయనో గుర్తించుదు. ప్రతిపట్టుదామలాను, పల్లెలోను, కాలాకాలమునందరివద్ద, పరిమళద్రవ్యముల ముఖ్యవారలందరివద్దను బోలెడును. మీవూరి వర్తకులయొద్ద బొడునప్పుడు,

కామినియాఆయిల్ రేల అని చూచి మరీకొనును

వీట 1-2 టెంకు 1-0-0 పోస్టేజీ 0-5-0 ప్రత్యేకం, సీసాల 3 కి దు 2-12-0 పోస్టేజీ ఆ 0-12-0

ఓ టో ది ట్ బ హా రు (రిజిస్టర్డ్) కొనుట మరువకుదు.

మీగుడుపులమీదగాని, కేసు దుబులమీదగాని రెండుమాడు చుక్కలు ఆటోధిల్ల జోరు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్ల, డైరీపువ్వుల పరిమళములను, వెదవిని చూపనట్లును. పెండిపడుచునుండుట బంధువులందరిని చంతోషపరచుటకు, ఆటోధిల్లబహిరీ తప్ప మరెవరైనా కావరాదు. నేడే ఒకసీసానుకొని, కాని అద్భుతపరిమళము లనుభవించువు.

1 బోట్ల ఓటోధిల్లబహిరీ దు. 2-0-0
1/2 " " " 1-4-0
1 డ్రామ " " 0-12-0

నవనానా సీసాలెండలాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడుదు.

నువానన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

285, కామ్యూమరీదు మార్కెటు, బాంబాయి నెం 2

126

తేదో? అప్పుడు పశునియగ్రంథముల ప్రశ్న లేదా? తెలుగులో పదజాలము లేదని ఒక ఆక్షేపణ మొట్టమొదట ఇంగ్లీషు భాషలో నుండేనా? ఇంగ్లీషు భాష అసంరమును బట్టి యెట్లు క్రమక్రమాభివృద్ధి చెందెనో అటులనే తెలుగు అభివృద్ధి చెందగలదు. ఇంగ్లీషు దేశమున కాస్త్రజ్ఞానకు తెలిసిన విషయము యెట్లు జనసామాన్యమునకు ప్రాసయిన్నచో అటు లనే మన దేశమున మాతృభాషమూలమున విద్యాభ్యాసము జరిగినప్పుడు విజ్ఞానము మూలములకు వ్యాపించి దేశమును నుభిక్షముగా చేయగలగుట ప్రాప్తియిను. మనము మాతృభాష యొక్క యాశ్చర్యకరత గ్రహించితిమి. గనుక వెంటనే ఈ విధానము నంగీకరించుట అత్యవసరము. బాకగారు రాయి గారు తీర్మానము నెదిరించిరి.

చర్చ మూడుగంటలపైన జరిగిన పిమ్మట బి. ఆర్. కు మార్ గారు రాబోవు అకటమిక్ కాన్ఫరెన్సు సభయందు మరల చర్చించబడుటకుగాను యీ విషయమును ఆపుడని కోరుచు ఉప పాదించిరి. ఈ సభ్యు చాల ముఖ్యమైనదని గ్రహించి సభ వారేక గీసముగా తీర్మానించిరి. రాబోవు సభయందు మొట్ట మొదటనే ఇది చర్చించబడు నని నైన్ ఛాన్సలరుగారు తెలిపిరి.

* * * *

ఈ క్రింది తీర్మానముగూడ నామోదింపబడినది:—9 ఏ—సాంప్రదాయక, ఆధునిక, భారతదేశ భాషల బోర్డు ఆఫ్ స్టడీస్ అన్నిటికిని సంబంధించిన సలహానుచనలు యీ భాషలకు సంబంధించిన వివిధబోర్డు ఆఫ్ స్టడీస్ చే అవ్వడ ప్పడు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా గావంపబడుచున్నవని సిండికే టువారు రిపోర్టు చేయించుచున్నారు. ఇవి మరల అవసరమగునపు డు యితరబోర్డు ఆఫ్ స్టడీస్ యొక్క అభిప్రాయముకొరకు వారియెదుట పెట్టబడుచున్నవి.

ఇట్టి సలహాలను పరీక్షించి నిశ్చితముగు నూచనలను అకె డెమిట కాన్ఫరెన్సుయెదుటపెట్టు పెక్కువెంటు కమిటీ యేర్పరుప బడుచో సహాయకరముగానుండును. కాబట్టి యిందుకొరకు యీ క్రిందిసభ్యులుగల “కోరికేటింగు కమిటీ” యొకటి, చట్ట మయొక్క 28 వ సెక్షను క్రింద నియమింపబడవలెనని సిండి కేటువారు నూచించుచున్నారు. ఈ కమిటీయొక్క అధికారము ప్రస్తుత బోర్డుఆఫ్ స్టడీస్ యొక్క అధికారమునుండునంత వరకు నుండవలెను.

సంస్కృతము

- 1. ఎన్. టి. జి. వరదాచారి ఎం. ఏ. గారు (కన్వీనరు).
- 2. పి. సి. ఎస్. కాస్త్రీ ఎం. ఎ. బి. ఏ. (ఆర్గనైజర్) గారు (సంస్కృత ప్రదీప్యొక్క లేటు సూపరింటెండెంటు డి. ఇ. ఓ. శంజాపూరు.)
- 3. కె. గోపాలకృష్ణమూర్తి, ఎం. ఏ. ఎల్. టి గారు (తెచ్చర, అర్జునకాశేజి, రాజమండ్రి)

తెలుగు

- 4. జె. రామయ్యపంతులు, బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు
- 5. సి. హెచ్. నారాయణరావు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారు.
- 6. బి. సి. హెచ్. సీతారామస్వామికాస్త్రీగారు (మహారాజాగారి సంస్కృతకాశేజి, విజయనగరం)

కన్నడము-అరవము

- 7. ఆర్. తాతాచారియారు, ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారు
- 8. రా|| బి|| ఆర్. కృష్ణరావు భాస్కరగారు హిందీ-పాళీ

- 9. పి. వి. రామనాజస్వామి ఎం. ఏ. గారు (వై శుప్రసిద్ధి పాలు, మహారాజాగారి కాశేజి, విజయనగరం)

ఒడ్రము

- 10. మధుసూదన, మహాపాత్రో బి. ఏ. గారు ((పిన్ని పాలు, రాజాగారి సంస్కృతకాశేజి, పర్లాకిడి.)

ఉర్దూ, పెర్షియను, అరబిక్

- 11. ఖా|| బి|| ముహమ్మదు బజ్జిలాసాహాయి సి. ఐ. ఇ. ఓ. బి. ఇ. గారు (పరిశ్రమల కైకెట్లకు, మద్రాసు.)
- 12. అజిత్ ఉల్ ఉలామామహమ్మదు అబ్దులుహాసా హేబుగారు (గవర్న మెంటు మెడికలుకాశేజి, మద్రాసు.)
- ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యగారు సిండికేటుయొక్క నూచన ఆమోదింపబడవలసిన తీర్మాన ముఖపొందించెదరు.

శ్రీయుత గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు
ఏడురావులు దీవిజన సరఫరా పోటీలేకయే చెన్నపురి
కార్యరేషను కెన్నుకొనబడిరి.

కార్యరేషను ఎన్నికలు

విజయమందిన అభ్యర్థులు

చెన్నపురి కార్యరేషను సభయందీవెన్నరము భాగ్యమును
పది సభ్యులసమయలో నాడు సానములకు మొన్న కనివారము
ఎన్నికలు జరిగెను. కార్యరేషను కమిషనరుగా రియడయము
రి గంటలకు పదకు వోట్లపెట్టెలను తెరచి వోట్లు లెక్కించి
విజయమందిన అభ్యర్థుల పేర్లు ప్రకటించిరి.

13-వ దీవిజను

ఆర్. మదనగోపాలునాయుడుగారు,	592	వోట్లు
ఎస్. ఆర్. జరదరాజునాయుడుగారు	109	"
రెడ్డు	20	"

మొత్తం 721

మదనగోపాలు నాయుడుగా రెక్కుకోవడినట్లు ప్రకటించబడెను.

20-వ దీవిజను

మంగలమ్మగారు	18	"
ఎస్. శైలరాజునాయుడుగారు	210	"
కె. టి. వెంకటసామి నాయుడుగారు	628	"
రెడ్డు	22	"

మొత్తం 878

వెంకటసామి నాయుడుగారి కెక్కువోట్లు వచ్చుటచే
ఎన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడెను.

20-వ దీవిజను

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు పోటీ లేకయే
యెన్నుకొనబడిరి.

6-వ దీవిజను

ఎస్. ఎస్. రామస్వామయ్యగారికి 217 వోట్లు
రామస్వామయ్యగారు పోటీ లేకయే యెన్నుకొనబడిరి.

8-వ దీవిజను

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు 82 వోట్లు
శ్రీరాములునాయుడుగారు పోటీలేకయే యెన్నుకొనబడిరి.

10-వ దీవిజను

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు 28
రంగయ్యనాయుడుగారు పోటీ లేకయే యెన్నుకొనబడిరి

సంద్యాల

(ఒక విలేఖరి)

ఆగస్టు 14:-కలరా తీవ్రత తగ్గలేదు. మునిసిపాలిటీవారు
ను సంద్యాల మచ్చెట్టు అసోసియేషనువారు నెరకంటి గురప్ప
శెట్టిగారు ప్రత్యేకముగా నీడసాదలకు తగు శ్రద్ధతో చికిత్స
చేసివారు. మున్సిపల్ ఆస్పత్రి డాక్టరుగారు కలరాసమయము
నందే నెలవుమీద వెళ్లుట తటస్థములు కోచనము. వర్తక
సంఘమువారు నియమించిన డాక్టర్ గారు, యేవేళనైనను తెలి
సినవెంటనే వెళ్లి చికిత్సలు చేయమన్నారు. మునసిఫ్ కోర్టు
సటాతం రెండువారములు మూయబడినది. స్కూళ్లన్నీయు
మూయబడినవి. శ్రీ హరిసర్వోత్తమరావుగారు సంద్యాల
గ్రామమునందును ప్రాంతిక గ్రామములందును గడు శ్రద్ధతో
తిరుగుచున్నారు.

శ్రీయుత కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు
కార్యరేషను దీవిజనమండి పోటీ లేకయే యెన్ను
కొనబడిరి.

10 వ ఆంధ్ర ఆయుర్వేదవైద్య సమేళనము

బౌద్ధధాది ప్రదర్శనము-బందరు

పదియవ ఆంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమేళనమును బౌద్ధ
ధాది ప్రదర్శనమును 1928 సం॥ డిసెంబరు 3 వ తేదీ మొదలు 9
తేదీ వరకును బందరుపురంబున జరుపబడును. 6 వ ఆంధ్రవైద్య
వైద్య పరిషత్తునూవేళుగూడ సమేళనముతో పాటు బంద
రులోనే జరిపుటకు ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాభివృద్ధిసంఘము
20.6-1928 తేదీన సమావేశమై తీర్మానించిరి గణక యావత్స
రము ఆంధ్రదేశమునందలి ఆయుర్వేదాభివృద్ధికి మూలధూతమును
వైద్యసమేళనము ప్రదర్శనము వైద్యపరిషత్తు మున్నగు సభ
లన్నియును శ్రీధన్వంతరి అవతారవిగ్రహ సమయమును
కార్తీకమాసమునందు బహుళసప్తమిమొదలు శ్రవణాశ్వినివరకును
బందరుపురమునందే జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది.

ఆంధ్రవైద్యమండలి సభ్యులకును వైద్యాభివృద్ధిసంఘము
సమేళనముయొక్కయు ప్రదర్శనముయొక్కయు నిబంధనలు
ప్రత్యేకముగ జరుపబడును. ఇంకను ఆంధ్రదేశమునందలి జిల్లా
బోర్డులు తాలూకాబోర్డులు మునిసిపల్ సంఘములు మున్న
గు ప్రత్యేకసంఘములును వైద్యులుగనుండేవారును ఆయాసం
ఘలపోషకులును వారిచిరునామాలు పంపినగాని సమేళనవిష
యములను యెప్పటిప్పటికి తెలియజేయుటకు పరిపాలకులు
వారిచిరునామాలు పంపినగాని సమేళన విషయములను యెప్ప
టిప్పటికి తెలియజేయుటకుగాని ఆహ్వానములను బంపుటకుగాని
సాధ్యముకాదు గణక వారివారి అడినులను సవ్యాసంఘ కా
ర్యదర్శివేరట బంప బ్రార్థితులు. ఆంధ్రదేశమునందలి వైద్యులు
ను, వైద్యాభివృద్ధిసంఘము, ఆయుర్వేదమునకు సర్వతోముఖ
వ్యాప్తినిగల్గించి పోషించుచున్న జమిందారులు స్థానిక సంఘ
ములును యీపరిశ్రమలకును దేశీయవైద్యాభివృద్ధికి ప్రధాన
సాధనమును శ్రీ ధన్వంతరి సప్తాహముహోత్సవమునందు బాల్గా
ని దిగ్విజయముగ జరుగునట్లుల తోడ్పడగలందులక ప్రార్థితులు.

డాక్టరు కోకా అహోబలరావు

యం. బి. సి. హెచ్. బి. డి. టి. యమ్;

ఆహ్వాన సంఘాభ్యుత్థులు.

రాజవైద్య అ. విజయసారథి ఆచార్య,

సవ్యాససంఘకార్యదర్శి.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

కలకత్తా, ఆగస్టు 18:- శ్రీజినినమ్మ వంగరాష్ట్రశాసన
సభలో కలకత్తా రెంటుఆక్తుకు పునరుద్ధరింపవలయునని జతేంద్ర
లాలు బెనర్జి గారి రొకతీర్మానమును ప్రవేశపెడించిరి. స్వరాజ్యపత్ర
మువారి తీర్మానము నాటిపించిరి. తీర్మానము అధికసంఖ్యాకు
లచే నిరాకరింపబడినది.

బెంగాలు గవర్నరు మెంటు ప్రెసు పనివారి కష్టములను
లను పరిశీలించ ఒక విచారణసంఘమును నియమింపవలయునను
తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడినది. సభ సోమ
వారమువరకు ఆపుదలచేయబడినది.

(అ. [పె.])

శ్రీయుత ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు
కిల్పాకు దీవిజనమండి చెన్నపురి కార్యరేషను సభ్యు
లకెన్నుకొనబడిరి.

శ్రీశనగపాటి పూర్ణయ్యశ్రమహాప్రభు,
గుంటూరు

గుంటూరు పురపత్యులును, విశ్వబ్రాహ్మణ కులదార
కుటుంబమును, శ్రీశనగపాటి పూర్ణయ్యగారు విద్యాభివృద్ధికిపా
టుపడుటయేగాక, విశ్వబ్రాహ్మణ వీరవిద్యార్థులకు ధనసహాయము
చేయుచుండుట యెల్లరకు తెలిసిన విషయమే. విశ్వ
బ్రాహ్మణ వీరవిద్యార్థులు గుంటూరుపురమున భోజనాదివిష
యములకుగాను పడుచున్న కష్టములనుచూచి, ఆలకించి, తగు
శ్రద్ధతోనికొని ఆశీర్వాదములతోనై శ్రీశనగపాటి పూర్ణయ్య
శ్రమహాప్రభునకు తావొసంగిన పూర్ణయ్యగా రెండయు ప్ర
శంసనీయులు. పసిడికి తావియచ్చినట్లుగా విద్యాభివృద్ధికి
గాను పాటుపడుటకు తోడుగా తన యాశ్రమమున తావొసం
గుటచేత పూర్ణయ్యగారి యుదారభావమును, త్యాగమును నెలది
యగుచున్నది. దీవిజనమై శ్రీరామకృష్ణ మనువాచార్యులు
గారు ముఖ్యములై తోడ్పడి విశ్వబ్రాహ్మణవిద్యార్థులకు
మహాపకారముచేసిరి.

ఈనెల సప్తమి సోమవారమున (8-8-28) శ్రీశనగ
పాటి పూర్ణయ్యశ్రమ హోప్రభు నెలకొల్పబడిన సందర్భమున
కళాకాల విద్యార్థులును పురవాసులును సమావేశమై ఒకసభ
గావించిరి. అట్టిసభలో యాక్రింద నడవారించు పురదర్శన
భావులు విశ్వబ్రాహ్మణ సంఘాభివృద్ధిసంఘము నెలబెట్టిరి.

ఈహోప్రభునకు దయాద్రు స్వామయ్యలును, ఆంధ్రక్రిస్టి
యనుకాలేజి ప్రెసిడెన్టుగారు నగు, రిచిమెంటు జె. రాయ్
స్ట్రాట్ దొరవారు వంటమనిషికిగాను నెల 18కు 10-0-0 విరా
ళము నొసంగినందులకు శ్రీవారికిని, ఆంధ్రపత్రికాధిపతులును
దేశోదారక బిరుదాంకితులునునగు శ్రీకాళిదాసురి నాగేశ్వర
రావు పంతులుగారు దినపత్రికయగు ఆంధ్రపత్రికా రత్నము
నేగాక, మాసపత్రికలలో సగ్రహసమును పంపించిన భారతి
నికూడా యీహోప్రభునకు పులితముగా పంపించుచున్నందులకు
శ్రీవారికిని, సంఘాభివృద్ధిసంఘము శ్రీఆంధ్రపత్రికా శుభాకాం
క్షియుడుగాను హోప్రభునకు విస్తృతగాక స్వగ్రామము నుండి
పకాలమునకు మనిఆర్థురరాని సందర్భమున విద్యార్థులకు సామ్య
పద్ధతులు చేసెనని వాగ్దత్తము చేసిన శ్రీవారికిని, తాడికొండ
నివాసులగు శ్రీకంచికోటయ్యగారు యీహోప్రభునకు నెల18కు
5-0-0 హోప్రభున మామూసమునుండి యివ్వగలవాడనని ద్రస్తు
తము 2-0-0 యిచ్చునందులకు శ్రీవారికిని, శ్రీశనగపాటి
పూర్ణయ్యశ్రమ హోప్రభు మొదలు తమకృతజ్ఞుల పూర్వకముగ
బందనములు అర్పించుచున్నారు. సంఘాభివృద్ధి సెల్లరు నైవేద
పారించిన హోప్రభునకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

వంగిపురపు పాపయ్య

(సెక్రటరీ)

కంభంపాడు

శ్రీపరమహంస నచ్చిదానంద యోగీశ్వరులవారు

పై యోగీశ్వరులవారు కంభంపాడును మాగ్రామములో
మూడుకోజులు ఉపన్యాసమును, ఒక రోజు మాగ్రామపు నై
రువులో వారి గ్రంథమును "జీవబ్రహ్మైక్య రాజయోగ సారా
మృత" ములో జూపియుండురికిగా పద్మావసముతో నీటిపై
బద్ధులించి పరబ్రహ్మమును స్తుతించిరి. వీరు అచ్చటచ్చట మా
గ్రామములందు ఉపన్యాసములతో చెప్పినరికిగానే శ్రీ పు
రుషు లందరును స్నానముచేసి విభూతియొక్క లేక శ్రీమార్కము
నోధించి పూజలనుచేసి తరువరి భోజనము చేయునపుడు ఆ
పదార్థములను దేవునకు ఆర్గించుచేసి భోజనముచేయును వచ్చు
చున్నారు. మరియు వీరి ఉపన్యాసమును విన్నవారిలో అనే
కులు మాంసభక్షణమును వదలుకొనిరి.

ఈ యోగీశ్వరులు యీ సంవత్సరము తాలూకాలో
కొంతకాలం సంచారం చేయుటకు నిశ్చయించివారు. అనంత
రం నైజాంరాష్ట్రం వెళ్లదలచుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

పట్టపగటి దొంగతనము

కాల్చి రు 22,000 లు తీసికొనిపోవుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 18:—కుక్రవారమునాడు సాయం త్రవ్వక శ్రమి అబ్దుల్ ర హుస్ సాహెబ్ కంపెనీ కాషియరు కూలివానిచేత 22,000 రూపాయలపంచిని మోయిచుకొని మాండ్రీలో తమదూకాయనకు పోవుచుండగా మార్గమున కొందరు పుకారులు జోటారుబండిలోవచ్చి, కాషియరు నొక్క బజమైనదెబ్బాట్టి, కూలివానివద్దనుండి పంచిని లాగు కొనిపోయిరి. పరిష్కర చేకలుచేయగా కూలివానిపై నాలుగు సార్లు చుపాకులుచేర్చిరి. కూలివానిచేతిమీద దెబ్బతిగిలెను. తరువాత వారు పంచితో మాయమయిరి. ఇంతమటుకువారుపట్టు బడలేదు. పోలీసులవచ్చి దెబ్బలుతిగిలిన కూలివానిని ఆసు పత్రికి తీసికొనిపోయిరి. జోటారుబండినంబరు కనుగొనివార నియు, పోలీసులు ఆచూకీ తీయుచున్నారనియు తెలియు చున్నది. ఆజోటారు బడ్డెబ్బడియనియు దానిలో నలుగులో ఐదుగురోడిరనియు తెలియుచున్నది. ఇంక చీకటిపడక ముందు జనపమర్దనముగల చోట దొంగతనము జరుగుటవల న వర్తకులలో చాల అందోళనగాననున్నది. అనుమానమమీద యిద్దరిని అరెస్టుచేసివారు. రెండుసంవత్సరములక్రింద యాధి పమున నీ యా విధముగానే 14, 000 రూపాయల దొంగతనము జరిగినది. (ఆ.ప్రెస్.)

కలకత్తాలో 32,850 రూపాయల దొంగతనము

కలకత్తా, ఆగస్టు 18:—రైడ్లు అసిపైంటు యింజనీ యరు మాద ప్రసాదుగారు కలకత్తా ఎస్టేట్‌లో 32,850 రూపాయలు నోట్లు తీసికొని వెళ్ళుచుండగా దొంగలువచ్చి ద్రవ్యము నశపరిచిరి. దొంగతనము కనిపెట్టినవానికి మంచి బహుమతి యిచ్చెదనని ప్రసాద్ గారు చెప్పిరి. ఇంకా అరెస్టు లేమియు జరగలేదు. (ప్రెస్.)

ఆయాస పడవదు

కూలనొప్పి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెన్స్ కూలనొప్పి నివారిణిని ఉపయోగించిన ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది సౌఖ్యము ననుభవించగలవు. ఇది చాలా సమృద్ధమైనది. చాలాకాలమునుండి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదింపబడు చున్నది. మందులంగ శ్లస్మిటిలోను దొరకును ప్రపంచము దంతలను కూలనొప్పి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపుపం బంధమైన వ్యాధు లన్నిటికి వాడబడుచున్నది. ప్రవెంటివే దాని ముగుణమును పొందుచున్నారు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చేంబర్లెన్స్ కూలనొప్పినివారిణి
CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,
Des Moines, Iowa U. S. A.

3919 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరబలేదు.

కూలనొప్పికి, అతిసారమునకు పూచీయిన నివారిణి.

కడుపునొప్పికి ప్రథమవివారిణి

స్వయం శిక్షా సంస్కృత

గ్రంథములు! నగముధరలు

81-12-28 వరకే. వ. స్వామినాథశాస్త్రి కృతము తెలుగుభిల్లార తెరుగు అర్థములతో బ్రాయబడినవి.
అసలుధరలు:—శబ్దరూపావళి 0-5-0; నీతికథా సప్తతి 0-12-0; బాలకావ్యంబరి (పద్యము) 0-6-0; లింగాను కావనము 0-4-0; ధాతురూపపండిత 1-4-0; ఈ అయిదున్న ఒక్కసారిగా కొనువారికి ఇవి 1-4-0 కే ఇవ్వబడును.
అడ్రెసు:—N. S. సీలకంఠం C/o N. S. నరసింహం M. A. బ్రయినింగుకా లేజి, రాజమండ్రి. 4566

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము, ఏలూరు

22 వ తేది బుధవారము నాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు

చెన్నపురి ఆంధ్ర నాటకసభవారి ఆదరణక్రింద

రామదాసు నాటకము.

రామదాసు:—సువర్ణఘంటా కంకణభూషిత శ్రీయుత దేవులపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు.

కబీరు:—శ్రీయుత ఘంటసాల రాధాకృష్ణయ్యగారు.

తానీషా:—శ్రీయుత కొచ్చెర్ల కోటరంగారావుగారు.

ధర్మకర్త:—శ్రీయుత ముంజులూరి కృష్ణారావుగారు.

ఆమక్షా మున్నగుపాత్రలు—శ్రీయుత కానూరి హేమాంబరదాసుగారు

రాయలు ధియేటరులో ప్రదర్శింపబడును.

నర్వపక్షనభవారి

స్వరాజ్యవిధానము

లాలలజపతిరాయగారి ఆమోదము

హజరతుమోహిని, మోకతాలిగార్ల ఆక్షేపణ.

హీమా, ఆగస్టు 18:—లాలలజపతిరాయగారు పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారికి యాదినవ తండ్రివార్ల సంపి:— "మీరు ప్రకటించిన ఘనముగ నివేదికనుగూర్చి అభినందించుచు యివ్వరకే తండ్రివార్ల సంపి యుంటిని. అందలి ప్రతిపదమును ప్రతివారంగీకరింపకపోవచ్చును. కాని అయ్యది సాంఘికతత్వ పాతములకే భారతజాతీయ సాంప్రదాయమున కనుగుణ్యమును శుభ్రవిధానిక. మనరాజకీయోద్యమమునందు యిది యొక ముఖ్యమట్టమును నూచించుచున్నది. ఇందులకు దేశీయ రైల్లరు మీకు మీసహోద్యోగులకు కృతజ్ఞులై యుండురు.

హజరతు మొహినిగారు అంగీకరింపలేదు.

కాన్సురు, ఆగ 20:—మాలానా హజరతు మోహిని గారు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గోరువారకులచే నెహ్రూకమిటీ కిఫార్సుల కంగీకరింపజాలకుండిరి. బక్సనుమోడు ప్రభువుగారు భారతీయనాయకులచే (బిటిషుసామ్రాజ్యముతో) సంవర్కము విడువరాదని అనిపించు నుద్దేశము గల్గియున్నందున యిప్పట్లో మననాయకులు రాజ్యాంగవిధానమును నూచించుట బక్సను మోడుగారి విజయమునే నూచించును. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము స్థాపించ జాలని పక్షమున రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యముగల ఫెడరలు ప్రభుత్వముండవలెను. కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు యువద్వారత దేశమునకు సంబంధించిన రాధారులు, సైన్యము, విదేశవిషయములను మాత్రమే చూచుచుండవలెను. దేశీయ సంస్థానములు అట్టి కేంద్రప్రభుత్వమునకు ప్రతినిధులను నిరర్హింకరిముగ పంపెదరు. ఏసంఘములోని 2/3 వంతు సభ్యులు నిరాకరించినను అట్టి తీర్మానము చర్చింపరాదను మరుగులేనట్లును మహమ్మదీయ సభ్యులు ప్రత్యేక నియోజకవర్గములనుండి ఎన్నికొనబడినను లాభము లేదు. క్రిందపిన్మి నియోజకవర్గములనుండి యెన్నుకొనబడినను ప్రయోజనముండదు. సాంఘికవిషయములపై చర్చలను 2/3 వంతు సభ్యులు ఆధ్వరించును దెలిపినపుడు కాసనసభలో చర్చింపరాదని నిషేధించు అధికారము గవర్నరులకు నైస్సాయిగారికి యుండుటకు సభాధ్యక్షులకే యుండుట మంచిది. రాజకీయ తత్వములు బాగుగ మనదేశమున జాలుకపోయెడివరకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గములద్వారా జనసంఖ్యకు తగిన ప్రాతినిధ్యముండుటయే అవసరము. పిమ్మి నియోజకవర్గములనుండి ఎన్నుకొనబడు మహమ్మదీయసభ్యులు ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులెంత పలుకుబడి కల్గియున్నారో అంత పలుకుబడి గల్గియే యుండురు." అని హజరతు మోహినిగారు తెలిపిరి. (ఆ.ప్రెస్.)

పంజాబు కాంగ్రెసుసంఘము- సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరుట

లాహోరు, ఆగస్టు 18:—పంజాబురాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులందు నిన్నున నెహ్రూకమిటీ కిఫార్సులు చర్చింపబడినవి. చాలముని సభ్యులు వచ్చిరి. నెహ్రూ కమిటీవారి సభి

నందించు తీర్మానించిరి. ఈవిగున నూవలతో సభవారు కమిటీవారి కిఫార్సు లన్నింటిని అంగీకరించిరి. (1) అధినితేశ్వర్య త్వమునకు బహుళగ సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమే భారత దేశాదర్శముగ ప్రకటించవలెను. ఏసంఘమునకు గూడ ఏ కారణముల చేతను గూడ సభ్యస్థానములను ప్రత్యేకించరాదు. అట్లు ప్రత్యేకించుట జాతీయభావమునకు నష్టదాయకము.

డా|| సత్యభాబు లాబా గిరిధరలాబు లాబా దునించు పేతు పిరాజాద్రి పర్వగార్లను లక్ష్మీలో జరుగు సర్వతత్వ సభకు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనిరి. (ప్రెస్)

భారత శాసనసభలో తీర్మానములు

నీమ్న, ఆగస్టు 18:—నెహ్రూకమిటీ నివేదికయందు నూచించబడిన కామనునెల్లు విధానమును భారతరాజ్యాంగవిధానముగ స్థాపించుటకు ప్రభుత్వము వాయదగు యేర్పాటులు చేయవలెనని గోరుచు అమర నాధ దత్తు గారు భారతశాసనసభలో నొక తీర్మానము ప్రతిపాదించ నోటిను బంపిరి.

లాలలజపతిరాయగారు రెండు తీర్మానములకు నోటిను బంపిరి. 1. ఇండియాకు పూర్తిగా అధినితేశ స్వాతంత్ర్య మొసంగుటకు తగిన సమయమాసన్నమైనది. అంతకు తక్కువ సంస్కార మేదియు ప్రజలకు సంత్వప్తికరముగ నుండనేరదు. (2) జాతిప వినికి భారతదేశమునుండి వెడలు రాజ్యభార వర్గమునందు అందరు భారతీయులుగనే యుండవలెను. ఎవరి వారిచే యెన్నుకొనబడు భారతీయుడే నాయకుడుగ నుండవలెను. అనిగోరుచు తీర్మానించెదరు.

మోకతాలిగారి ఆక్షేపణ

బొంబాయి, ఆగస్టు 20:—ఈ దేశపు రాజకీయములగు బ్రిటిషు ప్రభుత్వసంవర్క మెప్పటికీ విడువరానిదిగ రాజ్యాంగ విధానమును నూచించినందుకు మాలానా మోకతాలిగారు ఆక్షేపణ దెలిపిరి. స్వదేశముపై పరిపాలనాధికారముగల ప్రజలపై యెంత స్వల్పముగనైన యితరుల ఆధికారముందినవో ప్రజల హక్కులకు భంగము కలుగకమానదు. అని దెల్పిరి. మదరాసు కాంగ్రెసు నందామోదించబడిన హిందూ మహమ్మదీయసభ్యుల తీర్మానమునకు బహుళగ జోక నూచన గావించుటకుగూడ వారాక్షేపణ దెల్పిరి. (ప్రెస్)

డక్కను మితవాదుల ఆమోదము

పూనా, ఆగస్టు 20:—నెహ్రూ కమిటీ కిఫార్సులను గూర్చి అభిప్రాయమును తెలుపగోరుచు భారతమితవాదులసభా కార్యదర్శియగు చింతామణిగారు వ్రాసిన లేఖకు జవాబుగ డక్కను సభవారు నివేదికలోని వివరములగూర్చి చర్చింపకయే కమిటీవారి విధానమునందలి ముఖ్యసూత్రము నామోదించిరి. (ఆ.ప్రె)

ఆరోగ్యము ధనభాగ్యము మానవునకు కావలసిన ముఖ్యావహమైన యీరెండు సంపదలు.

కామశాస్త్రము

అను 140 పుటల పుస్తకమును చదివిననే పొందగలకపోవుఖర్చులు యవ్వనకర్తర తోనే ఉచితముగా పంపబడును.

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మశీ,
28, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నోటి ను

తిరుమల తిరుపతి వద్ద గా దేవస్థానములకు 1-2-28 ది లగాయితి రెండు నెలలకు మేలురకం నెయ్యి పన్నెండు చేయుమాకును గురించి నీలువే చాచిన కవర్లలో పెండ్లల్ల శ్రీవిచారణకర్తల వా ర్త 25-3-28 ది సాయంకాలం 5 గంటలలోపున చేపనట్లు పంపుకోవలెను.

ప్రతి పెండ్లరు కవర్లపై "నెయ్యి పెండ్లరు" అని గ్రాస్తున్న తిరుమల తిరుపతి వద్ద గా దేవస్థానముల విచారణకర్తలవారి పైవెలినంతో దాఖలు చేసు కోవలెను. ప్రతి పెండ్లరుదారుడు మొదలు 1-కి లెంతవర అనివాస్తున్న ప్రతి పెండ్లరుతో రొక్క మంగా గాని లేక కరెన్సి నోటు రూపముగా గాని రూ. 100 ధరానంతగా పంపుకోవలెను.

సరుకును ముజారు చేయుటలో శ్రీవిచారణ కర్తలవారిదే ఆఖరు తీర్మానము. సరకు తృప్తికర ముగా లేనంత పైకం యివ్వబడజాలదు.

యే పెండ్లరుగాని కారణము తెలుపకయే ప్రోసీనేయుటకు శ్రీ విచారణకర్తలవారు అధికారు లై యున్నారు.

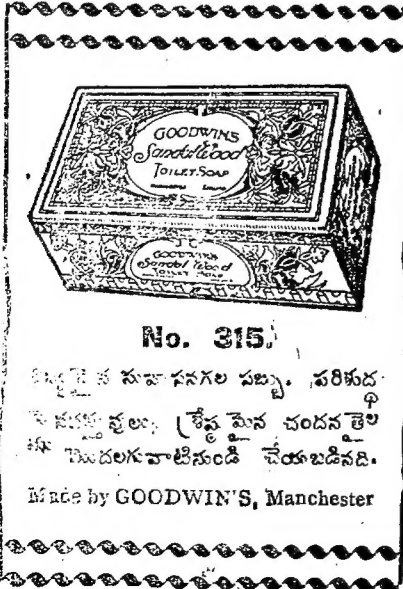
పెండ్లరు ముజారు యుత్తరువు తెలియజేసిన 5 దినములలోగా అంగీకరింపబడిన పెండ్లరుదారుడు కరెన్సీ దేపాజట్టుగా రూ. 200 చెల్లించి క్రమము లున స్టాంపులో అగ్రిమెంటు వ్రాసియియ్యవలెను. పెండ్లరు పరత్తులున్న అగ్రిమెంటు పరత్తులున్న లేవస్థానం కచ్చేరిలో అడిగి తెలుసుకోవచ్చును.

విచారణ కర్తలవారు, } శ్రీమహాంతు ప్రయాగదాసుజీ. 9-2-28.

ఆరోగ్యము కావలయునా?

రాజాధిరాజులు ఉపయోగించు దివ్యమధముతో సిద్ధముచేసిన స్తంభనవటి - ధాతువృద్ధి మాత్రము

దీనిని ఉపయోగించిన నుండి శేషము కొద్దికాలముననే ప్రాణంబులు బిడ్డించిన శేషమునకు, పుష్టివమును గలగజే యించు నరములకు విశేషబలమునిచ్చును. శుక్లవర్ణము, రక్త రోగములు, నులబడ్డనూ, అత్యధిక నడుమునొప్పి, కాళ్లుచేతు లు చీలియుండు సకలవ్యాధులను పోగొట్టును. ఇందున మైక రుగ్మగజేయుకన్తులేదుయితేపు. ఒక బుడ్డి ఉపయోగించిన నాడు దీనిగుణమును ప్రాప్తిచేసినవారు. వెల 25 మాత్రము రు. 2. విలాసము:- వైద్యభూషణి కోటా జయరామనాయుడు ప్రాజెక్టు వైద్యశాల, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్, 159 బ్రాజ్మీ, మదరాసు.

Agents: P. HOLT & Co. Ltd. P. O. BOX 237 3433 MADRAS

న్యాయస్థానవార్తలు

హిందూమతము అన్యమత స్వీకారము నంగీకరించునా?

మినరాండోకన్య హిందూధర్మపేర వ్రాసిన పిలునామా

హైకోర్టులో న్యాయ. వెంకటసుబ్బారావుగారి తీర్పు మిన. మినరాండోయను పాశ్చాత్య యువతి క్రైస్తవ మతమును విస్మరించి హిందూమత స్వీకారమునంది బొంబయి లోని రుక్మంజి. ఉ. మురార్జీయను పిల్లు యజమానిని పెండ్లా డి తాను గతించుటకు ముందు తన భర్త పేరిట తన యాస్తిసంత న పిలునామా వ్రాసి గతించెను. పదవ్ర ఆస్తిపిలునామా ప్రకార ము పరిపాలనాధికారము అనుభవమును గోరుదు భర్తయగు మురార్జీగారు చెప్పి పై హైకోర్టులో పిటిషను దాఖలుచేయగ న్నాయమూర్తి ముత్తై వెంకటసుబ్బారావుగారు పిటిషనువిచారించి పిలునామా చెల్లుట కెట్టియాజ్ఞకణ లేదని తీర్పుజెప్పిరి. ఆ తీర్పు పందర్భవములో మిన. మినరాండోయకన్య హిందూ మత స్వీకారము చెల్లునా చెల్లదాయను నంశముపై న్యాయమూర్తులు హిందూ మతశిద్ధాంతమునుగూర్చియు హిందూ మతమందు మతాంతరంగులుపుణిగుటనుగూర్చియు గమనార్హములగు కొన్ని సూచనల గావించిరి.

మిన. మినరాండోయనామె పుట్టుకచే ఆస్తియా దేశమునకు వెళ్లియున్నను గ్రేటుబ్రిటనుకు వలసబోయి అందు నివాసమేర్పరచుకొనియును. ఈయమె శివభజనసహజురందు తేరి హిందూమత విశ్వాసము గలిగియుండెను తత్ఫలితముగ మాంసాహారమునుగూడ విస్మరించి కాకావారభ్యక్షనరాలై యుం డెను. ఆమె యాచారములు ఆలవాటులన్నియు హిందువుల యాచారవ్యవహారములవలె యుండెను. ఈ యువతి తాను యథోక్తవిధికి హిందూమతస్వీకారమును గావించుట కభిలాష ను వెల్లడించెను. మతాంతరము హిందూమతమందు జేర్చుకొను టకుగాను బొంబయి పట్టణములో "హిందూ మినరీ సొసైటీ" యనునొక "కుడ్డి" సంఘము కలదు. ఆ సంఘమువారిమీస 21-5-1928 లేదిన యాధానిధిగ హిందూమతమందు గలపుణి నిరి. మతస్వీకారమునందిన తోడనే జేవోక్తముగ, ముత్తై పూర్వకముగ బొంబయిలో నొక విలుయజమానియును, స్టేటు కాన్సిలసభ్యులుగనండిన రుక్మంజి. డి. మురార్జీయను వారిని పెండ్లాడెను. హిందూమినరీ సొసైటీకి చెందిన శ్రీయుతులు వైద్య, రాజగారిలు మతస్వీకార వైవాహిక కార్యములందు రెండింటియందును పురోహితులుగ నుండిరి. భట్టు అనువారు కన్యాదాతలుగనండి కన్యాదాసము గావించిరి. వివాహము రహస్యముగ జరుపబడియుండలేదు. వారాపత్రికలందుగూడ నీవిషయము ప్రచురింపబడెను.

1922 సం॥ అక్టోబరు మాసమున ఈమె తన యాస్తిసం తన భర్త యగు మురార్జీ (పెటివనరు) గారిపేరిట పిలునామా వ్రాసెను. పదవ్రపిలునామాపై సంతకములేకుండెను పిటిషనుకు మురార్జీగారు పదవ్ర కిల్లు నకలును విల్లు ననుసరించి ఆస్తిపరిపాల నాధికారములను కోరెను. ఈ పిలునామా చెల్లునాచెల్లదా యను విషయమును న్యాయమూర్తులు నిర్ణయించవలసి యుండె ను. ఆట్లు జేయుటలో మినరాండోయిలునామావ్రాయుకాలము నందు హిందువుగ నుండెనా లేదా యను విషయము నిర్ధారణ గావించబడవలెను. ఈమె 1928 సం॥ నందు ప్రాణములకాసె ను. హిందూ యాచార కర్మల ననుసరించి దహన సంస్కారములు జరిగెను. పిలునామా చెప్పియుండుగాని బొంబయి లో గాని రెండు పట్టణములలోను వ్రాయబడలేదు. అందుచే పిలునామా చెల్లునని న్యాయమూర్తులు నిర్ణయించిరి. మరొక కత్తె ఏమనగా ఆమె హిందువుగానినో పిలునామా బొంబయి చెప్పి పట్టణములకు వెలుపల వ్రాయబడినను పిలునామా చెల్లదు అను విషయము.

ఈ విషయమునుగూర్చి గ్రీనుదేశీయులు యవనులు పలు పురు హిందూశాసనములను వహించి హిందూ సంఘ ముందు జేరి పోయిన పైన్సియా నిదర్శనములు గలవి న్యాయమూర్తులు దెప్పిరి. హిందూమత చరిత్ర యంతయు అన్యమతములను తనలో నిమగ్నుకొనుటకు దెలుపుచున్నది. మతాంతరంగులవారిని అన్య విశ్వాసములు గలవారిని తనలో నైక్యము గావించుకొనుటయే హిందూమతముయొక్క ప్రధాన తత్వమై యున్నది.

ఇక హిందూమతావలంబుకుడగుటకు హిందూ సంఘముం దలి ఏ ప్రత్యేక కలమునైనను అంతకు పూర్వము చేరియుం డ వలెనను టావశ్యకమా కాదా యను సమస్యగూర్చి న్యాయ మూర్తులు ఒక మునుదాడు తన కులమును నిడ కాదిన భేదభిముఖ

రికే వెలిజేయబడిన హిందూసంఘమునకు అన్యదైవపుట లేదని మదివిరి. హిందూపుగ పరిగణించుటకు కులరాహిత్యము బలముగు ఆజ్ఞేపణ కాజాలదు. ఇక మినరాండోగారి అన్యమత స్వీకారము నుగూర్చి పాశ్చాత్యులు హిందూమత విశ్వాసనిని ప్రకటించుట చేగాని, ఆమతముకట్ట యభిమాన భక్తి గౌరవములు కల్గియుం డుటచే గాని హిందువు గానేచేయు, కాని భారతదేశమం దు నివసించుచు యధావిధిగ హిందూమతమును స్వీకరించి, హిందూమత సిద్ధాంత ప్రకారము త్యాగపూరిత జీవితమును గడపుచు, క్రైస్తవ శాసనమును విస్మరించి, హిందూశాసనమును గ్రహించి, హిందూమతాచారము ననుసరించి కర్మబద్ధముగు వివా హమును గావించుకొనిన అట్టివాడు జాతిచేరక, మతముచేరక హిందువు డగుచున్నాడు. అట్టివా డింకను తన పూర్వజీవిత చరిత్ర, న్యాయ పాఠముల నెల్ల విస్మరించి హిందూ మత, జాత్యనుగ్రహమును జీవితవిధానము నవలంబించి నచో అట్టివాడు హిందువనియే కోర్టు నాగు నిర్ణయించవచ్చును ప్రస్తుతము మినరాండో కేసులో ఈ విషయములన్నియు సరి తృప్తిగ రుజువుగాబడి యున్నవి. ఆమె హిందువుగానే మరణించెను.

వైకారణముల ననుసరించి న్యాయమూర్తులు పిలునా మాయొక్క యాచార్యము నెంతమాత్రము సంశయించుటలేదని బబ్బుడు పిటిషనుకు పిలునామా కాపీని, అసికరిపాలనాధికారము హక్కు నొసంగుటకు ఉత్తరు వొసంగిరి.

బంగ్లాదేశ్ రాజద్రోహ విచారణ కలకత్తా బంగ్లాదేశ్ కథా అను వంగదేశీయ పత్రిక గడచిన మే 20 తారీఖున "మరుకపరపబడిన ప్రారక్త్యము" అను న్యాయము వ్రాసినందులకు లేబడిన కేసు విచారణ తిరిగి యీ కోర్టు ప్రారంభమయ్యెను.

ప్రతివాడి సాక్షులలో ఒక్కనిని విచారించిన తరువాత న్యాయమునకు సంబంధించిన విషయములను మాత్రమే అడుగ వలసినదని కోర్టువారు ప్రతివాడి పీఠదండ తెలియజేసెను. నుం డలే ఎరవాదా జైళ్లలో ఉన్నను హెచ్చుగానన్న సంకలనాత్ర మే తాను గ్రంథస్థుడు చేసెదనని చెప్పెను. ప్రభుత్వ ప్రియకు కూడా యీ విషయమునే చెప్పెను.

అనంతకుమారముఖర్జీ సాక్ష్యము

అడ్డప్రశ్నలకు జవాబుచెప్పుచు అనంతకుమార ముఖర్జీ గారు 1916 సంవత్సరము నవంబరుమాసమునకు పూర్వమే తాను ఫ్రీయాడుచేసెదననియు, ప్రభుత్వమువారు విచారణ చేసెదననియు అప్పటికిని యిప్పటికిని తానుచెక్కనివిషయములు ఒక్కటేయని యుచెప్పెను. పాశ్చాత్య తాను కొంతకాలముండెను. అప్పుట మలేరియాజ్వరము హెచ్చుగా వచ్చుచేసె తనకు తెలియదు. వంగదేశములో జైళ్లలో పాములులేనిచోటు లేనేలేదు. తన స్వంతయిల్లుగూడ పూరిగడిసెయేకాని తన యింటిలో పాములు లేవు. సాక్ష్యముచెప్పుటకు తనకు సమనులు రాలేదనియు, తెలి ఫోనుమీద చెప్పెదననియు, తాను ప్రతిరోజు ఫార్మర్లు కార్యాల యమునకు పోవుచుంటిననియు అతడు చెప్పెను.

ఇంక కొందరు సాక్షులు విచారించబడిన తరువాత ఆరోజుకు విచారణ ముగిసెను. (ఆ. ప్రెస్)

మలేరియాను
తుదముట్టించుటకు

ఎసనాఫలి

జగత్ విఖ్యాతమైనది. సకలవిధములైన మలేరియా జ్వరములను పూర్తిగా నయమొనర్చగలదు. స్క్విన్ అభివృద్ధిని త్వరగా తగ్గించగలది. ఇంతకంటె కావలసినది మరేమున్నది.

కెవిన్సు లండరివర్డ్సు దొరకును.

సోత్ ఏజెంట్లు:- గోరియో లిమిటెడ్
పోస్టు బాక్సు నెం 159, బొంబాయి.

సంతాననిరోధము

(జన్మకాపనము)

జన్మకు రామేశంగారి పీఠికతో బిడ్డలు పుట్టకుండుటకు ఎట్టికీడు చేయని పెక్కుమందులతో సాధనములతో కలములతో శ్రీ పుణ్య రహస్యములతో 875 పుటల గ్రంథము. వెల 2 రు. మంచికాగితములు. గుండరమును మాద్రు.

అడ్రెసు:- డి. వి. కృష్ణయ్య, అంగలూరు, కృష్ణాజిల్లా, నకల్రిక నెం 5068 నారకల్రిక నెం 16

మదరాసువార్తలు

సవరణ:—ఈ నెల 17 వ తేదీ శుక్రవారం ప్రతికలో 6 పేజీలో ప్రచురించబడిన పాకలపాటి ప్రకాశం గారి నోటిసునందు గుడిపాటి లక్ష్మీ శారదామూర్తిగారికి ఆనుదాని కిమందు “నాడు” అని చేర్చియుండవలెను. అట్లు చదువరులు క్రమీకురుగాక.

క్విలన్ బ్యాంకు :—యొక్క బ్రాంచి యొకటి 21-8-28 తేదీ మంగళవారమున నెం. 10, మాక్లియన్ విగ్, బాల్టెటవును కద్ద తెలుగు బహుళ. వ్యవహారము ఉదయం 10-15 గంటలకుండి సాయంత్రం 4-80 వరకు జరుగును ఈ సందర్భమున నొకసవనము శ్రీయుత సి. గోపాలమినను ఎం. ఎల్. సి. గారి యధ్యక్షతన జరుపబడును.

మద్రాసు కార్పొరేషను రెవెన్యూ ఆఫీసరు:—పదవికి శ్రీయుత పి. కిషోరమణి మదలియారుగారి నిరూపకమున ప్రభుత్వమువారికి కరింపవలె తెలియజేయుచున్నది. పదవికి వీరిని కిషోరమణియారు నొక సవ్వయగు తీర్మానమున కార్పొరేషను గావించలేదని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారని చెప్పబడుచున్నది (డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్)

లై సెన్సులేషనుకు రూ 10 లు జరిమానా
కలకత్తా, ఆగస్టు 18:—మార్టిక్ అనునదికి లై సెన్సులేషనుకు వాయువారా యంత్రమును కెట్టుకొనినందుకు మేజిస్ట్రేటుచే 10 రూపాయలు జరిమానా విధించబడినది.
అత్యుత్కృష్ట బిక్వాన్ అనునదిగూడ నిట్టి కేసునకు విచారింపబడినది. అతడు ఇంకొక బ్రిథిలో లై సెన్సుగలిగియున్నాడని విషయం చెప్పబడినది.

ఆంధ్రవిద్యవిద్యాలయ సెనేటునకు (రివైజుడు నోటీసు)
28-9-28 తేదీ శుక్రవారం ఉదయం 8 గంటలకు బెజవాడ మ్యూజియం హాలులో జరుగును. తీర్మానము నువహించువలయు సభ్యులు తన తీర్మానమును లిఖితపూర్వముగా 28-9-28 తేదీ మంగళవారం సాయంత్రం 4 గంటలలోగా రిజిస్ట్రారు కంపునట్లు పంపవలెనని అని రిజిస్ట్రారుగారు 18-8-28 తేదీన బెజవాడనుండి ప్రకటించి యున్నారు.

ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘము:—16-8-28 తేదీ గురువారమున సమావేశమయి యాక్రింది కార్యనిర్వాహకల సెన్సుకొనెను.
అగ్నేశ్వరు గౌడ్ వి. రామదాసు పంతులుగారు కార్యదర్శులు డి. గోవిందరాజులు నాయకులు, ఆర్. శేషగిరిరావు, వి. వెంకటాచలంగారు, మేనేజరు పి. బుద్ధిరావుగారు కోశాధ్యక్షుడు సి. రంగరాజుగారు.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారికి సన్మానము:—సన్మానకార్య నిర్వాహక సంఘము 18-9-28 తేదీన సమావేశమయి యాక్రింది తీర్మానముగావించెను:—శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు మద్రాసున కేతెందులమున మహాజగదీయను, మద్రాసు జిల్లా కాలెగ్రేటు సభ్యులమున గలిసి సెంట్రలు స్టేషనువద్దను బిచ్చవద్దను లేక వద్ద ముందువో గోశిలేనలవద్దను వారికి బహిరంగ సత్కారము జరుపుటకును, యందు కవసరమున సేర్పాట్లచేయుటకు యాక్రింది సభ్యులుగల సన్మానసంఘ మేర్పడుటకును తీర్మానించిన మయి:—శ్రీయుత సి. ఎల్. మాత్యురంగ మదలియారు గారు (అధ్యక్షులు), శ్రీయుతులు డి. వి. వెంకటరమణయ్య, సత్యమూర్తి, కందస్వామిశెట్టి, డి. నిరదరాజులు నాయకులు, మాల నాయకులు మున్నగువారు ఉపాధ్యక్షులు) శ్రీయుతులు ఎం. భక్తవత్సలు, డి. కళిందె సి. ఎస్. గోవిందరాజు మదలియారు, బహుళ అహ్మదు సయ్యదు గార్లు (కార్యదర్శులు)

Chemical Diamonds,
guaranteed fineness and brightness,
Equal to genuine Diamonds,
Prices, Rs. 5/- to Rs. 10/- per carat,
Full Particulars, Apply to —
American Chemical Dimond Co.,
3, General Muthia Mudali St.,
TEL. "THEJUS", MADRAS.

సర్వవత్సనమావేశము:—నకు హాజరుగలకు లక్ష్మీ నగరమునకు బోవుటకు వి. కిషోరమణి గారి కరెస్ట్రా మద్రాసు విడిచిరి. సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు 24 వ తేదీన మద్రాసు విడిచెదరు ఏ. రామస్వామి మదలియారుగారు తాము లక్ష్మీ సమావేశమునకు హాజరుకాజాలమని డా॥ అన్నా రీగారికి కిషోరమణి మదలియారు నెహ్రూగారికిని కలిపి వార్తనంపుచు లక్ష్మీ కద్ద ప్రారంభ ఆశీర్వాద మివ్వట సెప్టెంబరు మాసా రంధ్రమున నిర్వహకములో సభజరుపబడవలెనని సూచించిరి. అ. ప్రె.

రాకపోకలు:—గవర్నరు గోవను క్రభువుగారు సరివారముగా ఉదకమండలమునుండి నేటి యుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.
శ్రీయుత వణ్ణుగ మదలియారు (మద్రాసు మేజిస్ట్రేట్) డి॥ బి॥ జి. నారాయణస్వామిశెట్టి (కార్పొరేషను అధ్యక్షులు) సి. డి. కన్నంగోపాం (హాలీకమనసు) గార్లు నేటియుదయం మద్రాసు వచ్చిరి.
టాడ్డు (కల్చుగోవానరి కలక్టరు) గారు నేటియుదయం మద్రాసు వచ్చిరి.
పి. సి. ఎలిరాజులు నాయకులు ఎమ్. ఎల్. సి. గారు గుంటూరునుండి నేటి యుదయం మద్రాసు వచ్చిరి.
రాజాసాండ్ (బొంబాయి ఫిల్మ్ ఆఫీసు) గారు నిన్నటి దినమున వచ్చిరి.
వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి కడకళిరి.
జి. ఆర్. వెంకటరామకృష్ణగారు గత కనివారము రాత్రి మద్రాసు విడిచి కోయంబటూరున కళిరి.
గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి హెచ్. ఎం. హుడ్ గారు గోవానరికి, సి. తాడలింగ మదలియారుగారు కోయంబటూరు నకు, ప్రొఫెసరు పావర్తరు గారు పాల్నాటునకు, పానగలు రాజాగారు కళహస్తానికి బోయిరి.

ఒక వగాపార్టీ
గతకు కవారము సాంకలయన శ్రీయుత అస్థాంగారు టాకర్నా క్లబ్బులో నున్న తమస్వగృహమునకు మద్రాసు మహమ్మదీయ శ్రీలంఘనసభ్యులందఱు, ఇంటర్నేషనలు ఫెల్లోసు క్లబ్బుయొక్క సభ్యులందఱును విండ్ పంగిరి. తమవికలమును చుండెదమున పో నే కల్చరివాసులు మున్నగు సౌందర్య వస్తువు లతో కడునానాకాగా నలంకరించిరి. విందునందు పాల్గొనిన వారిలో హిందూమహమ్మదీయ భారతకైర్దాన, యూరోపియను వారి: బులుండిరి. వ్యవసాయ పరిషత్తుకు తెలియజేసి యున్న వారి: మున్నగు ను గూడ విందునందు పాల్గొనిరి. నానా విధజాతులు చెందిన వారి: మున్నగువరు న సహపంక్తిగా అరమర అభ్యంతరమేమియు లేకండ యా విందునందు పాల్గొనట మఖ్యముగా గమనింపఁబడినది. మహమ్మదీయ శ్రీలంఘన తరపు శ్రీమతి నాజకర్దీగుగారు తమకు అతిథ్యమునగిన శ్రీమతి అస్థాంగారికి సందనము లొనరించిరి శ్రీమతి లక్ష్మీపతిగారిను, వాండోరెక్ కన్యగారును, యిట్టి హిందూ మహమ్మదీయ సమావేశములయొక్క యువ యోగము గూర్చియు, ఇంటర్నేషనలు ఫెల్లోషిప్ క్లబ్బుయొక్క యువకులగుర్చియు, ముచ్చటించిరి. పిమ్మట మరియొక వికలముగగదిలో సేర్పాటు చేయబడిన కర్పాటక, హిందూ స్త్రానీ, పంగితముల ప్రదర్శనమున అతిథులు మిగుల కొనియాడిరి.

బెలూర్ రైలు ప్రమాదము
ఒక్కడు బామినిచ్చుట
హుగ్లీ, ఆగస్టు 20:—బెలూరులో రైలుబండి పట్టులు తొలగి పడిపోయినందుకు కారణభూతులని అరెస్టుచేయబడిన 12 గురిలో ఒక్కడు మాత్రమే బామినిచ్చుకలిగెను అట్లు తరీఫ్ వత్తమున కొరబడు బామినును మేజిస్ట్రేటువినున.
రైలున వడగొట్టుటకు కుట్రచేసిన ఆటల్ మిషీ, మరి ముగ్గురిని గుర్తించుటకు యూరోపి హుగ్లీ జైలులో బహిరంగ సమావేశము చేసెదరని తెలియజేయుచున్నది.

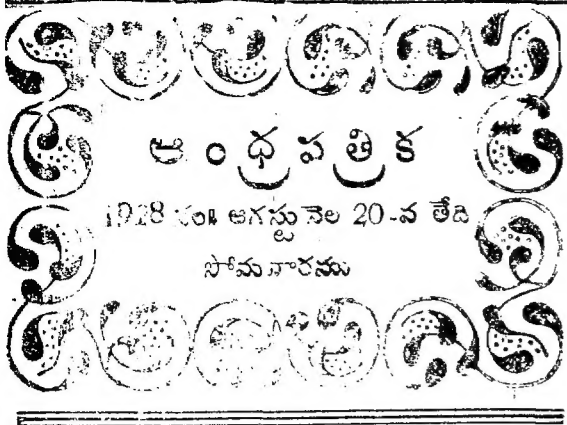
గృహము మార్పు
శ్రీమాన్ పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారువారు తమనివాసస్థలమును 226, వాల్ టాక్సు రోడ్డునుండి ఎమ్మోరు లెవల్ క్రాసింగుకు దగ్గర గంగురెడ్డిరోడ్డునందు గల నెం 51 రు “రెడ్ వింగు” బంగళాకు 1-9-28 తేదీనుండి మార్చెదరని యందుమూలముగా తెలియజేయబడునది.

బార్లో విజయాభినందనము
అహమదాబాద్ శ్రీలు పతులును సత్కరించు
అహమదాబాద్, ఆగస్టు 19:—క నా... అహమదాబాద్ శ్రీలు: శ్రీయుత కల్లభగవాయి... రితి అభినందన పత్రమును సమర్పించిరి. 2 భి భిక్షుమోక్ష... 15 చిన్న బాయిగారి గృహమున జరిగెను.
సరళాజితి ఆంబాలాల్ సరభాయి పరి లక్ష్మీ సత వహించుచు వలేల్ సోదరులు గుజరాతు రిశముయొక్క శ్రీ రి ని సరంపజేసెదరనియు, బార్లో విరళూరులు భారత శ్రీల క్రితి ప్రకటించెదరనియు నుడివెను.
శ్రీయుత కల్లభగవాయిగారు ఉత్తేజమున గలిగించు వా కులను వల్లెను. తాను బార్లో వెల్లినప్పుడు భీరిని కుటా దుడని శ్రీలతో చెప్పెననియు, దానిని మన మున గడి దు కొని భయమును పారద్రోలి బార్లో శ్రీలు లెవగూడ దైర్యము చెప్పుమందెదరనియు అతడు చెప్పెను. వాగు తాను బార్లో వచ్చి 1921 సంవత్సరమున విడనాడబడిన బ్యూటావ మును మరల వహించియుద్ధమును సాగించవలసినదని తన్ను వారు అనేకసార్లుకొరిరి. తాను గురువారమునాడు బార్లో శ్రీయుత స్వామిగారుకు పురహలక సంసభక చెప్ప బిందెరి చెప్పెను. బార్లో రహితులు భారత స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రో వహించెదరనియు, స్వాతంత్ర్యము గడించుట మిక్కిలి కలకు నియు వారు నుడివిరి. (అ. ప్రె.)

పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటన
చెరువుకట్ట తెగదు
నాగపురము—మయి 1218 మైళ్ల పొడవు, 230 అడుగులు లోతు గలిగియున్నది. ఈ నదిలో నొక చెట్ట చెరువు కలదు. ఈ చెరువు కట్టలు యాబుతువులో తెగునట్లు కేసి యు తెగినను కాలములో గూడా నీరు పోవునుగాన హెచ్చు ప్రమాదముండదనియు పాంచాల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించి యున్నారు. ప్రస్తుతము నది నీరుతట్టపగనెయున్నది. 12 తాళిమున అనుకొనినట్లు తెగెయెడల చాల ప్రమాదము గి యుండెడిది. కాని యిప్పుడంత ప్రమాదము లేదు. అయితే వరదవచ్చుటకు మూడుకోజలగునుగాన రహితులకు ముందగా తెలుపుటగూడ విలువనునని వారు వ్రాయుచున్నాడు.

లోక మాన్యుని కుమారునికి పది రోజులు వైదు
గణపతి ఉత్సవముల నాటంకపరచినందులకు
పూనా, ఆగస్టు 19:—గణపతి ఉత్సవము లు జరపవలసిన తిథులలో కేసరిపత్రికకు మహారాష్ట్రాపత్రిక ను అభిప్రాయభేదము కలిగెను. దీనివిషయములో గణపతి ఉత్సవములలో జోక్యము కలగజేసికొనకూడదని రామదత్త బల్వంత తిలకవిద ఇంజక్షన్ యిచ్చియుండిరి. ఇప్పుడు రామచంద్ర తిలకగారు పండిలిలోనికి వెల్లి విగ్రహాను అవ యింటిలి తీసికొనిపోవ బ్రయత్నించెనట. రావున కోర్టు ఆగస్టు 29 తాళిమునకు కాంటికి భంగము కలగజేయుచు 1000 బామిను యివ్వవలెనని కోరిరి. రామచంద్రుడు నిరం చెను. గనుక 10 రోజులు ఖయరు విధించిరి. (శ్రీ ప్రె.)
బొంబాయి ఆగస్టు 20:—జమ్మద్ పురం కర్నాటకా ములలో కనివారమునాడు 2489 పనివారు హాజరయిరి కనక సివారు తెలియజేయుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

పునస్సంధానవయోనిక చదువు నామోదింపుట
టిన్నవల్లి స్త్రీడరుల తీర్మానము
టిన్నవల్లి, ఆగస్టు 18:—నిన్న సాయంత్రము టిన్నవల్లి స్త్రీడరు సంఘసమావేశములో పునస్సంధాన వయోనిక చదువు చట్టములో సుద్దేశింపబడినట్లే యుండవలెనుగాని, క్రొత్త పై వెల్లబోవు 376, ఏ-సెక్షన్ ఉన్నది గనుక ఖయరుచేయవలెనని తీసివేయవలెనని తీర్మానించెనది. (శ్రీ ప్రె.)
కోర్టుఫీజుచట్టము:—స్వాతంత్ర్యకార్యకర్తలకు చెల్లింపవలసిన కోర్టుఫీజులకు సంబంధించి కోర్టు క్లర్కు లో సవరణ గావించుటగాను గౌడ్ డి॥ బి॥ ఎల్. కృష్ణ శాయరుగారు రాజ్ పు కానసభలో నొకసవ్వను సవరణం చెదరు. (శ్రీ ప్రె.)

1928-వ సం॥ ఆగస్టు 20-వ తేది
సోమవారము

కలకలము

శ్రీకృష్ణ

నెహ్రూ కమిటీ విచారణ జరుగకముందే, సర్వ జాతు కమిటీవారు రిపోర్టును ప్రచురించుట వలన, ఇంగ్లండులో కలకలము బయల్పడుటలు వింతగాదు. లేబరుపక్షమువారు రిపోర్టునందలి నూతనల నామోదించు చున్నను, కన్సర్వేటివు లిబరలు పక్షముల పక్షికలు ప్రతికూల భావము గనుపించుచున్నవి. మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక తీవ్రప్రతికూలమును వ్యక్తపరచుట వింతగాదు. ఇప్పుడప్పుడే భారతీయులను పరిపాలన బాధ్యతను వహించగోరుట, కేవలము ఉన్నాదమనియు, విదేశీయులను భ్రమ పెట్టి బేరమాడునిమిత్తము ఇట్టి స్వరాజ్యవిధానము తయారుజేయబడె ననియు, మాంచెస్టరు గార్డియను తెలుపుచున్నది. హిందూదేశము చీనునడకల నడువవలయునని, యీ పత్రిక తిలంపు గాబోలు? న్యూ స్టేట్సుమెను పత్రిక, నెహ్రూ కమిటీ విధానమును పాశ్చాత్యవిధానమని అభివేషించుట కడువిచిత్రము. సంపూర్ణ బాధ్యతను గోరుట, పాశ్చాత్యవిధానమా? ఇట్టి ఏర్పాటును భారతీయులు అనుభవించజాలరా? స్వపరిపాలనమునకు భారతీయరూపమును దీసికొని రావచ్చును గాని, ప్రజలకు ప్రభుత్వము బాధ్యత వహించుట సర్వత్ర గావలసినదే. తూర్పుదేశముల వారందరును ఇట్టి విధానమునే అవలంబించుచున్నారు. న్యూ స్టేట్సుమెను పత్రిక చేయు ఆక్షేపణ నిరర్థక మయినది.

వేరొకరితీ విధానమును తయారుజేసినచో, ఇండియా స్వపరిపాలనము గోరుటలేదని, యీ పత్రిక చాటుచున్నది. నేషనుపత్రిక, రిపోర్టు మితముగనున్నదని తెలుపుచున్నను, సిలోనుకు డొనమూరు కమిషనువారు సూచించినవిధానమువలె నిది నూతన మార్గమును దొక్కుటలేదని, ఆక్షేపించుచున్నది. స్వపరిపాలన మియకుండ, ఇచ్చినటుల జాపుటయే క్రొత్తమార్గ మగుచో, అయ్యది హిందూదేశమున కక్కరలేదు. సాటర్డ్ రివ్యూపత్రిక, భారతీయుల కెట్టిస్వపరిపాలన మియగూడదను కోటిలో జేరుటచే, స్వరాజ్యవిధానమును మొదలంట నిరాకరించుట వింతగాదు. లేనిపోని సానుభూతి జాపుటకన్న, బహిరంగముగ విమర్శాభిప్రాయమును తెలుపుటయే మేలు. భారతీయులలో సన్నిపక్షములవారును రిపోర్టును అభినందించుచుండ, నర్ పాత్రోగారు న్యూజీకాభిప్రాయము తెలుపు చున్నారు. మద్రాసు మెయిలుపత్రికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, స్వపరిపాలనమువంకకు నెమ్మదిగ బోవలసియుండుటచే, అధినివేశరాజ్యస్వాతంత్ర్యమును వెంటనే గావలయునని కోరుట, ప్రమాదమని, పాత్రోగారు రిభిప్రాయపడిరి, యుక్తవయస్సు వచ్చిన

వారికి వోటులధికార మిచ్చుట వీరికి బాతుగ బనికరాదు. ప్రత్యేకసాంఘికనియోజకవర్గముల స్థానమున సామాన్యనియోజకవర్గములను స్థాపించుటకు వీరు ఇష్టపడుటలేదు.

సాంఘికనియోజకవర్గములు చెడుగు లని పాత్రోగారు రంగీకరించుచున్నను ఇవి తప్పనిచెడుగులని వీరు చాటుచున్నారు. స్వదేశ సంస్థానముల విషయమున పాత్రోగారు నర్ లెన్టీస్కాటుగారి యభిప్రాయము నామోదించుట వింతగ నున్నది. సైన్యము భారతీయులవశ మగుట సాధ్యపడదనియు సర్వీసు ఉద్యోగులను తగ్గించుట భ్రమ యనియు లేనిపోని యాశలకు బోక ప్రస్తుత సంస్కరణము లలో ఎట్టిమార్పులను జేయ వీలగునో సూచించిన బాగుండెడిదనియు పాత్రోగారు చాటుచున్నారు. ఇట్టివాడు సైమనుకమిషనుకు సహకారము నలుపగోరుట వింతగాదు. ఆంగ్లో-హైందవపత్రిక యయిన నను పయెనీరు పత్రిక నెహ్రూ కమిటీరిపోర్టును ప్రశంసించుచు “దీనిని చదివి తిరిగిచదివి కడు జాగరూకతతో పరింపవలె”నని వ్రాసెను. స్వల్పసంఖ్యాకుల సమన్యను స్వదేశ సంస్థాన సమన్యను విలిటరీ సమన్యను స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రతిబంధకముగ నిలువజెట్టుట పాడిగాదని పయెనీరుపత్రిక తలచుచున్నది. ప్రజలకు పరిపాలనబాధ్యత నొనగుచో, ప్రస్తుతపు చిక్కులన్నియు దొలగునని పయెనీరు పత్రిక యుద్దేశ్యము. యూరపియనులభయము నిరాధారమనియు, యూరపియనులు సహేతుకముగ విన్నపము గావించిన, భారతీయులు దానిని నిరాకరింపరనియు సర్వీసు ఉద్యోగులు చూపు భీతికర్థము లేదనియు అధినివేశరాజ్యములలో నీ సమన్యలన్నియు త్వరితముగ పరిష్కారముగాగ, హిందూదేశమునందలి ఏల పరిష్కారము గావనియు పయెనీరుపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. నెహ్రూ కమిటీ రిపోర్టును ప్రభుత్వమువారు బట్టదాఖలు చేయుట, నేరమగునని యీ పత్రిక మందలించుచున్నది. ఇట్టిసందర్భములలో పాత్రోగారితో నేకీ భవించువా రరుదుగ నుండురు. భారతీయుల కని సపుకోర్కె విషయమై ఇంకను సందియముజాపు వారుండుట, మిక్కిలి శోచనీయము. నెహ్రూకమిటీ రిపోర్టు ననుసరించి, హిందూదేశపు కామనువెల్లును స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారు తక్షణచర్యలను దీసికొనవలయునని, అమరనాథ దత్తుగా రాక తీర్మానమును భారతశాసనసభ కంపిరి. హిందూదేశమునకు సంపూర్ణ అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుటకు తగుణ మానన్న మయినదనియు, ఇంతకన్నను తక్కువయగు సంస్కరణములు ప్రజలను తృప్తిపరుపవనియు, భారతశాసనసభవాప్రాయపడుచున్నటుల, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి చెల్లువలయునని, లాలా లజపతిరాయిగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు. ఈ తీర్మానములు శాసనసభవారి సమ్మతిని పొందునని నమ్మెదము. బెంగాలు శాసనసభవారి రిడిమరకే సంపూర్ణ బాధ్యతను గోరియుండిరి. హిందూదేశమొత్తమను స్వరాజ్యమునేక గ్రీవముగకోరుచు, తత్సాధ్యమునకై పట్టుదల సూపుచో, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి నేరును ఆటంకపరుపజాలరు.

శారదానికేతనము : గుంటూరు

శ్రీవిద్యాభివృద్ధి మై గుంటూరులో నెలకొలబడిన శారదానికేతనము, అనేక కష్టముల మధ్య ప్రశంసార్హముగ పాటుబడుచున్నదని, తెలిసిన విషయమే. ఉన్న వదంపతుల స్వార్థరహితమగు నేవయే, యీ ప్రతిష్ఠాపనయొక్క పురోభివృద్ధికి మూలహేతువగుచున్నది. లక్ష్మీనారాయణగారు విద్యార్థిదశ నుండియు సంఘసంస్కరణోద్యమమునకై తమ జీవితము సంతను భారబోసిన మహనీయులు. మూలపల్లియను నవలను వ్రాసి, సామాన్యజనులపట్ల వీరు గాఢమగు సానుభూతి జూపియుండిరి. పూర్వాచారప్రియులదృష్టిలో వీ రెప్పుడును బహిష్కృతులే. వీరేశలింగము పంతులుగారికి పిచ్చుట, వితంతుదావా హమును నలుపుటకై దీక్షవహించి పాటుబడినవా రిలో వీరగ్రగణ్యులు. ఆంధ్రదేశమున, విదేశగమనమును సులభసాధ్యమును గావించుటకు, వీరు నలిపిన కృషి మరువదగినది కాదు. శ్రీల యధ్యక్షయముపట్ల వీరికిగల అమితోత్సాహము ఆధులకు చెలియున్నదే. వీరు అన్ని కులములను సమదృష్టితో జూచుటకు చిన్నతనమునుండియు అలవాటుపడిరి. ఇట్టివారికి బ్రాహ్మణేతర ద్వేషము నంటగట్టుటకన్నను అన్యతము వేడండదు. కొన్ని యిబ్బందులవలన వీరు భోజన ప్రతిభోజనముల విషయమున తమ ఆశయములను శారదా నికేతనమునందు నెరవేర్చుకొన లేకబోయి యుండవచ్చును. శ్రీవిద్యాభివృద్ధి ప్రధానలక్ష్యముగ జెట్టుకొని యుండుటచే దానికష్టపడు ఇతర సంస్కరణములను వీరు అమటులో జెట్టలేకబోయిరి. శారదా నికేతన పరిపాలనమునందు లోపములున్నయెడల దాని యభివృద్ధి గోరువా రెల్లరు వానిని సవరింప బ్రయత్నింపవచ్చును. కాని నికేతననిర్వాహకులకు బ్రాహ్మణేతర ద్వేషమును ఆపించి తత్ప్రతిష్ఠాపనను అన్యాయముగ నిరసించుట నమంజనము గాజాలదు. లక్ష్మీనారాయణగారి బోలు సంస్కర్తలకే కులద్వేషమును ఆపించుచో, నిట్టి పరిక్షల కాగగలిగినవారు ఆంధ్రదేశమున లభింపజాలరు. లక్ష్మీనారాయణగారు తమపై మోపిన నిరాధారమగు నిడల పాటింపక తమ విద్యుక్తధర్మమును నిర్వహించుట యావశ్యకము. దేశసేవకుల కిట్టి నిడలు తప్పవు. కాని ప్రజలుమాత్రము నిజమగు సంఘసేవను గుర్తించి గౌరవింపకబోరు. అందుచే దురుద్దేశ్యముల నారోపించు విమర్శనలను ఉన్న వదంపతులు గ్గించక, శ్రీవిద్యాభివృద్ధికై సన్నటివలె తమ శ్రావచ్ఛక్తిని వినియోగింతురని నమ్మెదము.

మధ్యరాష్ట్రమంత్రి రాజీనామా

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభలో విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము చర్చకు రాకముందే, దేశముఖ మంత్రిగారు తమ పదవికి రాజీనామా నిచ్చి, మర్యాదగా పాడుకొనిరి. శాసనసభలో నడిగిన ప్రశ్నల కిచ్చిన జవాబుల బట్టి, మంత్రులు చోరుముగ సైమను కమిషనుకు సహాయము జేయవలసినవచ్చుచున్నటుల తెలియగలదు. శాసనసభవారి తీర్మానము వీరిని బంధించుచున్నను, వైయధికారులు కోరిన సమాచారమును సప్లయిజేయవలసిన విధియున్నంత

వరకు తా మటుల గావించుచున్నార మని, రాఘవేంద్రరావుగారు నడివీరి. పైమను కమిషనుకు సమాచారము పోకుండ నాటంకపరచుటకు, మంత్రులెట్టిచర్య దీసికొనలే దనియు, మంత్రులును ప్రభుత్వమునందు భాగస్వాములే ననియు, కార్యదర్శులును ప్రభుత్వకార్యదర్శులే ననియు, గౌ. నెల్సను గారు నడుపుటబట్టి, మంత్రులు బహిష్కారమును పట్టవరచుటలని తేలుచున్నది. ఒక్క మంత్రులే ననే, విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము దేబడెను. దేశముఖుగారు పంపిన రాజీనామా లేఖలో, తమ రాజీనామాకును విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునకును సంబంధములేదని చెప్పిరి గాని, ఇంతకు ముందే ఏల రాజీనామానీయలేడో తెలియదు. జాతీయపక్షము సన్నగిల్లినదనియు, మంత్రుల కిది చేయూత నొసగు నీతిలోలేదనియు, తమకును రాఘవేంద్రరావు గారికిని మధ్య తీవ్రభేదము లుదయించెననియు సంయుక్త బాధ్యతలేనందుచే తాము మంత్రపదవిని నిర్వహింప జాలమనియు దేశముఖుగారు తెలుపుచున్నారు. వీరి రాజీనామాకు హేతు వేదియైనను దేశమునకు గావలసినది ముందేమి జరుగునను విషయమే. రెండవమంత్ర గూడ రాజీనామా నిచ్చునా? సైతం కమిటీ నేర్పరచుటకు శాసనసభ యంగీకరించునా? అట్టితరి రెండవమంత్ర నిలిచియుండునా? లేనియెడల క్రొత్తమంత్రు లెవ్వ రగుదురు? ఇట్టి నందియము లుదయించుట సహజము. భావివరణామ మెటు లుండునో చూడవలయును.

ఆంగ్లో-హైందవుల భావిస్థితి

ఆంగ్లో-హైందవ భావిస్థితి గూర్చి బ్రిటీషు ప్రముఖులు మిగుల ఆతురము జాపుచున్నారు. సర్ జార్జి మాక్ మనుగారు "డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్" పత్రికలో వ్రాయుచు, ఆంగ్లో-హైందవులు సాంకేతిక విద్యనునేర్చి, క్రొత్తవృత్తుల నవలంబింపవలయునని, ఎచ్చరించుచున్నారు. పాశ్చాత్యవిద్య నేర్చిన భారతీయులు, ఆంగ్లో-హైందవుల సామ్యునిన వృత్తులలో ప్రవేశించుటచే, వీరికి నష్టము గలిగెనట. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యముమూలమున ఏర్పడిన ఆంగ్లో-హైందవజాతివారి కష్టస్థితిగూడ మన తొలగించుట, తత్సామ్రాజ్యధర్మ మని, మాక్ మనుగారు ఎచ్చరించుచున్నారు. ఆంగ్లో-హైందవులు, ఆర్థికముగ బాగుపడుట కెవరును అడ్డగింపరు. కాని, తాము భారతీయులకన్న నెక్కువవార మనియు, తమకు భారతీయులకన్నను ఎక్కువపాక్కులు గావలయు ననియు, ఆంగ్లో-హైందవప్రముఖులు ఇంగ్లండులో మొరలిడుటనూత్రము, దూరదృష్టిలేనిపని యని చెప్పవచ్చును. ఆంగ్లో-హైందవులు యూరపియనులతో కలసియుండుటకయినను అంగీకరింపవలయును. లేనియెడల, భారతీయులతో కలసియుండుటకయినను అంగీకరింపవలయును. యూరపియనులు వీరిని తమతో సమానులుగ నంగీకరింపరు. భారతీయులు వీరిని తమలో జేర్చికొనుట కంగీకరించెదరు. కాని, లేనిచోని హక్కుల గోరుచో, భారతీయులు వీరిపట్ల సానుభూతి జూప జాలరు. ఆంగ్లో-హైందవులు తాము భారతీయుల మని గ్రహించి వారి కష్టసుఖములలో పాల్గొనుట మేలు. అందుకు చూరుగ, ఎవరిలోను జేరక ఇటు యూరపియనులకు

గల లాభములును, అటు భారతీయులకు సంక్రమించు లాభములనుగూడ కలిపి తామే సంపాదించ వలయునని పట్టుబట్టుచో, ఆంగ్లో-హైందవు లుభయభ్రష్టులగుట సహజము.

కెల్లాగు ఒడంబడిక

కెల్లాగు ఒడంబడిక పట్ల ప్రాచీన ఇంగ్లండులు చూపుచున్న ప్రేమిని నేషనుపత్రిక నిరసించుచున్నది. స్వరక్షణార్థమై యుద్ధమునలుపు విషయమున ఎవరికి వారే నిర్ణయాధ్యులను వరతు శాంతి కవకాశ మియదని నేషనుపత్రిక భయపడుచున్నది. ఏలనన, ఇట్టిసాకును యంతకుపూర్వపు యుద్ధములలో పాల్గొనినవారు దెలుపుచునే యుండిరి. నిజమగు స్వరక్షణార్థదేశ్యము కలదా లేదా యని నిర్ణయించుటకు వీలులేనంతవరకు ప్రపంచ పరిస్థితులెప్పటివలె నుండును. బలముగల రాజ్యము లెటుల మెలిగిన నదియే చెల్లును. కొన్ని భాగముల సంరక్షణ బాధ్యతను ఇంగ్లండు ఎన్నటికిని విడనాడ దని, ఛేంబర్లెన్ గారు రిచివరకు తేటపరచియుండిరి. ఈ ప్రతిపాదనము ఇంపీరియల్ దృక్పథమును చాటుచున్నదని, నేషనుపత్రికాభిప్రాయము. ఇట్టి సందర్భములలో కెల్లాగు ఒడంబడికపై వివిధజాతుల వారును సంతకముజెట్టిన మాత్రాన, శాంతి చేకూరు నని ఆశించుటకు వీలు గనుపింపదు.

లండను : విమానయుద్ధము

లండనుపై వాయువిమానములనుండి అగ్నిగోళములను విసరుచో, యాదాడినంత తప్పించుకొనుట కెంతవరకు వీలగునో, చూచుటకు ఇటీవల కొంత ఆర్భాటము జరిగెను. ఈ ప్రదర్శనము కేవల నటనయైనను, ఒకవిమానము నిష్పంటుకొని నేలకూతెను. మూడువిమానములు క్రిందబడెను. ఒకవంక యుద్ధబహిష్కారము గోరుచు, జేర్కొవంక విమానయుద్ధములకు సంబంధించిన ఆర్భాటముల నలుపుట వింతగ నుండకమానదు. ఈవిషయ మెటులున్నను, విమానదళము తలచినంత సౌష్ఠవముగ లేదని, వ్యక్తమయ్యెను. స్వల్పదళమునకై మితిమీరిన ధనమును వెచ్చించుట పాడి గాదనియు, విమానములసంఖ్యను చాలవరకు తగ్గించవలయుననియు, నగరములను విమానముల దాడినుండి కాపాడుటకు సాధ్యపడదనియు లాయడు జార్జిగారు తెలుపుచున్నారు. ఆ యుద్ధబలమును తగ్గింపకుండ, యుద్ధబహిష్కారముగూర్చి పలవరించుట, వ్యర్థమే యగును.

అమెరికా: ఈజిప్టు

ఈజిప్టులో సార్ల మెంటుసభ నిలిపివేయబడినది. ఈజిప్టు స్వేచ్ఛ యరికట్టబడినది. అయినను అమెరికా కార్యదర్శి యగు కెల్లాగుగారు ఈజిప్టుతో సంధిజేసికొనుటకు సమకట్టిరి. ఈజిప్టును స్వతంత్రదేశముగ పరిగణించియే, వీరిటుల గావించుచున్నారు. 1922 సంవత్సరమునుండియు, ఈజిప్టు స్వతంత్రదేశ మనియే, అమెరికా భావించుచుండెను. అమెరికాకును, ఈజిప్టుకును జరుగు ఒడంబడిక బ్రిటీషు తేమలాభముల కెట్టి భంగము కలిగింపదని, అమెరికను అధికారులు దెలుపుచున్నారు. కాని, ఇంగ్లండు ఇంకను ఈజిప్టు స్వేచ్ఛనంగీకరింపకుండగ, అమెరికా దీనిని

గుర్తించుటచే, కొంత ఆశ్చర్యము గలుగకమానదు. ఈ సమయమున ఇంగ్లండులు మెలగునో చూడవలయును. ఈజిప్టు స్వేచ్ఛను గుర్తించుట యే, బ్రిటీషువారి కనీసధర్మ మనుటకు సందియములేదు.

పెరంబకారు పారిశ్రామికపాఠశాల: నేరస్థులు

పై పాఠశాలలో 1927-28 సంవత్సరపు చివరను 79 మంది బాలురు విద్య నభ్యసించు చుండిరి. వీరిలో 37 మంది తమిళ బాలురును 42 మంది తెలుగు బాలురును గలరు. పారిశ్రామికశాఖము, కుట్టుపని శాఖయు తృప్తికరముగ నుండెనని నివేదిక దెలుపుచున్నది. వడ్రంగపుశాఖ తగిన యభివృద్ధి జూపలేదు. పేముపని నేర్పబడుచున్నది. బాలురు తోట పనులను బాగుగ నిర్వహించిరి. వీరికి బ్యాండు వాద్యము నేర్పబడెను. సంగీతమును నేర్చుకొనుటకు బాలురు మిగుల శ్రద్ధవహించిరి. బాలుర ఆరోగ్యము తిన్నగనున్నటుల రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. పారిశ్రామిక పాఠశాలలో విద్యనేర్చినవారికి పనులెక్కడ జూపింపవలయునను విషయము చిక్కుగ నున్నదని లేబరు కమిషనరుగారు తెలుపుచున్నారు. వీరు తమ యభిప్రాయమును ప్రభుత్వమునకు పంపదలచిరి. పెరంబకారు పాఠశాలవారినే గాక విద్యార్థుల నెల్లరను ఎవరొకరునుచున్న సమన్వయియేవో

కే. హేల్డేను ప్రభువుగారు

హేల్డేను ప్రభువుగారి మరణమువలన, ఇంగ్లండు ను సేద్యనాయకు నొకరిని కోల్పోయెను. వీరు బ్రిటీష్ కాన్సిలులో విశేష సామర్థ్యము కనుపఱచిరి. పెక్కు విశ్వవిద్యాలయములకు వీరు ఆధిపతులుగ నుండిరి. సాహిత్య, తత్వ గ్రంథములను పెక్కింటిని వీరు రచించి, బుద్ధిసూక్ష్మతను గనుబరచిరి. వీరు లిబరలు పక్ష వైఖరితో తృప్తిజేందక, తేబరు పక్షమున జేరిరి. హేల్డేను ప్రభువుగారు విశాల హృదయులు. వీరు జర్మనుల జ్ఞానానంద్ని శ్లాఘించుచుండిరి. యుద్ధ సమయమున వీరు జర్మనీ పట్ల పక్షపాతము జూపిరని నిందించినవారుగూడ కలరు. యుద్ధబహిష్కారమును ప్రపంచ శాంతియును వీరు చిరకాలమునుండియు గోరుచుండిరి. వీరు 1855 సంవత్సరమున జన్మించిరి. చనిపోవునరకి వీరికి 72 సంవత్సరములు గలవు. హేల్డేనుగారి మరణమువలన గలిగినలోపము ఇంగ్లండు కింతలో దీరజాలదు.

తిరువాన్కూరు : పత్రికాస్వాతంత్ర్యము

పత్రికాస్వేచ్ఛ సరికట్టుచట్టమును రద్దు జేయవలయునని, తిరువాన్కూరు శాసనసభలో నీలకంఠ సిల్లగారు తెచ్చినతీర్మానమును, ప్రభుత్వమువారి రెడిరించుట శోచనీయము. పత్రికాస్వాతంత్ర్యము సరికట్టుటవలన, ప్రజలలో నసంతృప్తి పెరుగును గాని తగ్గనేరదు. స్వదేశసంస్థానము లీసంగతి నింకను గుర్తింప కున్నవి. ప్రజలహృదయములలో నశాంతి పెరుగుకొలదియు సంస్థాన పరిపాలనము తనసౌష్ఠవమును కోల్పోవుట సహజము.

బీహారు శాసనసభ

రాంచి, ఆగస్టు 18: - సేటిదినము బీహారు శాసనసభలో రాంచియందు ప్రభుత్వభవనము నిర్మింప 50 కేబి రూప్యముల గ్రాంటు ఆమోదింపబడినది.

పైమనుకమిషను ఉత్తరము నియమకమునయ్యెను ప్రభుత్వమువారి హామింప శోటీను ఇచ్చినతీర్మానమునకు మూడువరగాలు తంపబడినది. (ఆ. (ఆ.))

విదేశవార్తలు

నెహ్రూ రాజ్యాంగవిధాన నివేదికము

మూంఛెస్టరు గార్డియన్ వత్రికావ్యాఖ్య

లండన్, ఆగష్టు 17:— నెహ్రూ రాజ్యాంగవిధానమును గూర్చి మంఛెస్టరు గార్డియన్ వత్రికావ్యాఖ్య చేయుచున్నది. పరిశీలనాధికారియగు, బాధ్యుడు, తనదను అనుభవములేకటియు, కొత్తదేశాన్నియు, అంతర్జాతీయ లేకటియు, నితరులకును సభ్యులతో గూడుకొన్నట్లు డిల్లీ నామజ్యకాసన సంవాదక సాధ్యమను జేయవలెననుట ఉత్తేషించినను. ఆంగ్లికను గ నెహ్రూసంఘమువారు తలకట్టిన మార్గములను రాజ్యాంగవిధానమును ప్రవేశపెట్టిన క్షయము ఉపసించును. అందులకు క్షయమును మూలించుటకు గాక తప్పక పుట్టినను, విషయముల దృష్ట్యానుకూలముగా వివేకవంతులగు రాజ్యాంగవేత్తలను ఈయన దురుసును బూనుకొనగా. నెహ్రూ నివేదికము కొంతవరకు ఏమియు తెలియని విదేశీయులకు తెలియును. అల ప్రచురమునను, కొంతవరకు తెరమాడి అధికారియను బయటకును సుదృఢము చేయబడినది.

న్యూస్ పేపర్లు

పత్రిక ఇట్లు చెబుచున్నది: స్వరాజ్యతీర్థము ననుసరించి రాజ్యాంగవిధానమును నిర్వచించుట కిది ప్రథమము. అట్టిదో వాడుకగాను, మహాత్మాగాంధీగారుగాని నిర్వచించినదెన్నను నిర్వచించలేదు. వా రెంత వివేకవంతులైనా వాటిని ముగ్ధులై నివేదించున గాననగును. స్వరాజ్యవాదులు మొదటి నుండియు భారతసాంప్రదాయముననుసరిత మగు పరిపాలనావిధానమును తయారుచేయవలె ననుచున్నారు. కాని నెహ్రూ, వేదికము పాశ్చాత్యవిధానముతోను అంగ దేశపరిపాలనా విధానముతోను గూడుకొన్నది.

నేషను పత్రిక

ఇట్లు నిరూపించుచున్నది: నెహ్రూనివేదిక విశేషమై డి. వడిదుడుకు లేనిది. యూరప్షియన్లను వారందరను పూర్తిగ గుర్తించెదరు. వీరి విధానములో, స్వకపోలకత్తియు ఏమియు కన్పించదు. నిరూపకవిషయము నివేదికములో నన్ను కొంతసంగతులను చెబుచున్నది. బ్రిటిషుపార్లమెంటువిధానము నగ సరించి రాజ్యాంగవిధానమును తయారుజేసిరి.

సాటర్ డే రివ్యూపత్రిక

భారతీయులు రాజ్యాంగవిధానమును నడిపించుటకు సమర్థులని నెహ్రూసంఘమువారు తలంచుచున్నారు. కాని వారి కట్టియనభవము లేదు. స్వరాజ్యసంస్థానముల పరిపాలనావిధానము విషయమై గాఢజేయ పుట్టెను. అయ్యది కష్టపర్యవ్యవస్థకును కాఢ్యలతో సెక్కుపాఠ్యములను నెహ్రూసంఘమువారు అంగీకరింపిరి. ఇదియే బ్రిటిషు వర్తకసంఘమువారి నివేదికను నెహ్రూనివేదికకునుగల బోలిక. కావునను సాగినవి. హామీయూలను ఇచ్చితిరవలెను లేదా లేద. వలెను. అనుమానము లేదే జేసి ప్రయోజనములేదు. లేనిపాని ర జే ప్రయోజనము లేదు. అధికారబాధ్యత తమకు అధికారచ్చాయనే భారతీయులు గర్హించుదురు. బ్రిటిషువారు తనవిధానమును నడిపించువారనుటకు పుట్టెను. పానకములో పుట్టెనె అట్లువచ్చుచు అనవసరముగ జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నారని స్వరాజ్యవాదు లనుకొనెదరు.

లండన్, ఆగష్టు 18:—లండన్ ప్రీస్ పేస్ విలేజర్ ఇట్లు చెబుచున్నది: భారతాభ్యుదయమునకు విలువలవారి కేతలకు నెహ్రూ నివేదికము పంకటముగనన్నది. మనలేదలె వాడు భారతీయులలో ఏకాభిప్రాయము లేనలేదు. ఇండియాలో కంటే ఇంగ్లండులో నెహ్రూ నివేదికను ఎక్కువగా ఆమోదించెదరు. ఆ నివేదికమును పూర్తియై రాజకీయతీర్థకార్యనిర్వాహక సభలో సభ్యులగు నన్నవారు సార్యభూమనిచే ఎక్కిరి. చదివినవారును సంతకము జేయుటచేతను, డొమినియను ప్రతిపత్తి నంగీకరించుటచేతను ఇండియాపట్ల మిత్రులగునందీ తోడ్పడుచున్న కార్యక సభ్యులను మరలె బలమేర్పడినది. బ్రిటిషు కామన్వెల్త్లో భారతదేశము నిలబడవలెనన్న స. పూర్వ బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వము నీయకత్వద్రువావించుచున్న ఉదారభావోపేతు లగు కార్యక పక్షమునకు మరలె చేయారవిక్రమింపెను. నెహ్రూ నివేదికమునల ఈ కార్యక పక్షము సభ్యుల ఇకవిడదు భారతీయులు స్వాతంత్ర్యమునకు తగ్గిన ఏమి యధికారము నిచ్చిన దానిని నిరాకరించుచు దానికి అధికారమును అలవారు గ ప్రవర్తించుచున్నవారే

ఉత్తరవాగులగురించి చెప్పుచు నీలగును. ఈయధికారులు భారతాతీయవాదుల తోర్కలను సగృహ్యము జేయుచు సామ్రాజ్యపరివర్తనమును, డొమినియను ప్రతిపత్తి నిరాకరించు నటులను సభ్యులను జేసినవారగుచున్నారు. కార్యక పక్షములో కేవలము యందున్న భారత మిత్రులు క తీయభారత దేశమునకు, అధికారముగల కార్యక పక్షమునకును మరలె పాత్రను గలంపుటకు నెహ్రూ నివేదికము నవకాశముగ గొనెదరు.

కేవలము కార్యక పక్షమువారి ఒత్తికి కార్యక కార్యక ప్రభుత్వమును ఇండియాకు డొమినియను ప్రతిపత్తి నిచ్చుట తొక విల్లును ప్రవేశపెట్టెద మని నిశ్చయించు కార్యక పక్షమువారు తమ ప్రతినిధులను మరలె ప్రకటించుచున్నారు. మగ్గొ కాలిగా రిపుడు కనడాలోయుండటచే ఆరకడనుండి తక్షణము యధికారముతో గూడుకొన్న ప్రకటనను లనబడుటకు పుట్టెను. కాని కనడాకును జేదటకుమందు ఇండియాకు డొమినియను ప్రతిపత్తి నీయవలెనని మగ్గొవారుగారు రహస్యముగన బహిరంగముగ ప్రకటించుట ల తెలియించుచున్నది. కార్యక పక్షమువారు అధికారమును స్వీకరించువును ఇండియాకు డొమినియను ప్రతిపత్తినిచ్చుటకు ప్రయత్నించుట వాటిని. నెహ్రూ నివేదికము ప్రకటితమైన వెంటనే ల్యాన్సెట్ బేగారు ప్రకటించిన విషయములు కార్యక పక్షమువారి యభిప్రాయమును దెలుపుచున్నదనవచ్చును. కాన నెహ్రూను మిటిని రొండుజేరిన సభలో నెహ్రూ కవిమన వారు గలిసికొనెదరు ఒత్తినిగలగ జేయ: మందిని అనుచున్నారు. నెహ్రూ కవిటి ఏర్పాటులను సాధించుటకు మార్గముల నరసెదరి రిలంచుచున్నారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భారతదేశమునకు బాధ్యతాముకనును ప్రభుత్వమునిచ్చునటుల జేయవచ్చు ననుచున్నారు.

కాని నెహ్రూగారు ల్యాన్సెట్ బేగారి మాటల నెంతవరకు స్వీకరించెదరో తెల్పకమును నెహ్రూ కవిమనవారి యొప్పు కార్యక పక్షులె. తనకు తమ సహచరలను ల్యాన్సెట్ బేగారి మాటల నల ననలంబించునటుల

కీ. శే. హరేకృష్ణ ప్రభువుగారు

జేయగలరో తెల్పబులేదు. కాని ఇంతవరకు నిశ్చయముగ జెప్పవచ్చును. నిర్మాసాధనమగు తమ నివేదిక మునలన నెహ్రూసంఘమువారు ముఖ్యమగునట్టియు, జయప్రదమైనట్టియు చర్యను దీసికొనగల్గిరి.

ఫెన్నరు బ్రాక్స్ గారు

ఇట్లు చెబుచున్నది: నెహ్రూసంఘ నివేదికమును తృటికొన ప్రయత్నించుట పాడిగాదు. నెహ్రూకవిమన నెహ్రూసంఘమును గలిసికొనట సమంజసము. నెహ్రూకవిమనవారట్లు చేయచో ఇంద్రుని కార్యక పక్షుల నెహ్రూకవిమనకుండి తొలగిపోవలెను. నెహ్రూసంఘము డొమినియను ప్రతిపత్తి నంగీకరించుటలో ఏమియు లోపములేదని బ్రాక్స్ గారు స్వయముగ నాయకులతో సంప్రదించి కనులార సంగతులను ఇండియాలో జామలచే జెప్పుచున్నారు బ్రిటిషు రాజకీయ కేతల కీనివేదికము మూత్తమైన యవకాశము నిచ్చుచున్నది. ఈయవకాశము అప్రూయమైనది. దీనిని గోల్పోరాదు. నెహ్రూనివేదికము నెహ్రూకవిమనతో సహకారము సల్పుటను సవరించుచున్నదనిగాని కార్యక పక్షము నెలులైన సం తోవలెట్లుటకు భారతీయులు తమ వైఖరిని మార్చుకొనిరిగాని అనుకొనరాదు. కార్యక జాతీయపక్షమువారు నెహ్రూ కవిమనతో సహకారము సల్పుట నున్న. డొమినియను ప్రతి పత్తిని ఇండియాకిచ్చుటకు కార్యక పక్షమువారు త్రికరణబద్ధుగ ప్రయత్నించవలెను.

బాక్ స్కెరుగారు

లండన్, ఆగష్టు:—నెహ్రూ నివేదికము భారతీయులు కార్యక పక్షములగుడ చెబుచున్నది. నెహ్రూ బహిష్కరణముతో తోర్కల రాజ్యాంగ నిర్మాణమునుగూడ తయారు

చేయుచున్నాడు. నెహ్రూ కవిమన నెహ్రూకవిమనవారు తమ ప్రాంతీయ సంస్థానములను సాధించుకాశము నిచ్చుచున్నది. రొండు జేయిల పథలో కలిసికొనట కవిక శము నిచ్చుచున్నది. ఇంగ్లండును, యురేషియాను నిజమగు నేంకజేయ నవకాశము నిచ్చుచున్నది. స్కెరు, బ్రాక్స్, న్యూక్స్, ల్యాన్సెట్ బేగారు నెహ్రూకవిమన నెహ్రూసంఘముతో సంప్రదించవలెననుటతో విశేషమున్నది హార్టునోరక, ఏట్టిగారు నెహ్రూ కవిమనతో యుండే ఇట్టి సమాజము ఏర్పడునటుల జేయవలెనని స్కెరుగారు రనుచున్నారు.

భారతీయులందఱును కలిసి అన్ని రాజకీయపక్షముల సమ్మతితో రాజ్యాంగవిధానమును తయారు చేస గల్గినందుల కెంతయు సంతసించుచున్నాడను.

మ్యూక్స్ నుగారు

ఇట్లు చెబుచున్నది:—భారత రాజకీయ కేతలు డొమినియను ప్రతిపత్తితో తృప్తులను వారికి మేముందర ము తోడ్పడి చేయూత నొసగెదము. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునుగూడ భారతీయులు కాంక్షించుచు దానికిగూడ మేము తోడ్పడెదము భారతీయులు గ్రహించవలెను, విధిలేక ఇట్లుజేసిరిని అనుకొనను. మంచిసమయము రట్టియిచ్చుచో, భారతీయులు గోరినవిడ సంతృప్త స్వాతంత్ర్యమునుగూడ ఏర్పడును. దానికి డొమినియను ప్రతిపత్తి సహాయమును. ప్రీపురుషు లందరికి నియోజకాధికారమును సూచించుట వాకెంతయు తృప్తికరముగనన్నది. ప్రతిపత్తి కను విద్యాభ్యాసముండవలెననుట సమంజసము. రైతులు, పారిశ్రామిక తరగతివారు లేనిదే చ్యవరిపాలన మనిపించుకొనదు. ఇండియా డెంటు కార్యక పక్షము తీపున భారతీయులను కలిపించుచు ఆరిక రాజకీయ విశాసమునకు సహ తోడ్పడుటకు సిద్ధముగ నున్నారమని చెబుచున్నాడను. భారతీయులు తమంతటామె డొమినియను ప్రతిపత్తి గోరుట వారు కొంతవరకు తొలగిరిగాని అట్లు కోరుట బూటకమనిగాని ప్రతిపత్తిలనెదరు డొమినియను ప్రతిపత్తి నెహ్రూకవిమనోరుటచే వారు స్వాతంత్ర్యమును గోరుటలేని ప్రతిపత్తిలు కొండంతలుగ జేయ ప్రయత్నించుచున్నారు. అంతియగాని అయ్యది కనీసమని అంతకు కన్నులైన ఎంతమాత్రము ఆలోచించవలెను గాను నెహ్రూకవిమన తెలివిన విషయమును గుర్తించుటలేదు. ఇంగ్లండులో మాక్స్ ను పంచన సినిలియములు, ప్రాత గవర్నరులు భారతీయులు తలచెట్లు రాజ్యాంగవిధానములో పనివాండ్రట్లు మోక్షము బొందజాలవచ్చుచున్నారు. కాని అధ్యయనములను నిరాధానులని నెహ్రూకవిమన నివేదిక చెబుచున్నది.

ప్రాపంచిక యువజన మహాసభ

(బీము నర్సిసు)

ఒమెక్స్, ఆగష్టు 19:—నేషు ప్రాపంచిక యువజన మహాసభ ప్రారంభమైనది. ముద్రసిద్ధులగు ప్రతినిధులు వివిధ దేశములనుండి వచ్చిరి. 500 కు పైగా ప్రతినిధులువచ్చిరి. 26 జాతుల ప్రతినిధు లున్నారు. భారతీయులకు ప్రతినిధులుగూడ చాలాండి గలరు. బెంగాలునుండి పనగాలు గుకారాయి, నే నగు ప్రగారువచ్చిరి.

అంగ్రదేశమునుండి అంగ్ర యువజనసంఘమునుండి దాను త్రివిక్రమరావుగారు వచ్చిరి. గాంధీమహాత్ముని రాష్ట్రము నుండి మెహతా, ధోరియా, హతిసింగు కన్యగార్లు వచ్చిరి. సింధుదేశమునుండి ప్రతినిధులువచ్చిరి. యువజన శిష్యజ్ఞానసంఘమునుండి సింహగారువచ్చిరి. ప్రాచ్యదేశముల యభిప్రాయమును ఆమహాసభలో జెలియజేయబడెను. భారత ప్రతినిధులు కార్యక్రమమున విస్తారముగ బాల్గొనిరి. వారిసహకారము నెక్కువగా కొనియాడి పనగాలుగారిని సాంఘిక అధికాభ్యుపకార్యదర్శిగ ఎన్నుకొనిరి. మతికాభ్యు త్రివిక్రమరావుగారిని యాపాధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనిరి. యువజనుల ప్రపంచములో నిర్వహించవలసిన బాధ్యత గలదని యు దానిని కొనసాగించుటకు యువకులే ప్రధానహిత్రులనియు ఈమహాసభను సల్పిరి. విశ్వమహాభ్రాతృత్వమును నిష్పాత్రికముగ నేను యువకులే జేయగలుగువారను విశ్వాసముతో ఆహ్వానించితిమనిరి.

నిర్వచనీలందరకును స్వాయమును గలుగజేసి కాశ్వత ప్రాసంధిక స్థావనమునకు ఏర్పాటుజేయవలెనని పనగాలుగారు గంభీరపశ్చాపమును గావించిరి. చీనా జాతీయయువకు లంపిన సందేశమునుగూడ పథవారు ఆమోదించిరి. కమ్యూనిస్టుల తృపున రక్షియను ప్రతినిధులు సభకుపోవుటకు జర్మను ప్రభుత్వము వారు ప్యాస్పోర్టులను నిరాకరించుచు సభ ప్రారంభమున చెలియజేసిరి. సోవియటు రాష్ట్రమునుండి కాంతివాదులగు ప్రతినిధులకు సోవియటు రక్షియా ప్యాస్పోర్టుల నీయలేదని నిందించుచున్నారు.

శ్రీ శే హల్దేను ప్రభువు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలతి)

లండన్, ఆగస్టు 20:—హల్దేను ప్రభువు ఇటీవల చాల జబ్బుగ నున్నాడని నిన్న చెప్పిరి. అతడు నిన్న చరిపోయెను. ఇతని పూర్తి పేరు రైటానరబిల రిచర్డ్ బర్క్ హల్దేను. ఎఫ్. ఆర్. ఎస్. కే. టి. 1912 నుండి గ్రేటు బ్రిటనులో లార్డు హైదా స్పెలరు. (పివి కవున్నిలలో జాడీవలు కమిటీ సభ్యుడు. పి. సి. ఎల్. ఎల్. డి. ఎడిటర్ బ్రిష్త్ క్వ విద్యాలయములకు ఛాన్సలరు. 1856 లో జన్మించెను. శ్రీ శే రాబర్టు హల్దేను క్లౌండ్సు గారి నాలభుక్రును. రెల్లి మేరీ ఎల్లి థెల్ ర్డ్ క్యాండర్సన్. ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయమున వేదాంత శాస్త్రపున ఎం. ఏ. పరీక్షలో అసమాన ప్రతిభతో ఉత్తీర్ణుడాయెను 1915-1912 వరకు యుద్ధమంత్రి. వెక్స్ గ్రంథములను ప్రకటించెను.

గ్రీసు ఎన్నికలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలతి)

లండన్, ఆగస్టు 20:—పాన్ గొలాన్ పత్తు ఎన్నికలు జరుగుచుండ, వెనజలిస్తు పత్తు నువారుగాడి ఎన్నికగడలయట్టును అసహస్యండుగ కే. ల. జేసి. రాల్లను రువిరి. ఆకస్మికము గ వారిపై మేడముందరసారానుండి తుపాకులను శాల్పిరి. న అనుగు త్తగాక్రూరైరి. ఇద్దరు తీక్రమగు గాయములు తగిలెను. నలుగురు అధికారులు కాల్పిరనియు అనులో పనగ లాన్ గారూడ గలరని యు పోలీసువారు చెప్పిరి. వెనజాలన్ గారు విచారణ కుత్తవపుకేసిరి. ఆంధోశన పల్లినవారిని క్షిం చువలె నరిరి. ప్రతిక్రియలకు పవ్వనవారినిగూడ క్షించవలె ననిరి. రాజధాని అంతటను కలివారము సాయంకాలము, నిన్న కు ద్యహనమేలేదు. దీనికి కారణము ప్రభుత్వమువారియుత్తరతే.

కెల్లాగు ఒడంబడికను సంతకముజేయుటకు కెల్లాగు దం పతులు, మొకంటికింగుగారు ప్యాసిను బయ. చేసిరి.

గ్లాస్టోగ్ గనుల పనివాండును పథలో కొట్టుకొనిరి. పోలీసు వచ్చి ఆదమాయించిరి.

స్పెయినురాజాబంధువును హోటేలులో ప్రక్కయెడు రండు, కూడయున్నవారిలో ఒకరు కత్తితో పొడిచెను. దాని మీద కుత్తగాక్రూడెరవాని మిత్రుడు కత్తితో పొడిచినవానిని మరలపొడిచెను. స్త్రీలున్నా రనుటతోడుతనే కాంతి ఏర్పడినది.

వారమున కొకసారి ఇంగ్లండునుండి అమెరికాకు వైమానికతపాలు పోవును. 8 కోలాలు వట్టును.

కాంగో వైమానికవర్గమును పరిశీలించుట శేగినవారు తమ మోటారుబండిలోనున్న పెట్రోలు ట్రోవలో ఆటవికుండులు చే బయలుదేరిన బ్యాలలవలన తిరులబడెను. చాలమందికి ఒడలు కాలెను. వారందరికి సెక్యూరిగానున్నది.

ఈజిప్టు అమెరికా మధ్యవర్తి

పరిష్కారపు టొడంబడిక

బ్రిటిషుప్రభుత్వము కలవరపడుట

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 18:—కెల్లాగుగారు ఈజిప్టులో మధ్యవర్తి పరిష్కారపు టొడంబడికను శీఘ్రమునన్నారని చెప్పి గ్రేటు బ్రిటను కలవరపడెననియు వాగ్దానము వాషింగ్టన్ రాజకీయవర్గమునకు ఆశ్చర్యము కలుగలేదనియు చెలియున్నది. ఒడంబడిక చిత్తు నకల్లను కెల్లాగుగారు అందజేసిరట. 1922 నుండి ఈ జి. టి. స్వాతంత్ర్య ప్రభుత్వము శేయు ద్వేష్యముతో అమెరికా కెయిరోలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుచుండెను. ఈ ఒడంబడిక బ్రిటను యధికారమునకు విరుద్ధముగనుండ దనుచున్నారు. ఈ జి. టి.లో ఇతర దేశములనున్న లాభములకు ఈ ఒడంబడిక అడ్డు రాదనుచున్నారు. అట్లు ఒడంబడికలో చెండ నిబంధనలో నున్నదనుచున్నారు. అందుచే బ్రిటను లాభములను గాపాడునట. అయినను కొందరు ఈ ఒడంబడికకు బ్రిటిషు విదేశాంగ ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించెదరామని శంకించుచున్నారు.

మేలైన ఆనలు పుష్కరాగములు
వీటిచే నాణ్యముగా కట్టబడిన జడ గిళ్లలు, తోడులు, ముక్కపుడుకలు, బేసరీలు, మోపులు, ఉంగరములువస్త్రా నమ్మకముగా దొరకునట్టివలయు.

జలగం సుబ్రహ్మణ్యం నాయుడు అందుకో,
96. వరదాముత్తయప్పకా వీధి, మద్రాసు. పోరాం:-- రై నాబజారురోడ్డు (పూల అంగడికి ఎదుట) మద్రాసు

వైమానిక ఓడలు
లండన్, ఆగస్టు 17:—వైమానికదళములకు పూర్తిగ లింగించుననియు నిరుపయోగముని ఈవారము శేలిన వైమానికదళ ప్రదగ్ధనకుళుకు లక్షలకొలదిసామును ఖర్చుపెట్టుచున్నారనియు విద్యుంసంకల్పతలను అన్నిజాతులను పెంచుచున్నారనియు అట్టిరక కబుర్లతో ప్రయోజనములేదనియు వివాకము రానన్నదనియు లాయజ్ బాట్టి గారనిరి. వైమానికదాడి నుండి నగరములను గాపాడుట కష్టమనిరి.

భావియుద్ధముందు వివక్షణ శేకుండ చంపుట, కుత్తగాక్రూలను శేయుట తటస్థించునని బ్రిగేడియరుజనరలు గ్రోవుకు గారనిరి.
లండనురక్షణము అంత ముఖ్యమైనదిగాదనియు శత్రునగరములను ముట్టడించు బాంబులనువేయు యంత్రములను అభివృద్ధిశేయవలె ననిరి.

నాతావరణస్థితి
1928 సం ఆగస్టునెల 20-వ తేది సోమవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, ము. తు. అంతర్గతమునకు మొ. తు., ము. తు. అంతర్గతమునకు మొ. తు., ము. తు. అంతర్గతమునకు మొ. తు., ము. తు. అంతర్గతమునకు మొ. తు., ము. తు. అంతర్గతమునకు మొ. తు.

సర్కారులు:—మచిలీపట్నములో 0.4" వర్షించెను. ముల్కపట్నముగ నున్నది. విశాఖపట్నములో తప్ప ఇతరచోట్ల ఏకటివడివి 8 మొదలు 7 దిగ్రిలు ఎక్కువ.
డక్టర్లు:—కడపలో 2.8" వర్షించెను. కర్నూలులో చినుకులవడెను. ముల్కపట్నముగ నున్నది. కడపలో రాత్రి కడివి 4 దిగ్రిలు తక్కువ.
కర్నూటకము:—మద్రాసులో 1.1" నెల్లూరులో 0.2" కడలూరులో 0.2" వర్షించెను. ముల్కపట్నముగ నున్నది. కడలూరులో పగటివడివి 4 దిగ్రిలు తక్కువ. రాత్రివడివి మద్రాసులో 8 దిగ్రిలు తక్కువ.
వ. వ. నారాయణ అయ్యర్,
ఈశాన్య నాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

కార్మిక సంభవము

జంషత్ పురము సమె

ఆపుచేయబడును

కలకత్తా, ఆగస్టు 20:—ఈ క్రింది వరకులమీద న. మొత్తము వి. మొదలుకు హోమిగారి వాస్త్వించిరని వంగళాసన సభలో సభ్యులకు రాయచాదరీగాకు తంఠినిచ్చుచున్నార.
1. నెలకు 500 చొప్పున 3,500 కు లీల తగ్గి: 2. పర్. ఎమ్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు, తాతా కంపెనీ డైరెక్టర్లుగూడు,జోషీగారు, చెప్పినట్లు మూడు నెలలలోగా పనివారికి పనులలో నుండి తీసివేసినప్పటినుండి తీరము లిచ్చుట 3. 15 కోలాల జీతము ముందుగా నిచ్చుట.

రాయచాదరీగారు జనరల్ మేనేజరుగారితో చాల నేపు సంప్రదించెను. మేనేజరు ఈ వరకులను తంఠి ద్వారా బొంబాయికి తంపును.
శ్రీ. శ్రేష్.

సుభాష్ బోసుగారిసలహా

జంషత్ పురం, ఆగస్టు 20:—శ్రీయుత సుభాష్ బోసు గారు 18 తారీఖు రాత్రి యచ్చటికి రయచేసి కూలీలకు పిక బోధచేసిరి. సమ్మెలో చేసినవారిని చే. దని కోరెను. కొంతమంది డైరెక్టులకు కార్మికులయెడ సానుభూతిగలదనియు పనివారు కారణముగా సమ్మెకొనసాగించగలిగినచో జనులు ప్రత్యేక కలుగుననియు అతడు చెప్పెను.
శ్రీ శ్రేష్

పిక్వెటింగ్ తీవ్రముగా జరుగుచున్నది

జంషత్ పురం, ఆగస్టు 18:—పిక్వెటింగు తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. పిక్వెటింగులో పాల్గొనిన స్త్రీలు పనులలోనుండి బయ్దొక్కచేయబడిరి. అధికారులు చేసిన ప్రకటనలక పనివారు నిశ్చలముగా పోరాటమును కొనసాగించుటకు సంసిధులై యున్నార. హోమిగారు రాత్రి యచ్చటికివచ్చెను. సుభాష్ బోసు గారు రాత్రి వచ్చెదరని తెలియుచున్నది.
శ్రీ శ్రేష్.

కూనూరు పాకీవారి బెడరింపు

కూనూరు:—కూనూరు మునిసిపల్ పాకీవారందరును తమ జీతములను 15 నుండి 20 రూ పాయలకు పెంపుచెకపోయిన సమ్మెచేసెదమని యేకగ్రీవముగా తెలియజేసిరి.
పనివారికోర్కెను సంఘమువారాలోంచి యితర స్థలములకంటె తమ పట్టణములో మంచిజీతములే యిచ్చుచున్నామనియు, యింకా జీతము పెంపుచేదోలు అసపరములేదనియు తీర్మానించిరి.
ఆ. శ్రేష్.

నిజామ్ రైలు పనివారి సమె

సికంద్రాబాద్, ఆగస్టు 19:—రైల్వే పనివారిసంఘము కష్టములను చెప్పుకొనిన తరువాత నిజాంరైలువార్డుము ఏకేటు యీ క్రింది ప్రకటనను రాత్రి ప్రాద్దుబోయిన తన వార చేసెను.

"ఆగస్టు 17 తారీఖున ఏకేటుచేసిన ప్రకటనలో సమ్మెదారులు పనులలో చేసినగాని విచారణజరుగుటకు వీలు లేదని చెప్పియుండెను. ఆసంగతినే మరల శేను చెప్పుచున్నాను. నాకు తెలియవచ్చిన కొన్ని రిషయములనుబట్టి యిట్లు చేయుట అవసరమని నా యభిప్రాయము. కాని నాక్షిణ్యము కొరకు ఆగస్టు 20 తారీఖు సోమవారమునాడు పనులలో చేరువారికి శేనివారము మధ్యాహ్నమువరకు జీతముమీద సెలవుయిచ్చినట్లు దిగ్రిజీతమును, సోమవారము పరిశీలనకాలములో పనులకు రానివారికి యిది యింతవరకు. టిక్కెటు పెట్టెవరదీ (టిక్కెటు డాక్యుమెంట్) విచారణ జరుపవరకు అనియి. చంబును, ఈ విచారణలో కొంతమంది పనివారి ప్రతినిధులకూడ నుందురు

పనివారు దీనిని నిరాకరించుట
ఈ ప్రకటననుగుంచి సభలో నాలోంచి పనివారి రాయబారువ్యూర యిదివరకు ఏజంటుకు తెలియజేసిన 11 వరకులను ఒప్పుకొనినచాక సమ్మెకొనించిండుటకు పనివారి నిశ్చయించుకొనిరి.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము (ఏలూరు)

వరవిక్రయ నాటకము

మొన్న 18 వ తేది శనివారమునాడు సాయంత్రము పక్కరియ ప్రాంతమునందు సమాజమువారి నాటకమును చక్కగా ప్రదర్శించిరి. పేరు వెనుక విచ్చినపుడు యీ నాటకమును తెక్కసారలు ప్రదర్శించియుండిరి. అప్పుడు పేరయ్య పూను భరించిన శ్రీమత ఆలమారి వట్టాభిరామయ్యగారు ముఖ్య పాత్రను ధరించిన శ్రీమత కడియాలరత్నయ్య గారు నిలబడు కొంత కనకదీపము యిప్పుడు ఆ పాత్రను ధరించినవారుగాడ చాల బాగుగానే పనిచేసిరి. పురుషోత్తమ రావు పాత్రను శ్రీమత ఆరణి సత్యకారాయణగారు ధరించిరి. వీరన్నిటను సమర్థులుటచే వీరినిగూర్చి ప్రత్యేకముగా వ్రాయుట నవసరము. కవల-కాలింది పాత్రను ధరించిన బాలు రిరువురును చిత్రలయ్యను చాల మెప్పిన బడయనర్లులు. కాలిం ది చెల్లెలు కమలరాత్రును ధరించిన చిన్న బాలుడు ప్రత్యేక ప్రశంసకు పాత్రుడు. హాస్యరసమును ప్రదర్శించుటలో పేరయ్య క గన్న శ్రీమత కొచ్చెర్లకోట రంగారావుగారు పేరయ్య పాత్రను న్యాయవాది పాత్రను చాల సమర్థతతో ప్రదర్శించిరి. వెనుక లింగరాజుపాత్రను ధరించిన శ్రీమత మంజులారి కృష్ణారావుగారి యాసారియును ఆపాత్రను ధరించి అద్వితీయ మగు తమ నేర్పును ప్రకటించిరి. తక్కిన పాత్రధారులందరును గూడ చాల బాగుగా తమ విధిని నెరవేర్చిరి.

చంద్రగుప్తనాటకము

నిన్న 18వ తేది సాయంత్రమునాడు నాటకమువిజ్ఞోరియా పురమునందు ప్రదర్శింపబడెను. ఈసారి పేరు చెన్నపురికి వచ్చినపిమ్మట ప్రదర్శించిన నాలుగు నాటకములలో ను యీ నాటకమే మిక్కిలి జయప్రదముగా ప్రదర్శింపబడినదా వ్రాయగలిగినందులకు చాలవంతసించెదము. ప్రతి పాత్రధారియును ప్రత్యేక ప్రావీణ్యమును వెల్లడించెనుటతో నెట్టి అభిరూప క్రియను లేదా, వీరిలో చాణక్యపాత్రను ధరించిన శ్రీమత రత్నలక్ష్మి లక్ష్మీ సరసింహారావుగారు కాత్యాయనిని పాత్ర ను ధరించిన శ్రీమత కొచ్చెర్లకోట రంగారావుగారు చంద్రగుప్తపాత్రను ధరించిన శ్రీమత ఆరణిసత్యకారాయణగారు ప్రత్యేకముగా పేర్కొనబడెనర్లు. చాణక్యపాత్రధారి ప్రారంభమునండి కడవరకుగూడ అద్భుతప్రజ్ఞను వెల్లడించెను. ఈ నాటకమునందు పాటలను పద్యములను చాల తక్కువగానుండుటవలననే యిది యంత బాగుగా రక్షింపబడినదాడ చెప్ప వలసివచ్చును. సరసింహారావుగారు కడువిస్తృతముగ గద్యకద్యములను చదివిరి. సంగీతజ్ఞానముకలవారయ్యును ఉచితజ్ఞులుటచే దానిని మిక్కిలి అద్భుతమునందిరి. హాస్యవాణియుములను వెడబెట్టిరి. చాణక్యని రాజనీతి, పగవీర్యకాండలతో నతడు బ్రాహ్మణవట్టుదల, చంచలవృద్ధయులును వైర్యవంతులుగ వేయి నేర్పు, స్వార్థ చింతతో మిలితమయిన విలాయాతము, ప్రేమోన్మాదము, మన్నగు భావములు కనుగొనవలయు గను వనవలెదను. శ్రీమత రంగారావుగారి కాలే మి నాటకమున వెల్లడియైనట్టి దివరకు వెల్లడి కాలేదు. ఇదివరకు హాస్యరసప్రధానము లగు పాత్రలయందు పేరు చాల ప్రజ్ఞను కనబరిచిరి. గంభీరములగు పాత్రలయందుగూడ పేరుప్రధికముగ ప్రజ్ఞను వెల్లడింపగలరని యిప్పుడు స్పష్టమైనది. వేషధారణము చాల బిప్పియున్నది. వీరు కావించిన రసస మ్మేళనము నిరుపమానము. సత్యకారాయణగారు గాంధీర్యము దేశభక్తి గురుభక్తి మాతృభక్తి సోదరానురాగము స్వాతంత్ర్యము మున్నగువానిని మిక్కిలి బాగుగా ప్రకటించిరి. నందుడు, ముర, ఆలెగొండరు, నెల్లూరుగను, అంటిగోనను, చంద్రకేతు, హెలీకా, ఛాయ, మున్నగు పాత్రలను ధరించినవారందరు నొకరికొకరు తీసిపోకుండ నటనా కాలేషమును చూపి సభ్యులప్రశంసకు పాత్రులైరి. ఇట్టి చక్కని నాటకమును బాగుగా ప్రదర్శింప వేసిగొందుటకు సమాధానితులగు శ్రీమత సీతారాయణ రావు జమిందారుగారినిగూడ మేము మనఃపూర్వకముగా సభి నందించుచున్నాము. ఇప్పుట్ట పౌరాణిక గాథలకంటె సాంఘిక ములును చరిత్రాత్మకములనగు నాటకములే సభ్యుల సద్ధికముగ రంజితజేయగలవను నభిప్రాయ మిప్పుడు మరింత బలపడుచు న్నది గాన నాటకప్రదర్శనములను గావించువారివిషయమున గమనింతురు గాక.

ప్రకటన

శ్రీమత్కృష్ణ రాజుగారు సమస్తాయుర్యబోధములను శాస్త్రీయముగా శ్రద్ధతో తయారుచేయించి, అందరికి లభ్యమగునట్లు చేయ దలచెట్టి ఆర్థరసాయనశాలను నెలకొల్పినారు. ఆయుర్యబోధము లన్నియు నిచట దొరకును. కేటలాగు కొరకు వ్రాయుడు. 1204

ఆర్థరసాయనశాల, ముత్తూరు, కృష్ణా.

భేదముకలదు

లిజర్డ్ కలము నుపయోగించి, దానికిని తక్షితర పూడవేయలేని చాక కలములకును భేదమును గుర్తించుదు.

మీకు సరియైనది దియే!

నూరులకలములకు పైగా తయారగుచున్నది.
మీరు వాటిలో నేర్పరుచుకొనవలెను.

Sole representative for India,
Alfred BROOKE,
(Eastern) Ltd.,
HARDWEAR PEN CO.

P. O. Box 375, BOMBAY.

ది. నార్తయిండియన్ జూలరీ మాన్యు ఫాక్చరీంగ్ కో, బెజవాడ

నవరను బంగారుకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చుదము మానద అన్నివిధములయి బంగారు, వెండిగలు, వెండి మరచెంబులు, గిన్నెలు వగయిరాలు యెల్లప్పుడు విక్రయమునకు స్టాకులో యుండును. పచ్చలు, కెంపులు, నీలములు, పువ్వరాగములు అసలుజాతిలోను యిమిటేషనులోను విక్రయమునకు దొరకును. విశ్వ వ్రాహ్మణులకు వుపయోగించు అకురాట్లు, గజాలదిమ్మలు వగయిరాలు అన్నివని సామానును సరఫమయ్యు ధరలకు విక్రయించబడును. వకసారి మతో వ్యాపారము చేసిన మానమృకము మీతో తెలియును.

ప్రాప్రయిటరు, గుంటముక్కల రామమూర్తి, బెజవాడ.

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

మంత్రి దేశముఖుగారి రాజీనామ

శాసనసభ, ఆగస్టు 18:—నేటిదినము మధ్యపరగణాల శాసనసభ సమావేశము కాగానే మంత్రి దేశముఖుగారు తన స్థానమున లేచిరి. ప్రేక్షకుల గ్యాలరీలన్నియు నిండిపోయెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

సైమనుకవిమనువారికి అవసరమగు సమాచారములను నే కరింప నియమించబడిన ప్రత్యేకోద్యోగికి మంత్రియంగాని ప్రజా ఉత్త కాభిధికారులుగాని సహాయమొసగిరాదని దాక్షుడు కేరుగారు ప్రశ్నించిరి. గౌ నెల్లూరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మంత్రియే ఈ విషయమై ఎట్టి జో క్యము కలుగజేసి కొనలేదని చెప్పిరి. ఈ ప్రత్యేకోద్యోగి చర్యలకు మంత్రియై అటంకములేనియు కలుగజేసిరాదని కేరుగారు ప్రశ్నింప లేదని నెల్లూరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

గౌ రావుగారి ప్రకటన

ఈ ప్రశ్నోత్తరముల సందర్భమున గౌ రావుగారి ప్రకటన గావించిరి:—మేము మంత్రియగు నున్నంత కాలము ఇండియా ప్రభుత్వపట్టును నడుపరించి ప్రభుత్వము వాడకొరిన కొన్ని విషయములను తెలుపవలసిన బాధ్యత మేమై యున్నది. ఈ బాధ్యతను మేము తీరస్కరింపజాలము. ఈవిషయంపై మేము శాసనసభవారి తీర్మానమును సంపూర్ణముగ అనుసరించుచు ప్రవర్తించుచున్నామని చెప్పగలము. మేము మితితీర్మానమునకు ఎల్లప్పుడు బద్ధులై యుండెదము.”

మరియు క ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు గౌ నెల్లూరుగారిట్లు చెప్పిరి:—మంత్రియ ప్రభుత్వమునకు చేరినవారు. వారి కార్యదర్శులు ప్రభుత్వపు కార్యదర్శులై యు న్నారు.”

దేశముఖుగారి రాజీనామ

ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే గౌ దేశముఖుగారు తన మంత్రిపదవికి రాజీనామా ఇచ్చినట్లుగను, రాజీనామాను గవర్నరుగారు అంగీకరించినట్లుగను అధ్యక్షుడు తెలిపెను. అందువల్ల విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానముపై చర్చ జరుగదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

గౌ మంత్రి రాఘవేంద్రరావుగారిపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మాన ముపదించిన వకకొగారు సభవారి అనుమతి కోరిరి. నిర్ణీత సంఖ్య సభ్యులు తీర్మాన ముపదించవలసిన ఈ విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానముపై చర్చజరుగ నీలులేదని

అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. అంతట సభ ఆపువలచేయబడెను.

దేశముఖుగారి రాజీనామ లేఖ

గౌ దేశముఖుగారు వంపిన రాజీనామ లేఖ ప్రతి ఈ దినపు ప్రకటించబడినది:—నేను మంత్రి రాఘవేంద్రరావుగారు జాతీయతత్వమునందు సభ్యులుగ నుంటిని. ఈపత్తుమన పలు పురుషభ్యులు రాజీనామ ఇచ్చుటచే వత్తుము బుము తగినది. మంత్రియకు బలమొసగుపత్తుమగ ఇది ఇప్పుడులేదు. అంతేకాక ఇటీవల నాకును రాఘవేంద్రరావుగారికిని కొన్నిముఖ్యవిషయములందు భేదాభిప్రాయము లేర్పడినవి. ఇట్టిపరిస్థితులలో నేను ఉద్యోగమునందుండి సంయుక్త బాధ్యతలను నిర్వహించుట అసాధ్యమనితోచినది. ఇట్టి పరిస్థితులలో నా ఉద్యోగమునకు రాజీనామ ఇచ్చుట నా బాధ్యతయని తలంచుచున్నాను. ఎక్కువైనను సరే నేను తరిపాలించునపుడు నేను అవలంబించిన విధానములను సమర్థింప నేను సంసిద్ధుడనైయున్నాను. శాసనసభలో ఉపపాదించబడిన విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునకును ఈరాజీనామమును ఎట్టిసంబంధము లేదు.” (ప్రీ (వెన్))

నోటీసు

వంగోలు తాలూకా అలవలపాడు కాపుర స్తులు లేటు కనమర్లపూడి వెంకటసుబ్బయ్య పేర 18-8-24 తేదీన శ్రీమదద్దంకి తిరుమల సమయోద్దండ కోలాహల లక్ష్మీనరసింహ కుమారతిరువేంకట తాతా దేశికాచార్యులు అయ్యవార్లంగారు వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంశరినోటు తాలూకు అసలు ఫాయదాలు వసూలు పరుచుకొనుటకై ఆ యనభార్య కనమర్లపూడి వెంకటసుబ్బయ్య మయిన రయినందున నెక్కుప్రొండు వేమూరు రాఘవయ్యతన పేర నక్షత్రా సర్పిఫికెట్టు యిప్పించమని బావట్లనలు కోర్టుఫయిల్ ఓపి 18/28 నెంబరున దాఖలుచేసిన పిటిషను వాయిదా 10-9-28 అయియున్నది. గనుకయిందుకు యెవరికయినా అక్షేపణ లున్న యడల హైకోర్టువారియెదుట హాజరయి తెలుపు కోవలసినది.

ఎమ్. కాళిదాసు
పిటిషనరు ప్లీడరు

S. K. I. ABDUL RAHIMAN, Nursery, Salem.

శ్రీవసంతంని ప్రఖ్యాతాభ్యోయిక. వేలకొలది విక్రయము. చిత్రపటశోభితము. కి వ ముద్రణము.

అంతఃపుర విశేషములు,

అత్యద్భుత వివరములు, మనోహరముగ వర్ణించు గొప్పనవల.

అనేకాంశ విచారములు. పత్రికలు వేనోళ్ల జోగడిరి. మదరాసు మైసూరు యూనివర్సిటీల వారసేకపక్షలకు పత్ర నీయమైనప్పటి పోషించితి.

రెండు భాగములు.

మూల్యము: రు 1-12-0 మాత్రమే.

సువర్ణకుటీరము, నరసాపురము. (ఇచ్చిమగోదావరిజిల్లా.)

శ్రీ లక్ష్మీజ్యాయలరీ కంపెనీ, బెజవాడ-ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.

కల్పికాదు.

మోసములేదు.

మాద్రాదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగాజులు, మెడగొలుసులు, రత్నములు, పచ్చలు, కెంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్ల గొలుసులు, బంగార, పెండిగ్లాసులు, మరచెంబులు, పల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగా నుండును.

నవరసుబంగారునకు, ఛాదివెండికి, క్రొత్తమాదిరీలకు, చక్కని పనితనమునకు గ్యారంటీ.

నచ్చనివస్తువులను తిరిగి తీసికొందుము. సంపూర్ణ తృప్తినిచ్చుటయే మా యుద్దేశ్యము.

4387

ప్రాప్తైటరు-ఎర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

లలితనమ, నరమల లలితనమ

రక్త హావి

1228

మొదల వాడి.

Deschiens' syrup

కీర్యమ ఉపయోగించుము

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రకరము, 30,000 వైద్యులచేత ప్రశంసించబడినది. దెప్పిచ్చు, హావి

అవ హావి, గమించుము. ఎక్కడను చిక్కును

To be had of all Chemists (Wholesale C. T. HARRI & Co., 174 Broadway Madras

విమోచి నివారిణి ఆమోఘమైన

కలరా మందు

గత యుగమున సంవత్సరములనుండియు అనేక ప్రాణులను కాపాడి ఖ్యాతిపొందినది. దీనిని ప్రయోగముల యందు ప్రయోగము చేయునందుకొనుట అవసరము- చీదల సహాయము ప్రభుత్వము నెల తగ్గించినాము.

నెల బుడ్డి 1 కి రు 1-2-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదవిలయము, బెజవాడ,

మైసూరు అగ్రికల్చరల్ డైరీఫారమ్ కంపెనీ లిమిటెడ్

జంతుజాలము నప్రపరిహారము నిప్పించు సంస్థ. హెడ్ ఆఫీసు: బెంగళూరు బసవన్ గుడి.

యండియా, యండంతలకు యాక్రింద కనుకరచినచోట్లవైద్యులు కలవు. రైతులుగాని తరతరగాని వివరములు గోర వారు వ్రాసిన బుడయగలకు.

(దర్శి) తరములకు తగుక్రద్ధ వహించి వెంటనే పను తరము నివ్వబడును. ఒకమారు పరిశీలించి చూడగోరదము.

అనులాపురం	నైలూరు	కొప్ప (కాదురు), రాణిపేట
బులెపురము (గంటం)	కొట్టాయం (తిరువాన్కూరు)	తంజావూరు
హచిరీపల్లెం (కృష్ణాజిల్లా)	కలకత్తా	మర్కరా (కూర్నూ), విరూధ్ నగర్
బోర్ హత్ (అస్సాం)	నంద్యాల (కర్నూలుజిల్లా)	విజయనగరం.

సహకారపద్ధతులమీద పనిచేయుటకు శక్తినుంతులైనవారు కావలెను. జీతముగాని కమీషన్ గాని యివ్వబడును.

మేలైన పోర్టులాండు సీమెంట్

(నెమలి మార్కు)

మనసిపాటిలిం, రైల్వేలు, ఎంజీనీరులు, కంట్రాక్టరులు, ఇతరులు విశేషముగా దీనినే ఉపయోగించి ఖ్యాతిపొందుచున్నారు.

గట్టిగా నెండుబులుందు సుప్రసిద్ధమైనది, ధరసరసము. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

4899 శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం అండు కో, 140, ఆదియప్పనాయకన్ పేర్, మద్రాసు.

వ్యవసాయశాఖా ప్రకటనము

పశువులు

సంకరజాతి పశువుల వృత్తిపని

ఈ కార్యము బెంగళూరుయందుండు ఆవులమందలో చేయబడుచున్నది. ఈ మందయందు ఆరంభముచేయుటకు కారణమేమనగా 1928 సంవత్సరములో వ్యవసాయపు డిపార్టుమెంటువారు బెంగళూరునందుండిన మిలిటరీ డైరీ ఆవులమందను తమస్వాధీనమునకు తీసికొనుటకుమందే యీ పని ప్రారంభించబడి యుండెను. దీనిలో మొకటి కార్యమేమనగా అచ్చపు ఆయిర్ పైర్ ఆబోతులను శింధి, శనివాల్ ఆవులపై దాటించి వాటిపల్ల మిశ్రమ పశువులను సృష్టిచేయుట. అటుతర్వాత యీ మిశ్రమశిష్టి అయిన జాతిలోయందు ఆబోతులతో ఆవులను దాటించుట కశువులు పాలు అధికముగా యిచ్చు మార్గములను పరిశీలించుటకై ఆవులయందే చాలా క్రద్ధ తీసుకొనబడినది. గడచిన డిసెంబరు నెలవరకు సారాసగటున తమశక్తి కొలది పాలు యిచ్చిన మాడు తరముల లెక్క యీ క్రింద వివరింపబడినది:-

1వ వంశము (తరం), 14 ఆవులు, 6,516 రతుల పాలు. 2వ వంశము (తరం), 15 ఆవులు, 4,047 రతుల పాలు; 3వ వంశము (తరం), 1 ఆవు, 5,436 రతుల పాలు. పదిరెండవ వంశపు ఆవులు సారాసగటున దినము ఒకటికి 17.1 రతుల పాలు మూడవ వంశములో దినము ఒకటి ఒకే ఆవు 19 రతుల పాలు యిచ్చినట్లు యిటీవల లెక్కలపల్ల తెలియుచున్నది. మొదటి తరము మిశ్రమజాతి పశువులు పాలు అధికముగా యివ్వగలిగినవైయుండెను. నె 8 రు ఆవు యివ్వడు దినము ఒకటికి సారాసగటున 31.4 రతుల పాలును 129 నెంబరు ఆవు 31.8 రతుల పాలు రెండో నెంబరు ఆవు 30.4 రతుల పాలు దినమునకు యివ్వడు యిచ్చును. రెండవ, మూడవ తరములలో పాలు యిచ్చుట తగ్గుచున్నది. కొన్ని పశువులందు మాత్రము అధికముగా పాలుయిచ్చు గుణములు కనబడుచున్నవి. రెండవ తరం 17 నెంబరు ఆవు దినము ఒకటికి 30.8 రతుల పాలు యివ్వడు యిచ్చుచున్నది. మూడవవంశములో ఒకే ఆవు వుండినందున దీనినిగురించి యివ్వడు యేమియు చెప్పటకు పీలు లేక యున్నది. ఈ కార్యమును ఆరంభించేయుటకు ఉద్దేశ్యమేమనగా యీ మిశ్రమజాతులతోనే ఆబోతులను ఆవులను దాటించి వాటికి పుట్టిన పశువులు పంపివియా, అట్లు అయిన యెడల యెంతవరకు యెంతకాలమునకై యిట్లు దాటించుట మంచిదనియ్యా, లేక సమయము వచ్చినప్పుడు అచ్చపు శింధి, శనివాల్ ఆబోతులతో అట్టి మిశ్రమ ఆవులను దాటించుటలలాభకరమా అని దీర్చానించుటగాను ఈ పరీక్ష ఆరంభింపబడినది.

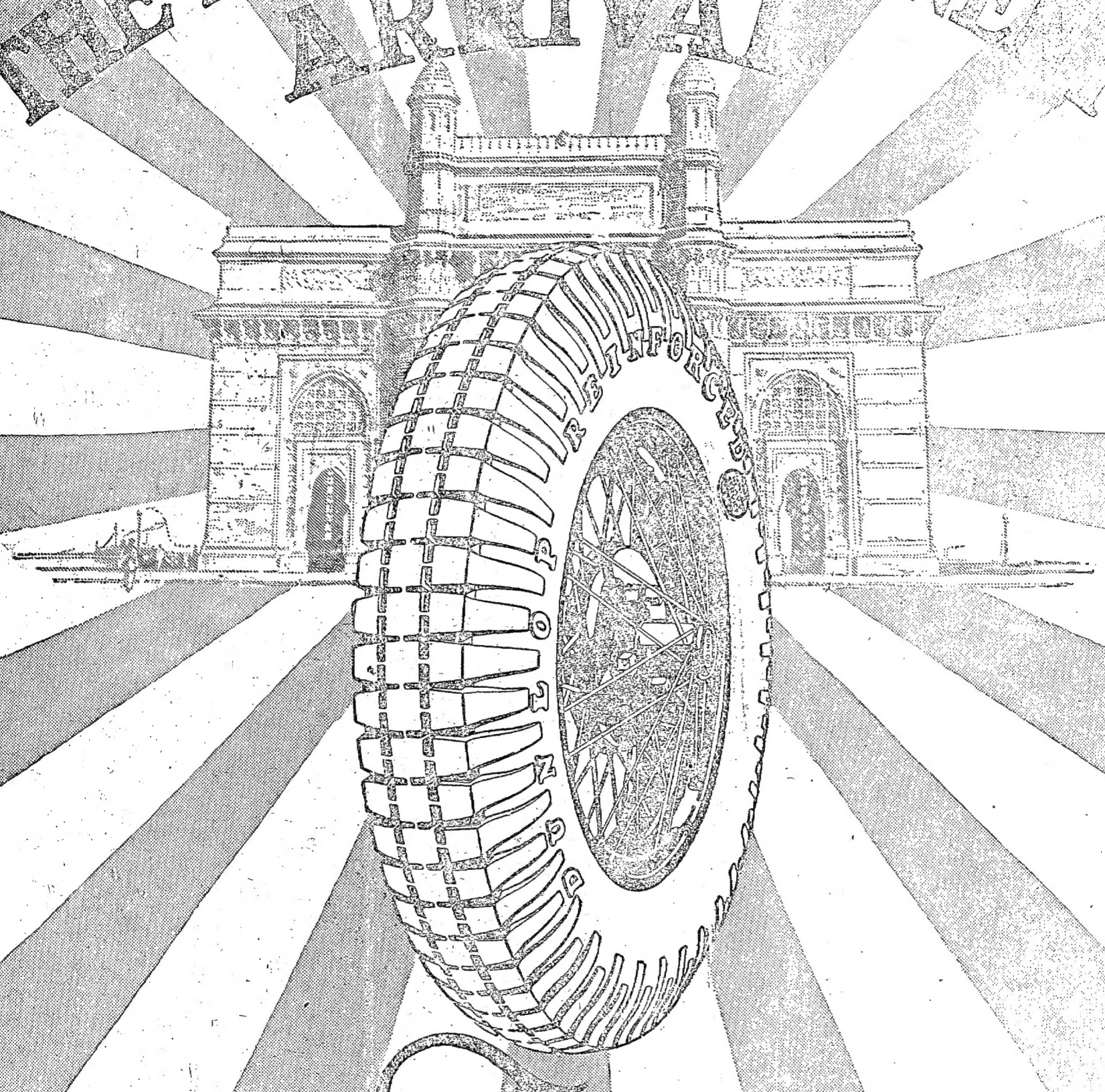
మద్రాసు వెటరినరీ డిపార్టుమెంటు చేయు

పనులసారాంశములు

'స్టాటింగ్' అను రోగమును బుసరోగముని తెలుగులో చెప్పుదురు. ఈరోగము మద్రాసు కోస్తాలోవుండు పశువులకే కాక ఇండియాదేశములోని యితర ప్రాంతములలోను సాధారణముగా నున్నది. ఈ వ్యాధిదిహ్నుములు (1) సాధారణముగా యెక్కువ తూరలు పశువు తుమ్మును, (2) కష్టముపని చేయు కాలమందు అట్టి తుమ్ముడము ఎక్కువగానుండును. ఇదియుగాక ముక్కులోనుండి చిక్కిని చీమిడిసహా కారణము, (3) ముక్కులోపల మొటిమలవలె దద్దులు కనబడును, (4) వ్యాధి యెక్కువ అయ్యేకొలది గుడక యెక్కువ ఆగుటయున్న చీమిడి విశేషముగా కారుటయున్న, కొన్ని వేళలలో మనిషికి ముక్కుచెదరి నట్లుగా రక్తము కారుచుండును. పై సందర్భములలో పశువులు పనిచేయుటకు అసాధ్యముగా యుండును. ఈ వ్యాధికారణమునుగురించి మద్రాసు పశువుల కళాశాలలో పంతులుగా వుండు మ-రా-రా-శ్రీ బ్రా ఫె సర్ వి. కృష్ణమూర్తి అయ్యర్ గారు 1922 వ సం॥ లాగా య తు యెక్కువ క్రద్ధ తీసికొని పరిశీలించినారు. అట్లు పరిశీలించడమువల్ల యీ వ్యాధికి రై నాస్పొరిడియం అను యాగజాతికల్లు కలుగుచున్నదని సిద్ధాంతము చేసియున్నారు. మగతాడు గట్టిగా జేయడమువల్లగాని లేదా దానిని సరిగా ప్రయోజనముచేయక యుండడమువల్లగాని లేక మేయునప్పుడు గడ్డిపావలపల్ల జీరక పోయినగాని లేక మరి యేవిధముగానైన ముక్కురంధ్రములలో గాయములు కలిగినప్పుడు యీ వ్యాధి అంకురించుటకు ముఖ్యకారణములుగా వుంటున్నవి. ఇది అంటువ్యాధి కాబట్టి అట్టిపశువులను యితర పశువులనుండి వేరుగాపెట్టి వాటికి వేరే సీక్రగాను వేరుగా యేర్పాటుచేయుట అవశ్యకముగా వుంటున్నది. లేనియెడల గ్రామములోని యితర పశువుల కన్నటికి యీ వ్యాధి శీఘ్రముగా వ్యాపించి సేద్యపు పనులకు యెక్కువ ఇబ్బంది కలుగును. ప్రస్తుతము యీ వ్యాధికి తగినమందు యింకను ప్రాప్తిగా తయారు అయియుండలేదు. అయిననూ యిందుకుగాను కొన్ని పశువులకు క్రొత్తగా తయారుచేయబడిన నూడిమందు వేయడమువల్ల కొంతకొంత నివారణ అయియున్నది. అట్టి చికిత్స కోడవారు ఆలస్యముచేయక త్వరలో అట్టి పశువులను ఆసుప్రెంకి పంపవలెను.

THE LATEST PROMINENT
ARRIVAL

FOR
DUNLOP

"TYRE CRAFT'S MASTERPIECE"

వెద్దాపురం శిల్ప బట్టలు.
మీ సొమ్ముకు తగిన విలువ }
చాలకొలము వుండునట్టివి }
నాణ్యమైన సరకులు.
సరసమైన ధరలు.

మైనూరు, పూనూరు, మద్రాసు, నూత్, తంజావూరు. కంజీవరం మొదలగు ప్రదేశములలో జరిగిన ప్రదర్శనలను
తాము మహారాజులకు నామకలనలను బంగారపుతకములను యోగ్యతాపత్రములను సొంది యున్నాము.
నూయొక్కపరకల శాస్త్రానువతను తక్కువ ధరలకును మేము పొందిన బహుమానపతకములు యోగ్యతాపత్రములే
నిదర్శనములు.
మా శిల్ప-బట్టలు ప్రతిగ్రామములోను ప్రతిబట్టలపాళ్ళలోను దొరకును. మా పేరుగల ప్రేడుమార్కును చూచి బట్టలు
తీసి పరకెళు.
ఈ వస్త్రము అన్నిరంగులలోను అన్ని పైకాయలలోను శిల్పించువారు, దోపతులు, పేటలు, శారముడి, పాత్రుపంచలు,
వర్ణి, పులి, కోటింగు, శిల్పి-లను వేస్తున్న కోటింగు, కంజు చాలు, దుప్పట్లను నెం 100 రు లగాను 200 వడ్డీ-
ముల బట్టిబట్టలను దొరకును. వివరములకు యీ గ్రంథ యుద్ధిగతు ప్రాయము.
తెలిగ్రాఫిక్ యుద్ధను. } వెనల సుబ్బరాయుడు అందు కో,
శిల్పి- }
వెద్దాపురం. } శిల్పి-లందు కాటన్ క్లాత్సు, మేన్యుఫేక్చర్సు, వెద్దాపురం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

ది బెజవాడ స్పిన్నింగ్ అండ్ వీవింగు మిల్స్ లిమిటెడ్ బెజవాడ

పై మిల్లులో తయారగు నాణ్యమైన వస్త్రములు, కోటింగు, లాంగుక్లాత్తులు, పైన్సు
ట్విల్లు, డ్రిల్లు, చీరలు, యింకా వివిధములయిన రకములు సరసమైన ధరలకు యీ దిగువ పేర్కొ-
నిన ప్రదేశములలో మా గోడౌన్లు వద్ద దొరకును
బెజవాడ, గుడివాడ, బందరు, విజయనగరం, రాజమండ్రి, ఏలూరు, తెనాలి, బాపట్ల
నెల్లూరు, నర్సారావుపేట, గుంటూరు.
వలయువారు మా వద్దనేకొని మమ్ముల ప్రోత్సాహించగోరెదము:—

గూడూరు లక్ష్మణరావు బి. ఏ.

మేనేజింగు ఏజంటు అండ్ డైరెక్టరు

ది ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు

గమనింపదగ్గ ముఖ్య విషయములు

- (1) కంపెనీకి మొదటి సంవత్సరములో 5000, రెండవ సంవత్సరములో 29182-0-4 నికరాచాయము (Surplus) ఇది చాల అధికము.
  - (2) 1927 సంవత్సరములో మరణము వల్ల గాని, మరేవిధమైనట్టి గాని క్లయిమ్ము లేకపోవుట కుభద్రమైనది.
  - (3) ఖర్చులు పీరియదు ఆచాయములో మొదటి సంవత్సరం 100-కి 82% రెండవ సంవత్సరము 50% ఇది మితవ్యయ మనకు దాఖలా.
- * ఖిమాకంపెనీలు మొదటి సంవత్సరము నికరాచాయము (Surplus) కనుపరచుట అధికము. ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీవారు అట్టిది మొదటి సంవత్సరములోనే చూప గలుగుట ప్రశంసనీయము " స్ట్రీటుస్కోప్ పత్రిక.)
వలకుబడి గల ఏజంటు జీతము మీదను, కమిషన్ మీదను కావలెను.
య. మంగయ్య, కార్యదర్శి

ఆత్మద్భుతము! ఆశ్చర్యము!! ఆమోఘము!!!

ఇదివర కెన్నడు ఈదిగువ తెలుపబడినట్టి బహుమతి సామానులు మీరు కని, విని యుండదు
అప్పుడే సగముభాగము విక్రయమైనది. ఆలశ్యముచేసిన ఆశాభంగమగును. ప్రస్తుతము కొనలేనివారు
సహితము ఒకదఫా చూచి ఆనందింపుడు. గాన ప్రతియొక్కరు ఒకదఫా మా ప్రదర్శనశాలకు రా
గోరెదము.

బహుమతి నివ్వతగిన బంగారు గడియారములు, ఇవిజేమగ్గ దంతం బ్రష్టు, దువ్వనలు, అద్దములు, తట్టలు, వెండి ఫోటో
ఫ్రేములు, నవీనరకము వెండి టీ, కాఫీ నెట్లు మున్నగు మేలైన వస్తువులు సరసముగా విక్రయించబడుచున్నవి.

రెండిలినాసము } ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
"ఉమ్మడియా" }
తెలిఫోను నెం 2802. } నగలపర్రకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాతార్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కజొలి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ జగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
నిండుకావలికోడెండు ఛదర్ వైటు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము } ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, రంజుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

ఆంధ్రసహకారసమైక్యము

రాజమహేంద్రవరము

ఆగస్టు 17:—12-8-28 తారీఖున రాజమహేంద్రవరము
జిల్లాలో జరిగిన డైరెక్టర్ల సభలో సమైక్యసహకారము సొంత
వ్యవసాయము, డైరెక్టర్ల సభము 1-9-28 తారీఖున (వెంట్రింగు
కు బెట్టి) జరిగెను. తీర్మానింపబడిన. ఈ సభకు పాల్గొ
నెడి గురుమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. మ. రా. రా.
1. రంగనాథుల చెందురామయ్యగారు; తెనాలి 2. స్వామినాథు
(కైకరం) 3. గోపేటి బాసకిరామయ్యగారు 4. భీమిపాటి
చిత్తేశ్వరాచార్యగారు, పాన్నూరు 5. మండ్రు వెంకయ్యగారు
చింత. యల్. సి. గుడివాడ, హాజరయిరి. సేను 14-8-28 తారీ
ఖున వ్రాసిన లేఖలో సభలు రెండవతారీఖున జరిగినది వ్రాసి
లిసి. అది పారబాటు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

అడయారు తారకనభ

ఓమ్మున సభకు అప్పటినుండి వెలవాలనివారికి అనుకూ
లముగా తారకనభు కార్యకర్తలకు లిచ్చట గత బుధవారము
నాడు సాయంకాలము గొప్పసభకు జరిపిరి. (పూ॥ ఎన్. ఎస్.
రామారావుగారు కృష్ణాజిగారి సేవారాధనను గురించి గంభీర
పర్యవేషించిరి. కృష్ణాజిగారు చేయుచున్న కార్యము అతిభార
మైనదనియు, ఆయన చేయు పనిని చక్కగా మన మర్థముచే
సికొనకపోయిన, ఆయన దృక్పథమును మనము తెలిసికొన
జాలమని కృష్ణాజిగారు వచించినటులు మానవులను మన
లోనే దైవభక్తిగలను. పూజార్థములు, మతములు ఇతరులను
మన మనస్సుల నిండునుండి తిప్పుచున్నవి. అంతయేల ప్రఖ్యాత
శాస్త్రజ్ఞులైన మనము మానవుల తమ మార్గముల నడుప ప్రేరే
పించుచున్నారు. అందువలన అంతటను గందరగోళము. ఏ మా
ర్గమున మనము నడువవలయునను విషయమున అందరూ క్లిష్ట
పరిస్థితులలో నున్నారు. ఈ పరిస్థితులు బాగుపడవలయునన్న
ఒకరిమీద నాధారపడక, మనంతట మనమే సత్యమును సరికొ
నించవలయును. అట్టి శక్తి మనలోనే గలదు. ఈ కార్యమునకు
మనకు అడ్డునచ్చు నిరోధములను తొలగించినగాని మనము
మన నిజసత్యమును తెలిసికొనజాలమని కృష్ణా జి గారు
వచించుచున్నారు. మన మీ దృక్పథము స
వారి సర్గము చేసికొనవలయును. అప్పుడే వారి బోధనలు మనకు
గ్రాహ్యముకాగలవని రామారావుగారు నడిపిరి.

మరల మొన్న కుక్రవారమునాడు సాయంకాలము సభ
జరిగినది. అందు రామారావుగారు శ్రీమతి మాలతీపట్టర్దనమ్మ
గారు కృష్ణాజిగారి ధర్మోపదేశములను గురించి కొంతవరకు
చూపలాడిరి.

ఈ సభలకు అడయారువాసులు దివ్యజ్ఞానకలాశా లా
క్రమవాసులు అనేకులు విచ్చేసి వానికార్యక్రమమున పాల్గొనిరి.
యోగి లెడ్జిబీరుగారు

దివ్యజ్ఞానసమాజమునందలి నాయకులలో సగ్రేసరులు పూజ
నీయులునగు యోగి లెడ్జిబీరుగారు ప్రస్తుతము ఆస్ట్రేలియాలో
నివసించుచు, సమాజపత్రమున గా ప్రాంతములలో చేయుచు
న్న సేవ అద్భుతము. వయస్సున 81 సం॥ ల ప్రాయమువాడై
నను, సేవారాధనలో వారు సేడు చూపుచున్న యుత్సాహము
కార్యకూతల యువకులు సయితము చూపజాలనట్లులో తప్పే
వియులేదు. శ్రీ కృష్ణాజిగారి కోరిక ననుసరించి, తారక
సభమునకు ఆస్ట్రేలియా ప్రాంత ప్రతినిధిగ వారికి తోడ్ప
డుట కంగీకరించినది తెలియుచున్నది.

కలాశాలాధ్యక్షులు

దివ్యజ్ఞాన కళాశాలాధ్యక్షులగు శ్రీ జి. వి. సుబ్బారా
వుగారి విరోధా పర్యటనము జయప్రదముగా సెరవేసినది.
పాత యూరోపుఖండమున అనేక దేశములను దర్శించి, ఆయా
ప్రాంతము లందలి విద్యావిధానములను పరిశీలించియున్నారు.
మొన్న ఆమెనుజూ జరిగిన తారక సమాసభకు భారతదేశ వత్తు
మున ప్రతినిధిగా వెల్లి సభాకార్యక్రమమున పాల్గొనిరి.
ఈ వారమున లేక రాజోపు వారమున తమ పర్యటనమును
ముగించుకొని మార్కథూమికి బయలుదేరుటకు స్థిమి రెక్కెదరు.
ఇప్పటి సంచారకార్యక్రమము ననుసరించి సెప్టెంబరు 5 వ
తేదీకి అడయారుకు విచ్చేయుదురు. కలాశాలవారు వారికి
కుస్వాగతమిచ్చుటకు గొప్ప ప్రయత్నములను చేయుచున్నారు.
(మా విలేఖరి)

గ్రామకోర్టు సవరణబిల్లు

గవర్నరు మొంట్ బాగ్ గ్రామకోర్టుల అవ్వ సవరణచేయుచున్న బిల్లు తెలియజేయుచున్నది. ముఖ్యమైన సవరణలు పిరియడ్ లోను, అలోగడ సివిల్ జస్టిస్ యాక్టు 18 వ థియోరీ వ్యాజ్యముల విలువ రూ 50 లకు బదులు 100 గా మార్చుచేయుట. సివిల్ జస్టిస్ చంబంధించిన స్వల్పవ్యాజ్యములు కూడా విచారించుటకు అధికారము చేసెను. ఈ 100 లు విలువల సామీప్ కాజా స్వభావముల వ్యాజ్యములన్నియు విచారించుటకు అధికారము చేసెను. 18 వ సెక్షన్ యొక్క భాషను గూడ మార్చుచు గవర్నరు వివిధ అర్థమునకు వివరించెను. పంచాయితీకోర్టుల డిక్రీలు గ్రామమునను అనుబంధ పురముల వసరించుట. ఆనర్ల ప్రెసిడెంటు యాకోర్టులకు తగినవలయును సిబ్బందియును లేదు. యీ పని తగియిచాలా గొప్ప ప్రయోజనము కూతుకుని యున్నది. యిందునుగరించి అలోగడ కాపనపథిలో ముగిసిన దు సారాయరాజాగారు ప్రశ్నింపగా యిందుకు తగినవర్గ శీకుతుడునుని లామెంబరుగారు కలెచ్చి కాక, గాని యింతవరక యేమిజరిగినది తెలియలేదు. సాక్షులు సమములగా హాజరుగుటలేదు. యాకోర్టులకు వారంటుమీద రప్పించు అధికారములేదు. సమముల హాజరుగా సాక్షులును పీజిప్ కోర్టులో చెప్పిన ప్రకారం సేరములే అయినను విచారించుటకు పంచాయితీకోర్టుల కైనను అధికార మొకలేదు. యిట్టికేసులు తాలూకా మేజిస్ట్రేటులకు పంపియెడల కాల యాపనయున్నా ప్రయోజనమును కలుగుచున్నది గాని సాక్షుని రప్పించుటకు అవకాశముకలుగుటలేదు. యిందువలన వ్యాజ్యములు పరిష్కరించుటకు కాలయాపన జరుగుచున్నది. యాకోర్టులకు సాక్షులను రప్పించుటకు వారంటు అధికారము కూడా యిప్పించవలయును. జిల్లా మునసిలులు పైనలరికార్డు దాఖలుకేసుకొనుటలేదు. యీ రికార్డు భద్రపరచుటకు యీ గ్రామకోర్టులకు తగిన వసతులను కలుగజేయుటలేదు రికార్డు నశింపుజేయుటకైనను అధికార మిచ్చివేయలేదు. పంచాయితీ కోర్టులకు క్రిమినల్ అధికారము కూడా వృద్ధిచేయవలెను. యాకోర్టులు క్రిమినల్ కేసులు విచారించువుదు యిద్దగు సాక్షులు జనములు హాజరు నటుల కావించెను ముద్దాయిలు జామీను పూచీకత్తు యిన్వెంటరీల మరునాయిదావరకు తాలూకా మేజిస్ట్రేటుగారి తావుల ముద్దాయిలు నిలిపి పెట్టుటకు తగినరూపు యేర్పరచవలెను.

కోర్టులు కేసులూ జిల్లా మొంటువారివక మొంట్ బాగ్ పీఠి అధిపతియైన యాకోర్టులు అభివృద్ధికాశాస్త్రు. పీఠికి తగిన ప్రోత్సాహమేలేదు. కీరు సలహా ముచ్చుటగాని సహాయపడుటగాని యిష్టపడుటలేదు. ఈజిప్టా మెంటు ఈ దొంగలు గ్రామములకు వచ్చివచ్చుచున్న పీఠికి సలహా యిచ్చుటలేదు. పంచాయితీకోర్టు మెంబర్ల నెను పీఠి కలుగు కొని యొగజేయుదు లరయుటలేదు ఈకోర్టులలో పీఠివరకు మేంబర్లకేసుకొనుటలేదు. ఏదైన సహాయముగాని సలహాని కోరిన జవాబులేవు. పీఠివరకు జవాబులు యిచ్చినను అది తప్పి కరముగా నుండును "అడిగితే చిరకాల అడుగకపోకే పరాక్రమ" అనే సామెత పీఠికి రిందుచున్నది. పీఠివరకు యారాజధాని లో యాకోర్టుల సఖ్యుయెను అభివృద్ధికిరాతేదు. ఈకోర్టుల సంబంధించిన హాంసంబంధములు గవర్నరు మెంటు వుత్తరపులు యాకోర్టుల అందిజేయుటలేదు. పంచాయితీకోర్టులైనను పంచాయితీల రిజిస్ట్రార్ల జనరలుగారి సలహానడయట యెంతయు ప్రోత్సహించుచు ఇంచుక ఒక ప్రతికూడా అవసరమైయున్నది. పంచాయితీ బుల్డెజ్ లోనయినను యాకోర్టులకు తగిన సలహా వ్యాసములు పోత్సహములకలుగజేయు వ్యాసములను ప్రోత్సహించుట. ఈకోర్టులకు తగిన సహాయము గవర్నరు మెంటు వానిని కోరుట ప్రయోజనతీ రిజిస్ట్రార్ల జనరల్ వారిచే యొండవలె 19 వీరి సవరణకాపన పంచాయితీలు పంచాయితీ కోర్టులు యొకటి వినిప జేయుటకు ఒక బిల్లు ప్రెసిడెంటు మొంట్ బాగ్ యింతవరకది కాపనమొనరింపగా ఈబిల్లులెము సమంజసక గవర్నరు. ప్రభావాయకులును ప్రతికలుకు పీఠి అభివృద్ధిలపెట్టుటయేలేదు. గవర్నరు మెంటువారును కాపనపథ్యులను యీ అభిప్రాయమును పరిశీలించి తనరూపు లేనదని కోరుచున్నాను.

(ఒక అనుభవజ్ఞుడు)

విజయరేణ్వేశ్వర కర్ణాకరము రు. 30-0
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వర్ణనామ రు. 2, భన్యవరాళిక రు. 1
(1918) జాబ్బరు ప్రసాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, తెజపా

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(20-8-28)

నీమజుల్లి దినుసులు
ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు
కారీకామల్లు—22 X 22 మంగిసమాక్కు (లి) 8-12-0
సరాసరికము 7-12-0
కారీకామల్లు—22 X 22 "మోటాకు సెక్కిలు" (లి) రు 8-6-0
సరాసరికము (20 X 20) రు 7-6-0
తెలుపుమల్లు—1708 (నెక్) రు 12-10-0 గ్లాస్ గా 9000
రు 12-2-0 ఎల్ ఎల్ 78, 78, రు 8-4-0
68/888 రు 12-12-0;
నూలు
40 నెంబరు సీమ (5 పా కట్టు) —టాక్రి రు 6-7-0
చలవ (కొంగ) రు 7-8-0, చలవ (ఎసిటి క్లెక్) రు 6-18-0.
చలవ (నాగవ్యక్) 7-8-0 చలవ (గుప్తి) రు 6-15-6 చలవ
(గడ్డతెండా) రు 7-14-0 కచ్చుగ్రము (ఎల్) రు 7-10;
40 జపాక్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
రు 12-8-0 కలర్ బాల్ రు 12-5-0 నెను
60 సీమ (5 పానులకట్టు) —అడగ్లెర్ రు 14 12-0,
రాట్టును (ఎల్) రు 12-0-0; రుదుకారము రు 8-14-0 ఎద్దు
గడియారము రు 8-15-0
ఇత్తడికేసులు—(డిబ్ మేక్) రు 225.
డిబ్ (క్రూసాదర్) రు 222
రాగితేకు రు 269.
సిమెంట్ పీసా వెల్—
గిల్ గోపేష్ ("చెయ్యి") రు 11-0, 11-2.
జర్మన్ నెను" 10-2-0
చక్కెరములు యొక్క ధర—
బావా "డి" + 28-15-0 సెప్టెంబరు, అక్టోబరు 28-8-0
వేరుసెనగ నూనె
"ఇంగ్లీషు బాకవరలు—గానుగ రు 117.
(విరుదువట్టి) పీపాలలో రు 111.
ఆముదము
(నెల్ డెకరి) రు 104-0-0 మెల్ రు 105.
వదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు
అవుతోలు (7 లు 7½) "అవ్ కంప్లెస్" రు 1-6-0 1-6-9
" (8 లు 8½) " " రు 1-5-0 1-5-6
" (తేలిక) " " రు 1-8-0 1-9-0
" (6½ లు 7) రెండుకూర్పు రు 1-5-8 1-5-6
" (7 లు 7½) " " రు 1-6-6 1-7-0
" (తేలిక) " " రు 1-9-0 1-10-0
" (8 లు 8½) రెజవాడ్పు రు 1-5-8 1-5-9
" (6½ లు 7) " " రు 1-6-6 1-7-8
" (7 లు 7½) విజయనగరము రు 1-6-0 1-6-6
" (6½ లు 6½) " " రు 1-7-0 1-7-8
" (7 లు 7½) కిలూర రు 1-7-0 1-7-8
గడ్డతోలు రు 0-15-8 1-0-15-6
గడ్డపూడతోలు రు 1-7-6 1-9-0
అవుమాడతోలు రు 1-15-6 1-2-0
* * * * *

కలరా భయము లేదు

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

కర్పూరాద్యరిష్టము

విషాచి సంజీవినివటి

కలరాయన వాంఠిభేదిని రూపుమాపును.

నెట్టు 1 కి నెల రు 1-2-0

ఆయుర్వేదాశ్రమము,

బాన్సుబాక్సు 287, మదరాసు.

* * * * *

ఇంద్రజాలమ హేంద్రజాలము

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారడి, హస్తలాభము, అంగులెడల బాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతస్త్రము, యోగస్త్రములు, పీట్ల కేక రమాహులు, విసోదవిద్యలు, మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి యగలు, కీరములేని తిలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములన్ని విడివిడి మేజిక్ చేయగలరు. నెల రూ. 4. 2113 చమత్కార గణితము:—(రైట్టుబుక్ కమిటీ వారిచే అప్రూవు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్రవిద్య, మనో గణితములు, పదునెలలు, చిక్కుప్రశ్న, యుక్త, రమాహు తెక్కలు, గణితావధానము కలవు. నెల రూ. 1.12 కి రూ. 5. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, లింగోలు. (గుంటూరుజిల్లా

జంత్రి జంత్రి జంత్రి

1 వ పాల్కొం. వేతనములు క్రతి అకాశ ప్రతి రుపాయకు రు 100 లు వర్కు ఆపైన ముఖ్యమైన రేట్లకు స్పృశిస్తూ రేట్లకు శడ్డిరేట్లకు మొత్తము ఇవ్వబడినవి నెల రు 0 8-0.

2 వ పాల్కొం. ప్రతి అకాశ రు 12-8-0 ల వలకు ఆపైన ముఖ్యమైన రేట్లకు తరంసిస్తుల్కు ల్యాండు సెన్సురేట్లకు మొత్తములు ఇవ్వబడినవి.

Apply to:—

ప్రాప్తయటరు

విజయ ప్రెసు, బాపట్ల.

4302

లెవిస్కో

కొద్దల జన్మవాక్కు, కొద్దల ఆరోగ్యమునుగరించి రేట్లుగా తరతరపడవలసిన సవసరముండదు. లెవము, సంతోషమును గలుగజేయును. మీ దుకాణాదాదని అడుగుదు.

నెల 1 కి రు 1/- లేక

LEVISCO INDIA Co.,
Green Villa-Grant Road, BOMBAY

జాతకము

జాతకచక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక ఘంటలుగాని ఉత్తరము వ్రాయకాలముగాని మాకు పంపి నచో జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, ధనము, భూమి, విద్య, సంతానము, కర్మత్రము, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము, జీవనము, మొదలుగాగుల 28 విషయములు వ్రాసి రు. 2-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. క్యారెక్టరు రీడింగుతో ఒకసారి రు 4-0. 1-4-0. ఆర్. నెంకటాశ్రమి, 1472 8249

గోపాలపురం, కొత్తపేటపొస్టు, గోదావరిజిల్లా

బీజ్ బింద్

బీజ్ బింద్—నీరే పోయిన పిర్యమును గట్టిపరచుటకు ప్రసిద్ధి చెందినది. స్వల్పమందుగాని మూత్రముతో గాని పిర్యము స్థిర మగుచున్నయెడల తక్షణం నిలిపివేయును. మాసలిరసమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యౌనును మొనగును. ఎంతలపినుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు జలము నిచ్చి సంసారములను అనుభవించునట్లు చేసి సంవత్సరములకేయును. ఉత్తరములు రూపముగా నుండునది. 20 మాత్రల సీసా 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి రు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం,

1159-1127 3, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

విదేశీ వర్షాన్ని పంపిస్తున్నాము.

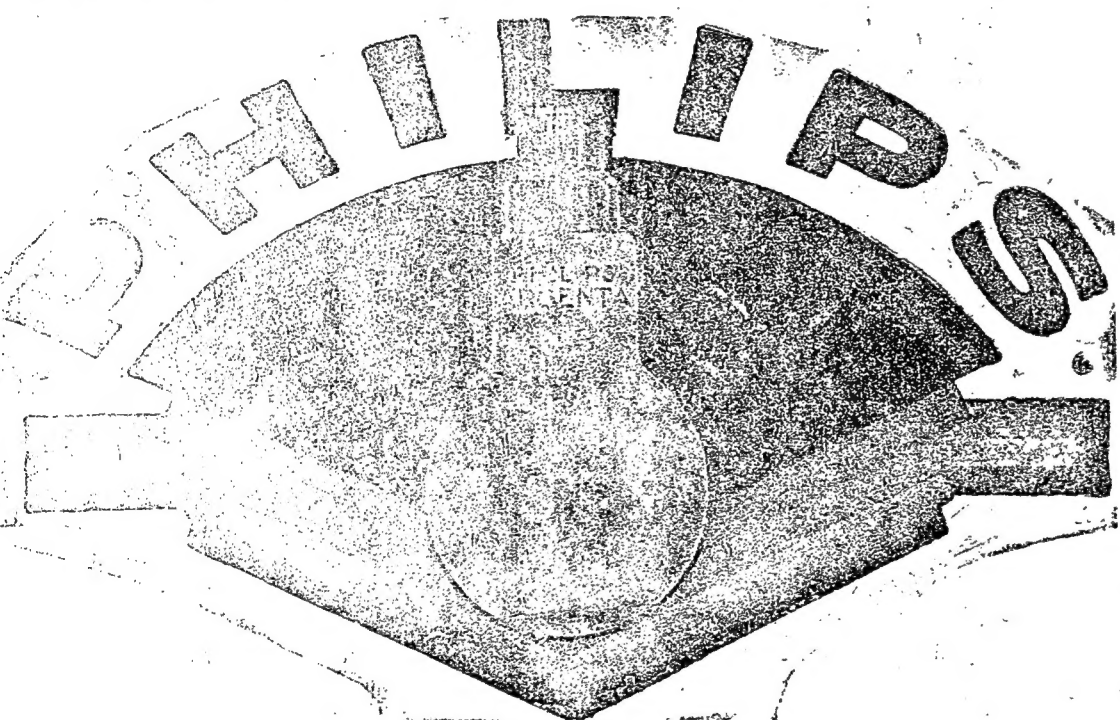
మొత్తము 8500 సంవత్సరములకు తెలుగు ఆయుర్వేదము కలవు. క్యాలిఫోర్నియా నెల రు 3-4-0 లు. భారత ప్రదేశ్ లో ఇందు నుండి ప్రపంచమునకు పంపిస్తున్నాము. యూనైటెడ్ స్టేట్స్ లో అందుకు వచ్చినవారు గలవు. రు 1-కి రు 500 కి వచ్చును. క్యాలిఫోర్నియా నెల రు 2-0-0

రాష్ట్ర సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.
ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండవలసినది!
దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

కోకామయూర కస్తూరి మాత్రలను

తెప్పించి, బుడసా వాడిన మీరు మిక్కిలి తృప్తిచెందదరని మా నిశ్చయమిది. ప్రతిదినము అడుగుకొని రావలసి వచ్చును. ప్రశంసాశ్రమలే ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము. 504, వా 301
ఇది మేలైనకస్తూరి, మంతుపువ్వు, అపూర్వమైన పివడలు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తూరి కమగారంతా రు చేయబడినవి. రాంబాలములో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. వలసవిధములు, దగ్గులు, శీతలము లు, కడుపుబ్బరము, కడుపుకొప్పి పిల్లలు వడినెము, క్రక్కల ఈడ్పు, అగ్నిమాంద్యము, మదజడ ము ఇంటిలో మొదలగువాటికి ప్రత్యేకముగా వని చేయును. స్త్రీలు వసిపిల్లలను మనలవారు మొదలగువాటికి అవ్యవహరము. వాలింతలకు ఒక గొప్ప వర్ణప్రసాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రు 0-4-0 ధర్మ భర్త్య భర్త్య 0-4-0 వ. భార్య భర్త్య 6 సహ రు. 1-8-0, 12 కి రు. 2-18-0, 25 కి రు 5-8-0
భివగోరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల వండితులు, పాపైరురు.

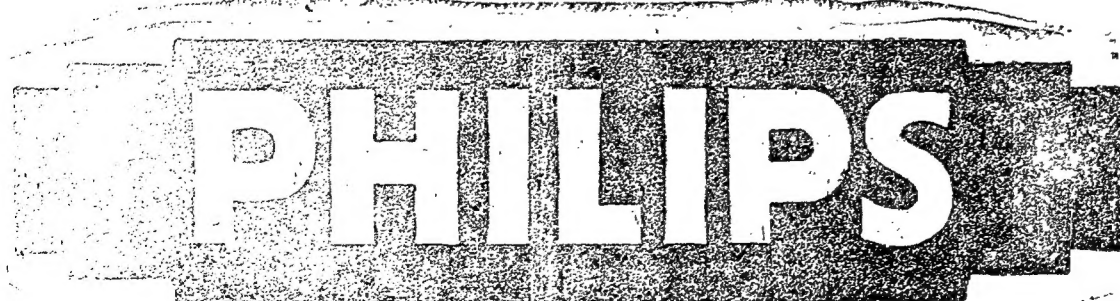
శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు

మితవ్యయమునకు ఫిలిప్స్ దీపములను ఉపయోగించి చూడుడు. అందరు వర్తకులవద్ద దొరకును లేక దక్షిణ ఇండియాకు గల సోల్ ఏజెంట్లవద్ద దొరకును. 53

THE CROMPTON ENGINEERING Co. (Madras.) Ltd.,

Managing Agents:—BEST & Co. LTD., 1st Line Beach, MADRAS.

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

ఇచ్చినది వైద్యులు రాయబడిన నిర్ధారకవర్తకం, వసంతకుమారకరం, పూర్ణచంద్రోదయం, నూరు పురములుగల సుగ్రహం, సమస్తాయుర్వేద ఔషధము లున్నవి

శ్రీ శునంరక్షణి

విక్రయించు అన్ని వ్యాధులకు మాన్యు 50 మాత్రల సీసా ఒక రూపాయ

క్యాలిఫోర్నియా ఉచితము.

బరంపురం తెల్లసిల్కు

నాణ్యమునందు యితర సిల్కులన్నిటిని మించ గలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మ న్నును. చూచుటకు సొంపుగానుండును. కనీసము శాంపిల్ ముక్క 1 కి పొడుగు 2 గజములు, వెడ లు 48 అం. ముక్క-ధర 1-కి రు 13. కోటునకు గాని పద్దునకుగాని సరిపోవును. మద్రాసు కాంగ్రెసు ఎగ్జిబిషన్ వారిచే మార్కెటునందున్నవాటిలో శ్రేష్టమైనదిగ సర్టిఫై చేయబడినది. నర్సరాజ్యవాదు లందరిచే ధరింపదగినది. నచ్చనియెడల పూర్తివైకం వాసుయివ్వబడును. చిత్రవిచిత్రమైన అంచులతో చీరలు, పంచెలు, చాపులు, కండువాలు కోరినరం గులలో గ్యారంటీపైని ఆర్డర్లకు సంస్థయి చేయ గలము.

బి. కె. గుప్త అందుకో.

బరంపురం సిటీ, గంజాంజిల్లా

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహకవి

నూతన గ్రంథములు 4652

వృత్తిపూర్తి ముద్రణముతోలాకు ఈక్రింది గ్రంథ ములు విడిగా అమ్ముబడును. కొలదిప్రకారం యుండుటచేత కావలసినవారు వెంటనే ఆర్డరు పంపవలెను.
ప్రహరదశాటకము (అంకములు) వెల 1-8-0
కర్పూరమంజరి ఠెండవభాగము 826 పుటలు 8-0-0
ప్రహరముల సంపుటము, కాలికోలైందు 1-0-0
పోస్తేజి, బి.పి. కర్పూలు కొనువారేభరింపవలెను. మూడు పుస్తకములు కొనువారు రు 4-12-0 లు చెల్లించిన చాలును.
రాజమహేంద్రవరం, పాలకోడేటి గురుమూర్తి, 15-8-28. వృత్తిపూర్తి గ్రంథ కార్యదర్శి.

మదనకామేశ్వరిలేవ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేమాయ, నిక్కాక, నిప్పుత్తుక, కున్ననమ్మము, అతియూత్రము మొదలగువాటిని వారించి మంచి బలమును, బిర్యచ్చుధిని, సంభోగశక్తిని, సంతోషమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు నాలుగు. 20 ఘటముల డబ్బీ రు 1-4-0
పాలనగంధిలేవ్యము—రక్తకుద్ధికి శ్రేష్టమయినది. వనామేహము, మేహబాడలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు క్లిష్టరోగములు, మొదలగువాటిని వారించును. 4 డబ్బీలుచాలును. 20 ఘటముల డబ్బీ రు. 1-4-0 బి.పి. ఖర్చులు పేరు 8851
బి.పి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి-నెల్లూరుజిల్లా.